

ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน
ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

**Parental Expectations of the Early Childhood Education System of Private Schools
in Hatyai District, Songkhla Province**

นวินดา จิตติ

Nawinda Jitti

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Arts in Human and Social Development**

Faculty of Liberal Arts

Prince of Songkla University

2555

ชื่อสารนิพนธ์	ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นางสาววินดา จิตติ
สาขาวิชา	พัฒนามนุษย์และสังคม
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพและวิเคราะห์ข้อมูลจากการแปลความหมายของข้อมูลที่ได้มาโดยจะเน้นประเด็นสำคัญที่ครอบคลุมเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

จากการศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้ปกครองมีความกังวลเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานมาก เนื่องจากกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การเรียนของเด็กมีการแข่งขันสูงตั้งแต่วัยอนุบาล เช่น หากต้องการเข้าโรงเรียนต่างๆ ที่มีชื่อเสียงก็ต้องสอบเข้าจึงจะมีสิทธิ์ได้เรียน และประกอบกับการเรียนในปัจจุบันนี้มีความยากมากขึ้นกว่าเดิม คือ เด็กในปัจจุบันนี้จะต้องเรียนหรือทำกิจกรรมที่สูงกว่าวัยของตนเอง เช่น เด็กอนุบาล 1 จะต้องอ่านเขียนพยัญชนะภาษาไทยและอังกฤษได้แม่นยำ รวมถึงสามารถอ่านเขียนและนับเลขได้ เมื่อขึ้นระดับชั้นอนุบาล 2 ก็จะต้องอ่านเขียนเป็นคำ และบวกลบเลขหนึ่งหลักได้ และเมื่อขึ้นอนุบาล 3 เด็กจะต้องอ่านเขียนเป็นประโยคได้ อ่านหนังสือนิทานหรือเอกสารได้ และจะต้องบวกลบเลขหนึ่งหลัก สองหลัก และสามหลักได้ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าสิ่งที่เด็กอนุบาลจะต้องเรียนนั้น เป็นสิ่งที่จะได้เรียนอีกครั้งในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงส่งผลให้ผู้ปกครองต้องปรับตัวให้ทันกับกระแสสังคม โดยผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับชั้นปฐมวัยมีความคาดหวังต่อตัวเด็กและโรงเรียน แบ่งได้ 8 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านวิชาการ 2. ด้านสังคม และชื่อเสียงของโรงเรียน 3. ภาษาต่างประเทศ 4. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 5. ด้านความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียน 6. ด้านครูผู้สอนหรือครูปฐมวัย 7. ด้านสื่อการเรียนการสอน และ 8. ด้านโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งจากความหวังดังกล่าวของผู้ปกครอง พบว่า เป็นความคาดหวังที่เกิดจากความห่วงใย และกังวลเกี่ยวกับอนาคตของบุตรหลานที่ต้องดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

Minor Thesis Title Parental Expectations of the Early Childhood Education System of Private Schools in Hatyai District, Songkhla Province

Author Miss Nawinda Jitti

Major Program Human and Social Development

Academic Year 2011

ABSTRACT

The objectives of this study were to explore parental expectations of the early childhood education system of private schools in Hatyai District, Songkhla Province. The data analysis of this qualitative study was carried out through interpreting the data emphasizing important topics covering the content obtained from interviews with primary informants.

The study on parental expectations of the early childhood education system of private schools in Hatyai District, Songkhla Province revealed that parents were very worried about their children's education due to the rapid social change that had resulted in high competition among children starting from their kindergarten education. For example, if they wanted to attend a famous school, they would have to take an entrance examination. In addition, studying nowadays is more difficult than in the past as children have to learn and do activities above the level that is suitable for their age. For example, Kindergarten 1 students have to be able to read all the Thai and English alphabets accurately; they have to be able to read, write, and count. For Kindergarten 2 students, they have to be able to read and write words, and to add and subtract single digit numbers. For Kindergarten 3 students, they have to be able to read and write sentences; to read a tale or a passage, and to add and subtract single-digit, two-digit, and three-digit numbers. It can be seen that what kindergarten students are required to learn will be learned again when they are in Grade 1. Therefore, parents have to adapt themselves to the social situation. It was found that parental expectations of their children and schools were in eight aspects as follows: 1. academic aspect, 2. social aspect and school's reputation, 3. foreign language, 4. buildings and ground, and environment, 5. safety in the school compound, 6. teachers, especially at the early childhood teachers, 7. teaching and learning media, and 8. nutrition for early childhood children. The parental expectations were resulted from their concerns and worries about the future of the children who grew up in such changing society.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งในการให้คำแนะนำและการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์เอมอร เจียรมาศ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความรู้ คำปรึกษา ชี้แนะ และให้ความช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ทุกขั้นตอนจนลุล่วงได้ด้วยดี รวมทั้งขอคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ทำให้ผู้ศึกษาได้รับประสบการณ์ในการวิจัยและเห็นคุณค่าของงานวิจัย พร้อมกันนี้ขอขอบคุณ อาจารย์ดารณี กาญจนสุวรรณ ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ รวมทั้ง ดร.อุทิศ สังขรัตน์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งในการให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยในการปรับปรุงสารนิพนธ์เล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งต่อความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่งที่คอยทบทวนและสละเวลาให้ผู้ศึกษาอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์ผู้สอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้ศึกษาตามหลักสูตรอย่างเต็มที่ รวมถึงขอบคุณเจ้าหน้าที่ของหลักสูตรฯ ที่คอยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือเสมอมา

ขอบคุณผู้ปกครองเด็กอนุบาลทุกท่าน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดีในการสัมภาษณ์และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง และเพื่อนๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์และเสร็จลุล่วงได้ด้วยดี

นวินดา จิตติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
ABSTRACT.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของงานวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
บริบทของโรงเรียนเอกชน.....	6
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง.....	12
การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทยตามแนวคิดวอลดอร์ฟ.....	13
ปัจจัยกำหนดสภาพสังคมไทยในอนาคต.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
การเลือกพื้นที่ศึกษา.....	30
ผู้ให้ข้อมูล.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล.....	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการศึกษา.....	34
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	34
ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย.....	35
5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
สรุปและอภิปรายผลการศึกษา.....	74
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	78
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	78
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	84
ภาคผนวก ข รายชื่อของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (หลัก).....	86
รายชื่อของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง.....	87
ภาคผนวก ค ภาพถ่ายผลงานของเด็ก.....	88
ประวัติผู้วิจัย.....	93

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคนในประเทศให้เป็นพลเมืองดีและมีความสามารถในการดำรงตนและประกอบสัมมาชีพ เพื่อความมั่นคงแก่ตน แก่สังคม และแก่ประเทศชาติ หากการจัดการศึกษาไม่มีคุณภาพ การพัฒนาคนก็ย่อมไม่มีคุณภาพไปด้วย ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัล ณ ศาลาดุสิดาลัย วันจันทร์ที่ 27 กรกฎาคม 2524 ความว่า

“ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใด ให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชน ได้ครบถ้วนพอเหมาะกับทุกๆด้าน สังคมและบ้านเมืองก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด ”

จากพระบรมราโชวาท จะเห็นได้ว่า การศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพคน การศึกษาสร้างคนให้มีคุณภาพ เป็นคนเก่ง คนดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม มีความสามัคคีและรักชาติ ตลอดจนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย การศึกษาจึงเป็นปัจจัยกำลังอำนาจแห่งชาติในด้านสังคมจิตวิทยา หากจัดการศึกษาได้ดีจะได้กำลังคนของชาติที่มีพฤติกรรม ผลผลิตและอุดมการณ์ที่ดีงาม การศึกษาจึงเป็นการสร้างคนเพื่อนำไปสู่การสร้างชาติที่มั่นคง (สุวิทย์ ศรีนายน 2547)

การศึกษาเป็นการสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะประกอบกิจการอาชีพได้ การศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงามทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม การศึกษาจึงเป็นความจำเป็นของชีวิตอีกประการหนึ่ง นอกเหนือจากความจำเป็นด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ 5 ของชีวิต เป็นปัจจัยที่จะช่วยแก้ไข ปัญหาต่างๆ ด้านของชีวิต และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตในโลกที่มีกระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน จึงทำให้การศึกษายังมีบทบาทและความจำเป็นมากขึ้นด้วย

จากสภาวะกาลในโลกยุคไร้พรหมแดนกำลังประสพภาวะวิกฤติทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม ศีลธรรม โรคภัย และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ความเสื่อมโทรมในทุกๆ ด้านเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะมนุษย์มองการพัฒนาไม่ถูกต้อง ชีวิตมนุษย์ทั่วทุกมุมโลกจึงเกิดปัญหา โดยเฉพาะปัญหาทางจิตใจที่เร่าร้อน กระวนกระวาย วิตกกังวล มีความเครียดสูง ว้าเหว โดดเดี่ยว รู้สึกแปลกแยก และมีความเปราะบางทางจิตใจ สิ่งเหล่านี้ คือ ผลของการพัฒนาแบบแยกส่วน (รุ่งลาวัลย์ ละอองคา 2553) ซึ่งสอดคล้องกับ ราหิมา บาลดีวิน แคนซี (2551) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สังคมโลกกำลังเคลื่อนไหวไปอย่างน่าเป็นห่วง เมื่อทุกความสัมพันธ์ในชีวิตโดยเฉพาะ การเลี้ยงดูถูกดำเนินไปอย่างเร่งรีบ และหละหลวม เด็กรุ่นใหม่ที่เกิดโตมากับการเลี้ยงดูแบบไม่ใส่ใจ และขาดการตระหนักรู้ที่นั่นคงไม่อาจเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสุขและความสำเร็จได้

จากสภาพความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ส่งผลให้ระบบการศึกษาต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อที่จะสามารถผลิตบุคคลที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงสามารถที่จะปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ จากกระแสความเปลี่ยนแปลงในสังคมที่ผ่านมา พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ได้มองเห็นคุณค่าของการศึกษา และตระหนักถึงสิทธิของบุตรหลานที่จะต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ทำให้ทุกฝ่ายเริ่มมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานของตน รวมทั้งมีการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ความเปลี่ยนแปลงทางความคิดดังกล่าวก่อให้เกิดความคาดหวัง และผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ขึ้น (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2546)

กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายปฏิรูปการศึกษา โดยมีเป้าหมายสูงสุดที่จะยกระดับมาตรฐานการศึกษาของเด็กและเยาวชนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี แนวทางการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์การแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าวได้นั้น การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เป็นสิ่งที่ยังจำเป็นอย่างยิ่ง จะเห็นว่ากฎหมายการศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ระบุไว้ชัดเจนในหมวด 4 มาตรา 24 (3) ความว่า “จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง” (ใจทิพย์ แก้วมงคล 2548)

ดังนั้น การจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นความหวังของชาติบ้านเมืองได้นั้น ควรจะต้องได้รับการปลูกฝังที่ดีตั้งแต่เด็ก จะเห็นได้ว่าการศึกษาปฐมวัยเป็นรากฐานที่สำคัญของการศึกษา โดยช่วง 3 ปีแรกของชีวิตวัยเด็กเป็นช่วงระยะที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสมองของเด็กมี

การเจริญเติบโต และพัฒนาอย่างรวดเร็ว พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยที่พัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดตามวุฒิภาวะหรือความพร้อมของเด็กและมีการพัฒนาเป็นลำดับขั้นอย่างต่อเนื่องตามวัย ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์ทันที (กรมวิชาการ 2546, 9) ซึ่งการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม – วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กรมวิชาการ 2546, 3)

โรงเรียนเอกชน (Private Schools) เป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาภายใต้การกำกับของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน (มาตรา 76) สนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม (มาตรา 81) นโยบายรัฐบาลด้านการปฏิรูประบบราชการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ลดบทบาทของรัฐ พร้อมสนับสนุนให้เอกชนรับไปดำเนินการ และสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การดำเนินกิจการของโรงเรียนเอกชนดังกล่าว จะต้องมุ่งเน้นคุณภาพเป็นหลัก นั่นคือจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการ และความคาดหวังของผู้รับบริการคือ ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน (สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ ม.ป.ป.)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เอื้อต่อการให้ภาคเอกชนมาลงทุนด้านการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้จากมาตรา 43–46 ได้กำหนดเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนไว้เป็นการเฉพาะ โดยให้เอกชนมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน สามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับ ทุกประเภทสถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล มีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐาน และสามารถพึ่งตนเองได้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2545, 27 – 29)

จากบริบทของสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลง คือ การแข่งขันสูงขึ้น เทคโนโลยีและวิทยาการต่างๆ ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วซึ่งได้ส่งผลให้โรงเรียนเอกชนต้องปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาให้เท่าทันกระแสสังคมที่เปลี่ยนไปเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและ

ชุมชนเป็นสำคัญ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน เพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัยให้ตรงและเหมาะสมตามวัยต่อไป

คำถามงานวิจัย

ผู้ปกครองมีความคาดหวังอย่างไรต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ประโยชน์ของการวิจัย

เพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัยให้ตรงตามวัยและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของงานวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยมีความสนใจที่ศึกษากลุ่มผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ศึกษาในลักษณะของงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เก็บข้อมูลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ปกครองเด็กอนุบาล 1 – 3 จำนวนทั้งหมด 15 คน ซึ่งเป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรองอีก 5 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 0 – 5 ปี ทั้งชายและหญิง

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ให้การอุปการะดูแลเอาใจใส่ และให้การอบรมสั่งสอนแก่เด็กที่บ้านอย่างใกล้ชิด อาจจะเป็นบิดา มารดา หรือญาติพี่น้อง ซึ่งจะเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับเด็ก

การศึกษาปฐมวัย (ระดับชั้นอนุบาล 1 – 3) หมายถึง การจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็ก โดยเน้นการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเด็กปฐมวัยควรได้รับการศึกษาแบบบูรณาการ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างเหมาะสม รวมถึงส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม – วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก และความเอื้ออาทร เพื่อเป็นสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่เด็กต่อไปในอนาคต

โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยบุคคลหรือคณะบุคคล เพื่อดำเนินการจัดการศึกษาให้กับเด็ก และอยู่ในความดูแลของสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยมีสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นหน่วยงานใหญ่

ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ผู้ปกครองมุ่งหวังหรือคาดการณ์ต่อการจัดการศึกษาของบุตรหลานที่ศึกษาในโรงเรียนเอกชน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ ดังนี้

1. บริบทของโรงเรียนเอกชน
2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
3. แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง
4. การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทยตามแนวคิดวอลดอร์ฟ
5. ปัจจัยกำหนดภาพสังคมไทยในอนาคต
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บริบทของโรงเรียนเอกชน

การจัดการศึกษาเป็นภาระหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดให้กับพลเมืองทุกคน เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญที่แบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษา จึงมีสถานศึกษาเอกชนไว้เป็นที่รองรับผู้เรียนอย่างทั่วถึงทุกระดับ เป็นที่ยอมรับว่าสถานศึกษาเอกชนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ม.ป.ป., 10)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2531, 3) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาของเอกชนในปัจจุบันดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นผู้ดูแลโรงเรียนเอกชน ลักษณะของโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ในมาตรา 15 ได้แบ่งโรงเรียนเอกชนเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาในรูปของการศึกษาในระบบของโรงเรียน ซึ่งหมายรวมถึงโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ และอาชีวศึกษา ที่จัดสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา

2. โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาในลักษณะของการศึกษานอกระบบ โรงเรียน โดยเปิดสอนตามหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ

3. โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาแก่บุคคลที่มีความผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจในรูปของการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนที่จัดให้การศึกษาแก่บุคคลผู้ยากไร้ หรือผู้ที่ เสี่ยงเปรียบทางการศึกษา และการศึกษาสงเคราะห์

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาล หรือระดับก่อนประถมศึกษา มีความสำคัญ อย่างยิ่ง เพราะการจัดประสบการณ์ให้เด็กในช่วงนี้เป็นการสร้างพื้นฐานความพร้อม ทั้งทางด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยจัดให้สอดคล้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก เพื่อการอบรมเลี้ยงดูให้ถูกต้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ก่อนเข้าเรียนในภาคบังคับระดับประถมศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับอนุบาล ได้วาง นโยบายการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเด็กอายุ 3 – 5 ปี
2. เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม จัดแบบบูรณาการ เหมาะสมกับวัยของเด็ก ให้ เด็กมีความพร้อมและพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยบุคคลที่จะ ดูแลเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ และผ่านการอบรมทางด้านอนุบาลมาโดยเฉพาะ
3. เพื่อพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์ แผนการจัดประสบการณ์ คู่มือครู สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนเอกชนค่อนข้างจะอิสระ เพราะ ไม่ได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ และกระทรวงศึกษาธิการมิได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาใน ระดับอนุบาลไว้ โรงเรียนอนุบาลเอกชนจึงมีความหลากหลายด้านแนวคิด และนโยบายในการจัด การศึกษา ซึ่งปัจจุบันรูปแบบของการจัดการศึกษาระดับอนุบาลได้พัฒนาแตกต่างกันออกไป โดยมิ การนำทฤษฎี แนวคิดของนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยมาใช้เป็นแนวทางใน การจัดการศึกษาระดับอนุบาล

สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การดำเนินกิจการของโรงเรียนเอกชน ดังกล่าว จะต้องมุ่งเน้นคุณภาพเป็นหลัก นั่นคือ จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับ ความต้องการ และความคาดหวังของผู้รับบริการ คือ ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ผู้รับบริการมี ความพึงพอใจสอดคล้องกับแนวนโยบายและแผน รวมทั้งหลักสูตรที่กำหนด ลักษณะของคุณภาพ ที่กล่าวข้างต้นจะมีหลายมิติ สำหรับโรงเรียนเอกชนมีคุณภาพ มีดังนี้

1. ความสามารถในการจัดการศึกษา (Performance) เป็นความสามารถของโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาได้มาตรฐานตามที่กำหนด

2. โรงเรียนมีลักษณะพิเศษ (Features) เป็นลักษณะที่โรงเรียนจัดขึ้นเพิ่มเติมจากการจัดการศึกษาปกติ เช่น มีรถรับส่ง มีบริเวณสะอาดร่มรื่น มีครูเจ้าของภาษามาสอน มีสื่อการสอนที่ทันสมัย

3. บุคลากรของโรงเรียนเป็นที่เชื่อถือไว้ใจได้ (Reliability) ทั้งผู้บริหารเป็นที่เชื่อได้ว่ามีการบริหารจัดการที่ดีมีภาวะผู้นำ ครูทำหน้าที่สอนเป็นที่เชื่อถือไว้ใจได้

4. โรงเรียนสามารถทำตามที่ประกาศหรือตกลงไว้กับผู้เรียน และผู้ปกครอง (Conformance)

5. โรงเรียนใช้สื่อการสอนที่มีคุณภาพ อาคารสถานที่มีความมั่นคงทนทาน (Durability) สามารถใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มศักยภาพ สะดวก และปลอดภัย

6. ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมบริการนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน (Serviceability) เช่น เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ มีสนามกีฬา บริการหอประชุม ฯลฯ รับผิดชอบต่อความคิดเห็นของทุกฝ่าย เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ยังบกพร่องหรือไม่สมบูรณ์

7. โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีสุนทรียภาพ (Aesthetics) เช่น จัดบรรยากาศร่มรื่น จัดกิจกรรมนันทนาการ ร่วมงานประเพณีของชุมชน เป็นต้น

8. มีชื่อเสียงเป็นที่ประจักษ์ ผู้รับบริการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยอมรับในคุณภาพ (Reputation or Perceived Quality) นักเรียน ผู้ปกครอง ยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่จัดการกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามที่คาดหวังไว้ ทุกคนพอใจ รัฐบาลหรือหน่วยงานต่างๆ ยอมรับว่าโรงเรียนมีคุณภาพเทียบเท่าหรือมากกว่าโรงเรียนอื่นๆ

เมื่อพิจารณามิติคุณภาพตามที่กล่าวมา โรงเรียนเอกชนบางแห่งสามารถทำได้ครบทุกมิติ บางแห่งจะเลือกเฉพาะบางมิติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อม และสถานการณ์ของโรงเรียน

ทั้งนี้ ผู้บริหารของโรงเรียนย่อมเลือกหรือจัดลำดับความสำคัญของมิติคุณภาพดังกล่าวได้ดี พร้อมทั้งสามารถตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตามภารกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาเอกชน รวมถึงการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องของทุกกิจกรรมของโรงเรียนเอกชน ย่อมจะนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนจนได้ชื่อว่าเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ โรงเรียนสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ผู้รับบริการยอมรับและพอใจที่จะใช้บริการของ

โรงเรียน และรัฐบาลก็มีการสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อให้บุตรหลานของท่านได้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ และสามารถนำความรู้ไปพัฒนาประเทศชาติได้ต่อไป

บริบทของโรงเรียนเอกชนที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา นั้น เป็นโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการสอนเป็นระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป รวมถึงเป็นโรงเรียนที่ได้รับการยอมรับจากสังคมในด้านการจัดการเรียนการสอนได้ตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ซึ่งเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นเตรียมอนุบาลจนถึงระดับชั้นประถมศึกษา โดยโรงเรียนเอกชนลักษณะดังกล่าวสามารถดำเนินงานได้เองตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เนื่องจากเป็นนิติบุคคลแต่ก็ต้องอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยมีสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นหน่วยงานใหญ่ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ไว้ดังนี้

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้อย่างเหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาดังกล่าว เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล และเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนารที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี จัดทำขึ้นสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดู และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล

จุดหมาย

การพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มุ่งส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
2. ใช้อวัยวะของร่างกายได้คล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
3. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
4. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
5. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
6. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับ
7. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

คุณลักษณะตามวัย

ช่วง 3 ปีแรกของชีวิตวัยเด็กเป็นช่วงระยะที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสมองของเด็กมีการเจริญเติบโต และพัฒนาอย่างรวดเร็ว พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยที่พัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดตามวุฒิภาวะหรือความพร้อมของเด็กและมีการพัฒนาเป็นลำดับขั้นอย่างต่อเนื่องตามวัย ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์ทันที

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
 2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
 3. มีสุขภาพจิตที่ดี และมีความสุข
 4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
 5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย
 6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
 7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
 8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวันนั้นๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของอายุเด็ก 3 – 5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์ทันที

แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง

ความหมายของความคาดหวัง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525, 175) ให้ความหมายของความคาดหวังไว้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง การแสดงสถานภาพของการคาดคะเนเรื่องราวข้างหน้าในทางที่ดี

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2528, 13) ความคาดหวัง หมายถึง ความหยابคาย หรือคำทำนายเหตุการณ์ในอนาคตของแต่ละบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมา และสถานการณ์ที่ได้รับในปัจจุบัน

สถิต วงศ์สวรรค์ (2529, 514–518) กล่าวว่า ถ้ามีผู้คาดหวังพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งไว้อย่างไร จะโน้มนำให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมออกมาใกล้เคียงกันหรือตรงกับผู้ที่คาดหวังเอาไว้ แต่ทั้งนี้ หมายถึง ความคาดหวังนั้นใกล้เคียงกับความเป็นไปได้

นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล (2540, 8) ความคาดหวัง หมายถึง การคาดคะเนของบุคคลที่มีต่อคนอื่นให้กระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนาให้เป็นไปในอนาคต

ชิษณุกร พรภาณวิษญ์ (2546, 6) ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึก การรับรู้ การตีความหรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่นที่คาดหวังในบุคคลที่

เกี่ยวข้องกับตน โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือคาดหวังเอาไว้

จากความคาดหวังดังกล่าว สรุปได้ว่า ความคาดหวังเป็นความคิดเห็นที่บุคคลมุ่งหวังหรือคาดคะเนต่อตนเอง หรือบุคคลอื่นให้กระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ถึงเป้าหมายที่ตนปรารถนา หรือ ต้องการให้เป็นไป และความสำคัญของความคาดหวังของบุคคลหนึ่งกับอีกบุคคลหนึ่งนั้น จะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้ที่ได้รับการคาดหวัง เมื่อได้รับความคาดหวังในการปฏิบัติงาน จะมีผลทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานตรงตามที่คาดหวังหรือใกล้เคียงกับที่คาดหวัง (อัจฉรา ทิพย์สุนทร 2553)

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ

พร พันธุ์โอสถ (ม.ป.ป.) ได้สรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย ตามแนวคิดวอลดอร์ฟไว้ดังนี้

ปรัชญาและจุดมุ่งหมาย

หัวใจสำคัญของการศึกษาแบบวอลดอร์ฟ คือ ความเชื่อมั่นว่าคุณค่าอันลึกซึ้งที่สุด และเป็นสากลที่สุดของมนุษย์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อการศึกษานำมาซึ่งความสมดุลระหว่างความสามารถในการคิด รู้สึกและพลังเจตจำนง ซึ่งดำรงอยู่ในตัวเด็กแต่ละคน หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การศึกษาแบบวอลดอร์ฟหวังจะพัฒนามนุษย์ให้เป็นดังต่อไปนี้

1. ผู้ซึ่งมีความคิดแยกคาย สดใส มีพลัง และสร้างสรรค์
2. ผู้ซึ่งมีความรู้สึกภายในเปี่ยมล้นไปด้วยความเมตตา กล้าหาญ ศรัทธาต่อชีวิต และมีจิตใจใฝ่รู้
3. ผู้มีพลังเจตจำนงแน่วแน่ สามารถบรรลุภารกิจแห่งชีวิตที่ตนเองเป็นผู้เลือกสรร

สำหรับโรงเรียนวอลดอร์ฟแล้วความสำเร็จของการศึกษาไม่อาจวัดได้เพียงจากการดูว่านักเรียนรู้และทำอะไรได้บ้าง แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่าก็คือ เขาเหล่านั้นเติบโตใหญ่ไปเป็นมนุษย์เช่นไร

การศึกษาแบบวอลดอร์ฟมุ่งหมายที่จะดึงศักยภาพซึ่งแฝงเร้นอยู่ในตัวเด็กแต่ละคน ให้แสดงออกมา ไม่ใช่มุ่งจะนำข้อมูลจากภายนอกใส่เข้าไปในตัวเด็กเพื่อการผลิตซ้ำ โดยนัยนี้จึงเอื้ออำนวยให้อุชนทั้งหลายค้นพบพลัง ความกระตือรือร้น และปัญญาที่ตนเองมีอยู่ เพื่อนำมาซึ่งคุณภาพสูงสุดของตัวเอง

การศึกษาแบบวอลดอร์ฟให้ความสำคัญกับวัยเด็ก ด้วยเห็นว่าวัยเด็กเป็นช่วงเวลาที่สำคัญของความเป็นมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนต้องก้าวผ่านและควรจะได้รับ การเรียนรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ดังคำกล่าวของ ดร. รูดอล์ฟ สไตเนอร์ ที่ว่า วิถีภาพสูงสุดของเราจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนามนุษย์ผู้เป็นอิสระทางปัญญา สามารถกำหนดเป้าหมายและทิศทางของชีวิตได้ด้วยตนเอง

ทักษะต่อความเป็นมนุษย์

ความเป็นมนุษย์ ประกอบไปด้วย 3 มิติ

1. รูปร่าง (Body) คือ ส่วนที่ประกอบขึ้นเป็นรูปร่างของมนุษย์ ทำให้เราสามารถรับรู้โลกรู้จักตัวเองและสิ่งต่างๆ โดยรอบ ตลอดจนสามารถลงมือกระทำกรต่างๆ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโลก
2. จิตใจ (Soul) คือ มิติของโลกภายในใจเรา ทำให้เราเกิดความรู้สึกต่อโลก ต่อตัวเองและสิ่งต่างๆ
3. สำนึกและจิตวิญญาณ (Spirit) คือ มิติซึ่งก่อให้เกิดความตระหนักรู้ในตนเอง และนำไปสู่การแสวงหาความเป็นจริงแห่งชีวิต

ทั้ง 3 มิติ แสดงคุณภาพออกมาโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. มิติทางกายภาพแสดงออกมาโดยผ่านการกระทำของมนุษย์ นั่นคือ ผ่านสองมือ (Hand) กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การกระทำต่างๆ ของมนุษย์ล้วนแล้วแต่เป็นการกระทำที่แฝงเร้นไปด้วยพลังเจตจำนงทั้งสิ้น ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะเป็นไปโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตามที่ การพัฒนาพลังเจตจำนงให้มุ่งไปในทิศทางที่ถูกต้องและดีงาม จึงเป็นเรื่องจำเป็น
2. มิติทางใจ แสดงคุณภาพออกมาโดยผ่านความรู้สึกต่างๆ ของมนุษย์ กล่าวคือ ผ่านหัวใจ (Heart) การพัฒนาความรู้สึกต่างๆ ให้เปี่ยมล้นด้วยความงดงาม จึงเป็นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์

3. มิติทางจิตวิญญาณ จะสามารถเข้าใจได้โดยผ่านสมอง อันได้แก่ การคิด (thinking) หรือการใช้ปัญญาเพื่อทำความเข้าใจต่อสิ่งจะ ต่อความเป็นจริงในทางโลกและทางธรรม โดยนัยนี้การพัฒนาความคิดมนุษย์ จึงจำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานแห่งการแสวงหาสิ่งจะ การเข้าใจสิ่งต่างๆ ตามภาวะความเป็นจริง

พัฒนาการของเด็กกับการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ในวัยเด็กเป็นสิ่งที่แตกต่างกับผู้ใหญ่ เพราะเด็กมีทัศนคติและวิธีการมองโลกที่ต่างออกไป หากเราละเลยความสำคัญของสิ่งนี้ แล้วแทนที่ด้วยการใช้ทักษะแบบผู้ใหญ่อันเป็นทักษะที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ทางเชาว์ปัญญา ก็จะส่งผลเสียต่อความสามารถในการพัฒนาตนเองขึ้นมาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้

ในขณะที่กายของเด็กแรกเกิดยังต้องพัฒนาอีกมาก ธรรมชาติกลับให้สมองซึ่งค่อนข้างสมบูรณ์แก่มนุษย์มาตั้งแต่ต้น ทั้งนี้ก็เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองขึ้นมาผ่านประสบการณ์ทางกาย ใจ และสำนึก

ถ้าหากการเรียนรู้โดยผ่านการมีประสบการณ์ทางกาย ใจ ซึ่งเป็นประสบการณ์ตรง ถูกละเลยไปจนเหลือแต่การเรียนรู้ในเชิงเชาว์ปัญญา ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในเชิงประสบการณ์ทางอ้อม เด็กก็จะขาดความเข้าใจที่แท้จริงต่อสิ่งต่างๆ ทำให้การพัฒนาจิตสำนึกเป็นไปอย่างไม่ถ่องแท้ ขณะเดียวกันยังสามารถส่งผลเสียต่อพัฒนาการทางกายและใจอีกด้วย

กระบวนการพัฒนาทางกาย ใจ และจิตวิญญาณ ไม่มีลักษณะที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ พร้อมๆ กันในช่วงวัยแรกของชีวิต (0 - 7 ปี) เด็กจะมีจุดเด่นอยู่ที่การเติบโตทางกาย ซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก มีการแปรเปลี่ยนในทางโครงสร้าง รูปทรง อันนำไปสู่สภาพที่เป็นแบบผู้ใหญ่และมีวุฒิภาวะในที่สุด ในช่วงวัยนี้จะเป็นช่วงวัยที่โดดเด่นในการพัฒนาพลังเจตจำนงแต่ในทางใจและจิตสำนึกกลับยังไม่มีความเด่นชัดเท่า กล่าวคือ อารมณ์รู้สึกของเด็กยังไม่ได้มีความละเอียดอ่อนเท่าผู้ใหญ่ เด็กยังไม่สามารถแยกโลกภายในใจกับโลกภายนอกได้อย่างแท้จริง แต่จะกลับไปกลับมาระหว่างสองโลกนี้ จนเมื่อเด็กเข้าสู่ช่วงวัยที่สอง คือ ช่วงวัยประมาณ 7 - 14 ปีแล้วนั้นแหละ ที่ระดับพัฒนาการทางด้านอารมณ์ความรู้สึกแสดงออกอย่างเด่นชัด

สำหรับในเชิงสำนึกและจิตวิญญาณแล้ว เด็กยังขาดความเข้าใจอย่างแท้จริงต่อสิ่งเหล่านี้ เพราะวุฒิภาวะเด็กยังไม่เอื้อ ไม่สามารถสร้างรูปการณ์ความคิดในเชิงมโนคติขึ้นมาได้ เด็กจะสามารถคิดอย่างมีกฎเกณฑ์ได้ ก็ต่อเมื่อเข้าสู่ช่วงวัยที่สาม กล่าวคือ วัย 14-21 ปี เมื่อถึงยามนั้น เด็กจะเกิดความต้องการแสวงหาความหมายและสัจธรรมของชีวิต

ด้วยเหตุนี้ การกระทำใดๆ อันแสดงถึงคุณลักษณะที่พึงงามในเชิงสำนึกของเด็กวัย 7 ปีแรกของชีวิต ส่วนใหญ่มักจะเกิดจากความเคยชิน อันเป็นการปฏิบัติซ้ำๆ มากกว่าที่จะเกิดจากการพิจารณา วิเคราะห์แยกแยะ จนเกิดความกระจ่างแจ้งในเชิงปัญญา

ในแง่ของการเรียนรู้ช่วง 7 ปีแรกของชีวิต เด็กมีความเข้าใจจากการเรียนรู้ในเชิงเซาว์ปัญญาหรือสิ่งที่เป็นนามธรรมค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดโดยผ่านรูปธรรม การปฏิบัติ หรือลงมือกระทำด้วยตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจในเชิงเซาว์ปัญญาภายหลังจากที่เด็กบรรลุวุฒิภาวะแล้ว ด้วยเหตุนี้เราจึงมักพบว่า เด็กต้องการที่จะลงมือกระทำ มากกว่าที่จะเป็นผู้คอยนั่งฟังคำสอนหรือบทเรียนต่างๆ

กล่าวโดยสรุปว่า การเรียนรู้โดยผ่านการลงมือกระทำ เป็นการพัฒนาพลังเจตจำนงของเด็ก การได้ลงมือกระทำการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ จะนำไปสู่ความเคยชินในการปฏิบัติ ดังนั้นสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กในช่วงวัยนี้ จึงต้องเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดี เพราะจะส่งเสริมให้เด็กได้เป็นผู้ลงมือกระทำสิ่งต่างๆ ที่ดีงามอันเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่ดีงามในขั้นปลายได้ ในทางตรงกันข้ามหากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ไม่เอื้อให้เด็กได้มีโอกาสกระทำสิ่งต่างๆ ที่ดี พลังเจตจำนงของเด็กก็จะไม่ได้รับการพัฒนา เมื่อเด็กเติบโตใหญ่ขึ้นมาแล้ว แม้ว่าจะมีความเข้าใจว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี แต่ในทางปฏิบัติก็จะเป็นไปได้ยาก หรือต้องใช้ความพยายามค่อนข้างมาก เนื่องจากการปฏิบัติจนเป็นนิสัย

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

เนื่องจากในช่วง 7 ปีแรกของชีวิต เป็นวัยของการพัฒนาพลังเจตจำนงเป็นหลัก โรงเรียนอนุบาลวอลดอร์ฟจึงจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาพลังเจตจำนงของตนตามวัย แนวทางในการจัดการเรียนการสอนจึงคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ดังนี้ คือ

1. แบบแผนจังหวะชีวิตของเด็กและห้องเรียน (Rhythm) ต้องเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ

โดยธรรมชาติแล้ว เด็กต้องการความมั่นคงในการดำเนินชีวิตของตน สิ่งใดก็ตามที่เกิดขึ้นเป็นประจำและสม่ำเสมอ จะทำให้เด็กสามารถคาดการณ์ได้และเกิดความมั่นคงในจิตใจ การดำเนินชีวิตที่ไร้ระบบระเบียบ แบบแผน จะทำให้เด็กเกิดความงุนงง สับสน ไม่สามารถคาดคะเนอนาคตได้ เกิดความไม่มั่นคงภายในใจตน

ยิ่งไปกว่านั้น แบบแผนการดำเนินชีวิตที่สม่ำเสมอ จะทำให้เป็นเรื่องง่ายสำหรับเด็กที่จะดำเนินภารกิจซึ่งกระทำอยู่ทุกวันให้เสร็จสิ้น เป็นการช่วยเสริมให้เด็กพัฒนาเจตจำนงขึ้นมาอย่างเป็นธรรมชาติ

โรงเรียนวอลดอร์ฟแต่ละห้อง แต่ละแห่ง หรือแม้กระทั่งแต่ละปี จะมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แตกต่างกันไป ตามที่ครูผู้สอนจะเห็นเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ในแต่ละปีครูผู้สอนก็จะพิจารณากำหนดแบบแผนกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ขึ้นมา ซึ่งแบบแผนนี้จะมีความสม่ำเสมอแน่นอนไปจนตลอดปี อาจจะมีการแก้ไขหรือปรับเปลี่ยน ยืดหยุ่น ได้บ้างตามสถานการณ์ ทว่าโดยหลักแล้วครูก็จะพยายามรักษาความคงเส้นคงวาไว้ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีแบบแผนแน่นอน จะทำให้เด็กเกิดความมั่นคงภายใน เนื่องจากสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่ากิจกรรมในลำดับต่อไปคืออะไร

อีกประการหนึ่งความสม่ำเสมอ มั่นคงถาวร ก็จัดเป็นแบบฝึกหัดหนึ่งในการพัฒนาเจตจำนงของเด็ก การจัดกิจกรรมจึงต้องมี ทั้งกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกวันตลอดทั้งปี และกิจกรรมที่หมุนเวียนกันไปแต่ละวันในหนึ่งสัปดาห์

นอกจากนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนอนุบาลวอลดอร์ฟ ยังต้องคำนึงถึงความสมดุล ระหว่างกิจกรรมกลุ่มกับกิจกรรมอิสระเฉพาะตน และกิจกรรมที่ต้องการสมาธิกับกิจกรรมที่ใช้การเคลื่อนไหวด้วย เนื่องจากแบบแผนจังหวะที่สม่ำเสมอดังกล่าวจะช่วยพัฒนาเด็กให้สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้นานขึ้น เป็นการพัฒนาพลังเจตจำนงอีกส่วนหนึ่งด้วย

2. การทบทวนหรือทำกิจกรรมซ้ำ (Repetition)

โดยปกติเด็กจะมีความต้องการกระทำในสิ่งเดิมซ้ำๆ กันหลายครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ต่อโลกรอบตัว ยิ่งไปกว่านั้น การทำซ้ำยังเป็นการพัฒนาพลังเจตจำนงของเด็กให้มีความแน่วแน่มากขึ้น เมื่อเด็กได้ทำซ้ำจนเกิดความชำนาญ ก็จะเกิดความรู้สึกว่าตนสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้เองและจัดการกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะพัฒนามาเป็นความมั่นคง มีความเชื่อมั่นในตนเองต่อไปในอนาคต ภายหลังจากที่เด็กทำซ้ำจนเกิดความชำนาญแล้ว เด็กก็จะหันไปหาสิ่งใหม่ เพื่อเรียนรู้โลกต่อไป การขัดขวางไม่ให้เด็กทำซ้ำ อาจทำให้เด็กหงุดหงิด เกิดความรู้สึกลี้ภัยหลบหลีก ขณะเดียวกันการพยายามใช้สิ่งของต่างๆ มาล่อใจเด็กอย่างไม่หยุดหย่อน ก็จะทำให้เด็กขาดสมาธิ ไม่มีความจดจ่อในสิ่งที่ตนทำ ขาดความพยายามที่จะทำงานเบื้องหน้าของตนให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยเหตุนี้ กิจกรรมพื้นฐานในโรงเรียนอนุบาลวอลดอร์ฟ จึงเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอทุกวัน ขณะที่กิจกรรมหลักก็จะเป็นแบบเดียวกันไปตลอดทั้งปี โดยที่เนื้อหาของกิจกรรมแต่ละอย่าง ก็จะมีการทวนซ้ำติดต่อกันถึงสามสัปดาห์ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสซึมซับ ทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ต่อสิ่งต่างๆ ที่เรียน พร้อมกันนั้นยังเป็นการพัฒนาสมาธิ วิจัยภาพ และพลังเจตจำนงของเด็กอีกด้วย

3. ความรู้สึกเกรงขาม (Reverence)

ความรู้สึกเกรงขามต่อความดีงามก่อให้เกิดความสงบในใจเด็ก บรรยากาศในห้อง และการปฏิบัติของครูควรสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของครู ที่รัก เคารพ และศรัทธาต่อชีวิต ธรรมชาติ และโลกรอบตัว ซึ่งมอบชีวิตและทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่มนุษย์

การที่ครูปฏิบัติต่อทุกสิ่งด้วยความเคารพ นอบน้อมในใจตน จะนำพาเด็กให้กลายเป็นผู้ที่มีสำนึก รู้คุณค่าต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว

ขณะเดียวกันความครั้นคร้าม น่าเลื่อมใสศรัทธา ก็เป็นสิ่งก่อให้เกิดความอัศจรรย์ใจ อวยากรู และใคร่กระทำตามขึ้นมาในตัวเด็ก ซึ่งทำให้เด็กเห็นคุณค่าของชีวิตและการดำรงอยู่อย่างมีความหมาย

องค์ประกอบในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ควรคำนึงถึงหลักการจัดดังนี้

1. การเลียนแบบ (Imitation)

เด็กปฐมวัยจะมีแรงผลักดันให้เลียนแบบ โดยธรรมชาติ เนื่องจากการเลียนแบบเป็นวิธีที่เรียนรู้โลกได้ง่ายและเข้าถึงมากที่สุด เด็กจะมีประสบการณ์ต่างๆ อย่างถ้วนทั่วทั้งตัวตน โดยผ่านการเลียนแบบ เพราะการเลียนแบบของเด็กไม่ได้เป็นเพียงท่าทาง หากยังสะท้อนออกมาให้เห็นถึงความรู้สึกภายในใจของผู้ที่ถูกเลียนแบบด้วย ดังนั้น กิจกรรมต่างๆ ที่เด็กกระทำ ล้วนมีพื้นฐานอยู่บนการเลียนแบบทั้งสิ้น การจัดกิจกรรมในโรงเรียนอนุบาลวอลดอร์ฟจึงคำนึงถึงข้อนี้เป็นสำคัญ กล่าวคือ ครูจะไม่อธิบายสิ่งต่างๆ ด้วยคำพูด หากแต่จะแสดงให้เด็กเห็นด้วยการกระทำ

ด้วยเหตุนี้ การกระทำใดๆ ของครู จึงเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การเลียนแบบ เป็นการกระทำที่ดี ที่เหมาะสม และที่งดงาม เพราะเด็กจะหยิบรับสิ่งเหล่านี้ไปปฏิบัติได้โดยง่ายและรวดเร็ว กว่าคำพูดมากนัก การตระหนักถึงความสำคัญของการเลียนแบบ จะช่วยให้ครูสามารถดำเนินการเรียนการสอนในห้องเรียนได้ง่ายขึ้น เป็นการลดภาระของครูทั้งทางกายภาพและจิตใจ กฎระเบียบต่างๆ หรือสิ่งใดก็ตามแต่ที่ครูกระทำให้คุณและกระทำอย่างสม่ำเสมอ เด็กก็จะรับไปปฏิบัติโดยปราศจากความกังขาใดๆ

นอกจากนั้น เด็กยังอาจนำเอาสิ่งที่เห็นครูปฏิบัติไปเลียนแบบในการเล่นของตน ทั้งหมดนี้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างไม่รู้ตัวในเด็ก ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อการพัฒนาพลังเจตจำนงเด็กขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง

2. จินตนาการ (Imagination)

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่กำลังก่อเกิดจินตนาการ เมื่อเด็กอายุได้ประมาณ 3 ขวบขึ้นไป พลังจินตนาการของเด็กก็จะค่อยๆ เผยตัวออกมาในรูปของการคิดฝัน การเล่นของเด็กจะเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา แปรเปลี่ยนไปมาไม่หยุดหย่อน ด้วยเหตุนี้ กิจกรรมต่างๆ ของเด็กจึงควรมีลักษณะที่สร้างจินตนาการ เช่น การฟังนิทาน การเล่นละครหุ่น หรือการเล่นสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้เด็กใช้ความคิดของตนอย่างเต็มที่ การระบายสีน้ำ สีเทียนซึ่งไม่มีการกำหนดภาพที่วาด

กิจกรรมเหล่านี้ จะทำให้เด็กมีความคิดที่คล่องแคล่ว เฉียบคม ไม่ตายตัว และพัฒนาเป็นความคิดที่สร้างสรรค์ต่อไปภายหลัง

3. แรงบันดาลใจ (Inspiration)

สำหรับเด็กปฐมวัยแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างประสบการณ์คือความมหัศจรรย์ของโลก กิจกรรมพื้นฐานในชีวิตประจำวันสามารถเป็นเรื่องที่น่าเรียนรู้ นำทำตามสำหรับเด็กได้ กิจกรรมง่ายๆ แต่สามารถทำให้เด็กเห็นความเปลี่ยนแปลง นำไปสู่ผลลัพธ์อันน่าพิศวงได้ เป็นสิ่งที่ให้ผลดีต่อพัฒนาการของเด็กมากกว่าสิ่งที่ซับซ้อนเกินกว่าจะเข้าใจได้ ยกตัวอย่างเช่น กิจกรรมการสีข้าว หรือ โม่แป้ง ซึ่งแปรสภาพจากของสิ่งหนึ่ง ไปเป็นอาหารหรือขนมต่างๆ เหล่านี้ไม่เพียงจะส่งเสริมความคิดของเด็กในการมองสิ่งต่างๆ อย่างสัมพันธ์ต่อเนื่อง แต่ยังพัฒนาพลังเจตจำนงของเด็กอีกด้วย

สำหรับเด็กแล้ว ความแปรเปลี่ยนที่เห็นจากกิจกรรมคู่มืออัจฉริยะ แต่ก็สามารถที่จะเข้าใจได้ ดังนั้นจึงเป็นแรงบันดาลใจที่กระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้ หรือเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

นอกจากนี้ การใส่ใจกับความงดงาม ไม่ว่าจะเป็นการจัดห้อง จัดที่เก็บของเล่น ฯลฯ ก็เป็นแรงบันดาลใจอีกประการหนึ่งในการส่งเสริมให้เด็กเลียนแบบ และนำไปสู่การพัฒนาพลังเจตจำนงในทิศทางที่ดีงาม

เนื้อหาการสอน

กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนของโรงเรียนอนุบาลวอลดอร์ฟ ส่วนใหญ่จะเป็นภาพสะท้อนของฤดูกาลที่แปรเปลี่ยนไปในแต่ละช่วงเวลา หรือประเพณี ตลอดจนวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม บางครั้งกิจกรรมอาจจะมาจากนิทานที่เด็กๆ ฟังก็ได้

ปัจจัยกำหนดภาพสังคมไทยในอนาคต

จากการศึกษาวิจัยของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, 6 – 22) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่กำหนดภาพอนาคตของสังคมไทยแบ่งได้ 2 ด้าน คือ ปัจจัยภายนอกที่เป็นผลกระทบมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ และปัจจัยเฉพาะภายในประเทศไทยเอง

1. ปัจจัยภายนอก

ประเทศต่างๆ ในโลกเชื่อมโยงกันเป็นหมู่บ้านเดียว (Global Village) ทั้งทางการค้า การเงิน การลงทุน การเมือง สังคม วัฒนธรรม รวมไปถึงการเชื่อมโยงทางความรู้ ความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ผ่านการถ่ายโอนข้อมูลด้วยระบบสารสนเทศและสื่อสารมวลชน การถ่ายโอนสินค้าข้ามพรมแดนภูมิศาสตร์อย่างเกือบอิสระ และผ่านการคมนาคมที่เชื่อมต่อแทนทุกจุดในโลกเข้าหากันอย่างใกล้ชิด การเชื่อมโยงเหล่านี้ทำให้สิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมหนึ่ง สามารถแพร่กระจายทั่วโลกได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว เมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้นในจุดหนึ่งของโลก อีกประเทศหนึ่งที่อยู่ห่างไกลอาจได้รับผลกระทบไปด้วย การไหลบ่าของกระแสโลกด้านต่างๆ ที่ทะลุทะลวงรุกเข้ามายังภายในประเทศไทยส่งผลให้ปัจจัยภายนอกประเทศสามารถมีอิทธิพลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนไทยได้อย่างยากที่จะหลีกเลี่ยงได้

จากการประมวลข้อมูลในเอกสารต่างๆ พบว่า ปัจจัยภายนอกประเทศสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่ออนาคตของประเทศไทย ได้แก่

1. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีขั้นสูง

เทคโนโลยีเริ่มมีบทบาทสำคัญในการกำหนดรูปแบบการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของโลกตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 และยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นในศตวรรษหน้า ความรวดเร็วของการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่เห็นได้ชัดเจนในศตวรรษที่ 20 คือ การที่มนุษย์สามารถบินขึ้นสู่อวกาศได้เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์โลกด้วยเครื่องบินของพี่น้องตระกูลไรท์ (Wright) ในปี ค.ศ. 1901 แต่เพียงอีก 68 ปีจากนั้นมนุษย์สามารถทะยานไกลไปสู่อวกาศและสัมผัสพื้นผิวของดาวเคราะห์อื่นได้ การพัฒนาเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในช่วงที่ผ่านมา ได้พามนุษยชาติก้าวข้ามขีดจำกัดและจินตนาการหลายอย่าง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนี้ได้ขยายไปสู่พรมแดนของวิทยาการด้านอื่นๆ และจะยังคงพัฒนาต่อไปด้วยอัตราเร่งที่เพิ่มขึ้นในโลกอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิทยาการด้านคอมพิวเตอร์ วิทยาการทางด้านสื่อสารโทรคมนาคม เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เทคโนโลยีทางการแพทย์ เทคโนโลยีทางการเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ

และพันธวิศกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์ รวมทั้งวิทยาการด้านอวกาศและวิทยาการใต้ทะเล การพัฒนาสู่เทคโนโลยีขั้นสูงนี้จะมีผลทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมต่างๆ ซึ่งรวมถึงสังคมไทยแปรเปลี่ยนอย่างมาก

2. การแพร่กระจายและเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

ควบคู่ไปกับยุคแห่งการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต การพัฒนาวิทยาการด้านคอมพิวเตอร์ในปี ค.ศ.1946 และการพัฒนาเครือข่ายข้อมูลของกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ.1969 ได้นำไปสู่การสร้างระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ในช่วงทศวรรษที่ 1980 และ World Wide Web ในช่วงทศวรรษที่ 1990 เมื่อผสมผสานกับความก้าวหน้าของสื่อมวลชนแขนงต่างๆ อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ วิทยาการดังกล่าวได้พามนุษย์ไปสู่การปฏิวัติระบบข้อมูลของโลกทำให้เกิดการถ่ายโอน และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างบุคคล องค์กร และประเทศอย่างสะดวก รวดเร็ว ผู้คนในซีกโลกหนึ่งสามารถติดต่อรับรู้การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ ธุรกิจ การเมือง การศึกษา วัฒนธรรม ค่านิยม ความคิด และวิถีของคนในแต่ละประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย (2540, 32) ที่กล่าวว่า เทคโนโลยีใหม่ทำให้เกิดความหลากหลายในการแสวงหาข่าวสารข้อมูล สามารถกระจายข่าวสารได้กว้างขวางพร้อมกัน เครือข่ายสารสนเทศจะกลายเป็นเครื่องมือสำคัญของการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

ความสำเร็จและอำนาจของบุคคลจะอยู่ที่ความสามารถในการเข้าถึงการจัดการ และประยุกต์ใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่มีอยู่มากมายเหล่านี้ได้ ซึ่งปัจจัยด้านข้อมูลสารสนเทศมีอิทธิพลในการกำหนดภาพสังคมไทยในอนาคตในหลายด้าน ดังที่จะกล่าวถึงต่อไป

3. การแข่งขันที่รุนแรง

ความก้าวหน้าของเครือข่ายสารสนเทศทำให้แต่ละปัจเจกบุคคล สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากมุมต่างๆ ของโลกได้มากขึ้น รวดเร็วขึ้น และเท่าเทียมกัน ประกอบกับกำแพงกีดกันทางการค้าที่นับวันจะสลายหายไปทุกขณะ ทำให้การแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศเพื่อความอยู่รอดมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เร่งรัดให้แต่ละประเทศต้องก้าวสู่เวทีของการแข่งขันระดับนานาชาติ คู่แข่งขันจากภายนอกหรือข้ามพื้นที่ภูมิศาสตร์ของรัฐสามารถรุกเข้าสู่ตลาดภายในได้อย่างง่ายดาย ส่งผลให้การพยายามช่วงชิงความได้เปรียบในการแข่งขันจะยังคงอยู่และดำเนินต่อไป รวมทั้งยังมีแนวโน้มที่จะขยายตัวจากระดับระหว่างประเทศสู่ระดับชีวิตประจำวันของประชาชนมากขึ้นด้วย ในลักษณะการแข่งขันทางการศึกษาและการแข่งขัน

ในการทำงาน โดยปัจจัยด้านการแข่งขันนี้จะทวีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องในอนาคต และมีผลต่อการกำหนดทิศทางการเรียนรู้ของคนในอนาคตอย่างแน่นอน

4. การเพิ่มบทบาทและความสำคัญของความรู้ในสังคม

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศได้เปิดโลกการเรียนรู้ออกไปอย่างไร้ขีดจำกัด และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศนี้จะนำไปสู่การปฏิวัติระบบการเรียนรู้ของมนุษยชาติ ความรู้จะกลายเป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้หมด ผู้คนสามารถเรียนรู้จากการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการได้มากมาย สอดคล้องกับข้อเสนอของสมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย (2540, 32) ที่กล่าวว่า ด้านการศึกษาจะมีเครือข่ายข้อมูลความรู้ที่ทุกคนเข้าถึงได้โดยตลอด จะมีรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเองเข้ามาเสริมระบบ โรงเรียนมากขึ้น หรืออาจเรียนรู้ได้ด้วยตนเองที่ทำงานหรือที่บ้าน สภาพดังกล่าวจะทำให้ความรู้ไม่ผูกขาดเฉพาะคนเพียงบางส่วนอีกต่อไป คนในวงกว้างจะสามารถเข้าถึงความรู้ได้ดียิ่งขึ้น

ในขณะที่เดียวกันความรู้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานต่างๆ สังคมแต่ละยุคใช้ปัจจัยสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ต่างกัน ยุคเศรษฐกิจบนพื้นฐานเกษตรกรรมใช้ปัจจัยที่ดิน แรงงาน และกำลังทหารสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ต่อมาในยุคเศรษฐกิจบนฐานอุตสาหกรรม ปัจจัยสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้เปลี่ยนมาเป็นเครื่องจักร ทรัพยากรธรรมชาติ และเงินทุน แต่สำหรับยุคปัจจุบันที่เป็นยุคเศรษฐกิจใหม่ ปัจจัยสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ได้เปลี่ยนจากปัจจัยที่จับต้องได้ไปสู่ปัจจัยที่มองไม่เห็นแต่มีพลังมหาศาล นั่นคือ ข้อมูลข่าวสารและทุนความรู้ (Knowledge Capital)

อุตสาหกรรมบนฐานความรู้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาแล้วให้ก้าวทะยานไปอย่างรวดเร็ว จากผลการศึกษาถึงการเพิ่มผลิตภาพของระบบเศรษฐกิจอเมริกันนับแต่ปี 1995 พบว่า เกิดจากหลายปัจจัย แต่หากเทียบสัดส่วนกันแล้ว ร้อยละ 50 เป็นผลจากการพัฒนาผลิตภาพของอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ ทุนความรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างความสามารถทางการแข่งขันในระยะยาว โดยที่ทุนความรู้ คือ ผลรวมของวิธีการ เทคนิค ข้อเท็จจริง แนวคิด ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ข้อสังเกต หรือประสบการณ์ที่สามารถนำมาสร้างมูลค่าได้ ความรู้จะกลายเป็นตัวกำหนดระดับความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับบุคคล ระดับหน่วยงาน และระดับประเทศ จนในที่สุดจะไม่มีใครเรียกประเทศไหนว่าเป็นประเทศยากจนอีกแล้ว แต่จะเรียก “ประเทศที่ไม่รู้” แทน ดังนั้น บุคคลที่ทรงความรู้อย่างหลากหลาย และมีความสามารถในการจัดการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ได้ จะกลายเป็นคนกลุ่มใหม่ที่ทรงพลังในสังคมอนาคต ปัจจัยด้านความรู้ี้จะมีผลต่อการกำหนดสภาพสังคมไทยในอนาคต ซึ่งนับว่าเป็นการปรับเปลี่ยนโฉมหน้าสังคมไทยในปัจจุบันให้แตกต่างไปจากเดิม

5. การเชื่อมโยงถึงกันเป็นเครือข่าย

การติดต่อและการแลกเปลี่ยนทางการค้า การศึกษา การเมือง และวัฒนธรรมที่มีมากขึ้น อีกทั้งระเบียบโลกใหม่ (New World Order) ที่จะเข้ามามีอิทธิพลอย่างมากในอนาคต จะทำให้ไม่มีประเทศหรือองค์การใดสามารถดำรงตนเองอยู่โดดเดี่ยว โดยมีต้องขึ้นกับใครได้อีกต่อไป แต่ละองค์การของสังคมจำเป็นต้องประสานความร่วมมือกับส่วนอื่นเพื่อความอยู่รอด และเพิ่มความแข็งแกร่งของตนเอง โดยเหตุนี้ สภาพของการเชื่อมโยงถึงกันเป็นเครือข่ายจึงเป็นภาพที่เห็นได้ชัดเจนมากในยุคอนาคต ทั้งที่เป็นการเชื่อมโยงเครือข่ายระดับชาติลงไปจนถึงระดับองค์การและระดับบุคคล ซึ่งสะท้อนออกมาในลักษณะของเครือข่ายด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา เทคโนโลยี วัฒนธรรม โดยมีจุดหมายเพื่อการเสริมสร้างความแข็งแกร่งระหว่างสมาชิกในเครือข่ายเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการแบ่งปันและจัดสรรทรัพยากรร่วม และเพื่อการสร้างอำนาจการต่อรองแก่กลุ่มของตนเอง

6. การขยายตัวของกระแสประชาธิปไตย

กระแสของประชาธิปไตยจะขยายตัวมากยิ่งขึ้นในแต่ละชุมชนของสังคมโลก เนื่องจากปัจจัยหลักสามประการ คือ

1. จากการล่มสลายของลัทธิคอมมิวนิสต์ในช่วงศตวรรษที่ 20 ทำให้ยังไม่มีแนวทางเลือกอื่นในการจัดระบบการปกครองสังคม
2. การเรียกร้องของกลุ่มประเทศมหาอำนาจทางการค้าภายใต้เครือข่ายของความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะมีบทบาทในการกำหนดรูปแบบประชาธิปไตยในแนวทางที่เอื้อประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มตนเอง โดยใช้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นข้อต่อรองและเงื่อนไขที่ประเทศเล็กต้องปฏิบัติตาม
3. การเรียกร้องจากภายในของแต่ละประเทศ อันสืบเนื่องมาจากการที่ประชาชนมีความรู้การศึกษาเพิ่มขึ้น และมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านระบบสื่อสารที่รวดเร็วและทันสมัย

7. การแพร่กระจายของวัฒนธรรมต่างๆ ในโลก

สภาพไร้พรมแดนและการเปิดกว้างในมิติของข้อมูลข่าวสาร การค้าการลงทุน การคมนาคม และการสื่อสารโทรคมนาคมนั้น จะส่งผลต่อมิติของวัฒนธรรมของแต่ละสังคม การแพร่กระจายวัฒนธรรมข้ามพรมแดนจะเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว และจะเป็นการยากอย่างยิ่งที่สังคมไทยซึ่งได้เชื่อมต่อกับโครงสร้างของระบบโลกแล้ว จะสกัดกั้นหรือหลีกเลี่ยงผลกระทบของการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมได้ ผลที่ตามมา คือ เอกลักษณะทางวัฒนธรรมของไทยบางอย่าง

จะแปรเปลี่ยนไป เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดกว้างจึงได้รับอิทธิพลได้ง่าย ซึ่งมีผลดีในแง่ของการช่วยให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างความเป็นท้องถิ่นและความเป็นสากลได้อย่างดี แต่ในขณะเดียวกันหากสังคมไทยในอนาคตยึดมั่นถึมั่นในวัฒนธรรมของตนเองอย่างสุดโต่ง จนขาดความสามารถในการประยุกต์ปรับเปลี่ยนอย่างเหมาะสม ผลที่ตามมาคือปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนที่ยึดมั่นในวัฒนธรรมใหม่และวัฒนธรรมเดิม สอดคล้องกับที่สมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย (2540, 32) เสนอไว้ว่า จะมีการแพร่กระจายวัฒนธรรมต่างถิ่น วัฒนธรรมจากสังคมต่างๆ ทั่วโลกมากขึ้น จะเกิดวัฒนธรรมสากลที่แผ่อิทธิพลมายังวัฒนธรรมท้องถิ่น จึงควรมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมากขึ้น เพื่อทดแทนกระแสโลกาภิวัตน์ในส่วนที่จะสร้างผลเสียกับสังคมไทย ดังที่ปรากฏว่าธุรกิจบันเทิงข้ามชาติได้กระตุ้นให้เกิดกระแสวัตถุนิยม บริโภคนิยม และความฟุ้งเฟ้อต่างเกิดการครอบงำทางวัฒนธรรม ดังนั้น ปัจจัยการแพร่กระจายของวัฒนธรรมต่างๆ นี้ควรเป็นส่วนที่ได้รับความสนใจพิจารณาเป็นอย่างดี

8. กระแสการตื่นตัวในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผลจากการใช้ทรัพยากรของโลกอย่างขาดความระมัดระวังในช่วงที่ผ่านมาได้สร้างให้เกิดความขาดแคลนของทรัพยากรโลกอย่างรุนแรงในอนาคตที่จะมาถึงดังตัวอย่างที่เห็นในปัจจุบัน พบว่าทั่วโลกกำลังประสบปัญหาสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศ ทางเสียง ทางน้ำ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของประชากร และการนำเอาวิทยาการใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาความเป็นอยู่ของมนุษย์โดยขาดการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะตามมา ภาวการณ์ขาดแคลนนี้จะนำไปสู่กระแสการเรียกร้องอย่างเข้มข้นในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการกำหนดกติการะหว่างประเทศเรื่องการธำรงรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันมิให้เกิดสภาพของการแย่งชิงทรัพยากรระหว่างประเทศ

9. การแสวงหาการเติมเต็มในจิตใจ

สภาพสังคมในอนาคตจะมีการแข่งขันอย่างรุนแรงทั้งในระดับประเทศและในระดับวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล สภาพของการดำเนินชีวิตที่ทำทุกหนทางเพื่อชัยชนะในการแข่งขันและความอยู่รอด อาจนำไปสู่การเอารัดเอาเปรียบและการทำร้ายกันด้วยวิธีการรุนแรง ส่งผลให้ความตึงเครียดส่วนบุคคลและระหว่างบุคคลทวีความรุนแรงเพิ่มมากยิ่งขึ้น เมื่อผสมกับปัญหาของความเป็นสังคมเมืองที่มีทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อม อาชญากรรม ยาเสพติด สุขภาพจิต คุณภาพชีวิต รวมทั้งความโดดเดี่ยวในความสัมพันธ์ของสังคมเมือง สภาพความกดดันเหล่านี้จะมีผลทำให้จิตใจของคนเหนื่อยล้า อ่อนแรง และจะกระตุ้นให้เกิดการเรียกร้องในเรื่องจริยธรรมคุณธรรม และมีผลให้คนสนใจเรื่องการแสวงหาความเติมเต็มในจิตใจและจิตวิญญาณมากยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยภายใน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, 16 – 22) ได้กล่าวไว้ว่า ไม่เพียงปัจจัยภายนอกที่เป็นผลมาจากโลกาภิวัตน์เท่านั้นที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในอนาคต แต่ปัจจัยภายในประเทศบางเรื่องจะส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมไทยในสองทศวรรษหน้าด้วยเช่นกัน

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540

ประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งมีบทบัญญัติในหลายประการที่จะมีผลต่อการกำหนดคุณภาพอนาคตของสังคมไทย เช่น การให้สิทธิแก่ประชาชนในการตรวจสอบและควบคุมหน่วยงานของรัฐในการดำเนินงานต่างๆ การกำหนดให้มืองค์กรตรวจสอบการดำเนินงานของสถาบันทางการเมือง อาทิ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง องค์การเอกชน การให้บทบาทสื่อมวลชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของสถาบันทางการเมืองตลอดจนเป็น “สื่อ” ในการรายงานข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างเป็นอิสระ ซึ่งทำให้สถาบันการเมืองต่างๆ ต้องระมัดระวังและไม่กระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

2. วิถีคุณธรรมจริยธรรม

ในปัจจุบันสภาพความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยเริ่มเข้าสู่ภาวะวิกฤติ สะท้อนได้จากพฤติกรรมของคนในสังคมได้เริ่มมีสำนึกในเรื่องของความถูกต้อง ความดี ความเลว คุณธรรมประจำใจ กฎเกณฑ์ทางศีลธรรม และสิทธิหน้าที่ วิกฤติด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ตกต่ำนั้นสะท้อนในหลายๆ ด้าน อาทิ ปัญหาความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นในสังคม ปัญหาความไม่ซื่อสัตย์สุจริตขาดจรรยาบรรณ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการขาดความรับผิดชอบ ความเกียจคร้าน อยากรวยทางลัด ปัญหาการขาดการประมาณตน ขาดการยับยั้งชั่งใจ ความฟุ้งเฟ้อฉาบฉวยในสังคม ปัญหาการขาดการใช้เหตุผลเชิงคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ปัญหาการคดโกงฉ้อราษฎร์บังหลวง ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด โสเภณี การทำแท้งเถื่อน เป็นต้น

นอกจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2543, 10) ได้กล่าวถึงจุดอ่อนสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข คือ ด้านจริยธรรมของคนไทยที่มีแนวโน้มเสื่อมถอยลง คนขาดความศรัทธาในหลักศาสนาและไม่ได้นำหลักธรรมมาใช้ในการดำรงชีวิตเท่าที่ควร ประกอบกับวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาามีผลต่อพฤติกรรม และวิถีชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนไป โดยเฉพาะคนในสังคมเมืองและเยาวชน ส่งผลให้วัฒนธรรมดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์อันดีงามของไทยเริ่มสูญหายและไม่ได้รับการนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเท่าที่ควร ซึ่งปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมนี้จะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคน และสังคมไทยในอนาคตอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

3. การเปลี่ยนโครงสร้างประชากรของประเทศไทยในอนาคต

ผลจากการวางแผนครอบครัวที่ประสบความสำเร็จมาโดยตลอด ทำให้ภาวะการณั้เจริญพันธุ์ของประชากรอยู่ในระดับทดแทน สัดส่วนของของประชากรวัยเด็กลดลง วัยแรงงานเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ขณะที่ประชากรวัยสูงอายุมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (2545, 23) ได้คาดการณ์ประมาณว่าในปี 2554 ประชากรเด็กและเยาวชน (บุคคลอายุไม่เกิน 25 ปี) จะลดลงเหลือ 24.42 ล้านคน และในปี 2557 เหลือ 24.06 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 36.86 และ 34.76 ของประชากร ตามลำดับ ในขณะที่ปี 2542 มีเด็กและเยาวชนจำนวน 26.73 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 43.36 ของประชากรทั่วประเทศ

นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์การแพทย์จะส่งผลกระทบต่ออายุขัยโดยเฉลี่ยของคนไทย ทำให้คนไทยมีอายุยืนยาวยิ่งขึ้น สังคมไทยจะมีคนที่อยู่ในวัยสูงอายุมากขึ้น โดยกระจายอยู่ในเมืองใหญ่ (Mega Cities) และชนบท การเปลี่ยนแปลงของประชากรนี้เรียกร้องให้ประเทศไทยต้องมีนโยบายประชากรในอนาคตควรปรับให้เหมาะสม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการกระจายตัว และการย้ายถิ่น รวมทั้งสร้างโครงข่ายนิรภัยทางสังคม (Social Safety Nets) ที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลและดูแลประชากรส่วนใหญ่ที่มีความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจและสังคมให้ได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2543, 10)

4. การปฏิรูปการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นกฎหมายหลักทางด้านการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทยที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูล เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของประเทศ ซึ่งจะส่งผลกระทบสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของชาติอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาที่เน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม (มาตรา 6) หากบัญญัติต่างๆ ใน พ.ร.บ. การศึกษาฯ เป็นจริง ย่อมส่งผลให้ระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีความสำคัญยิ่งในการชี้นำทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตทั้งในเรื่องโอกาสทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม การเมือง และการเรียกร้องสิทธิต่างๆ เป็นแรงกดดันให้ระบบการเมืองและภาคราชการต้องปรับตัว เพื่อให้การบริหารจัดการมีความโปร่งใสและเป็นธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ 2542, 2-3)

5. การปฏิรูปสุขภาพ

กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดเป้าหมายสุขภาพดีถ้วนหน้าของประชาชนในปี 2545 – 2549 เพื่อเชื่อมโยงการพัฒนาสาธารณสุขให้สัมพันธ์กับระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ค่านิยม พฤติกรรม และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลกระทบกับปัญหาสุขภาพและระบบสาธารณสุข โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของคนด้านสุขภาพอนามัย เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ ส่งเสริมสุขภาพการป้องกันโรค ดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัวควบคู่กับการพัฒนาปัจจัยสิ่งแวดล้อม รวมทั้งระบบบริการสาธารณสุข ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบบริหารจัดการ และสถานะสิ่งแวดล้อมต่างๆ ให้เอื้อต่อการมีสุขภาพและพลานามัยที่ดี ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญกับปัญหาความรุนแรงในบางโรคที่ยังแตกต่างกันตามสภาพพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ 2545, 3)

ปัจจัยต่างๆ ข้างต้น เป็นการประมวลปัจจัยทั้งที่เป็นแรงผลักดันภายนอกอันเป็นผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ และเงื่อนไขเฉพาะของสังคมไทยในปัจจุบัน โดยสรุป ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลกำหนดการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในสองทศวรรษหน้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศรีไพ ตาอินทร์ (2541, 95-96) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลมยุรี จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง ด้านการบริหาร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้แก่เด็ก ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมครูเห็นว่ามีปฏิบัติทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับมาก แสดงว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติงานทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งได้มีการส่งเสริมพัฒนาตามวัยของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นไปตามหลักของการจัดการอนุบาลศึกษา

สุวิทย์ ศรีฉาย (2547, 137) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ปกครองนักเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะว่าเป็นกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก ซึ่งครูควรประเมินในหลายลักษณะและครอบคลุมพัฒนาการของ

เด็กทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยนำผลมาใช้ในการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคนต่อไป ประกอบกับยังเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมของเด็กที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

นารี จันทร์ภิรมณ์ (2551, 43-46) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับปฐมวัยในโรงเรียนกลุ่มวัดเกต เทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับปฐมวัยในโรงเรียนกลุ่มวัดเกต เทศบาลนครเชียงใหม่ ด้านส่วนตัว ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม จากข้อค้นพบจะขอนำเสนอเป็นประเด็นๆ ดังต่อไปนี้

ด้านส่วนตัว พบว่า ครูเป็นแบบอย่างที่ดีและมีอย่างพอเพียง รวมทั้งครูมีมนุษยสัมพันธ์ดี ดูแลเอาใจใส่นักเรียน สื่อการสอนเพียงพอ และมีห้องเรียนคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ด้านสังคม พบว่า โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของสังคม ร่วมอนุรักษวัฒนธรรมท้องถิ่น มีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน สืบสานประเพณีท้องถิ่น โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก ห้องสมุดมีสื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย มีการจัดแสดงผลงานของนักเรียน มีอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรง มีน้ำดื่มสะอาด บรรยากาศร่มรื่น มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และโรงเรียนอยู่ห่างไกลจากสถานบันเทิง เป็นต้น

จุฑามาศ สามดี (2553, 107) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าคุณปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านครูและพี่เลี้ยง ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านอาหารและสุขภาพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความปลอดภัย และด้านการบริการ ทั้งนี้ เพราะความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นการให้ความรู้พื้นฐานแก่เด็กในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม เพื่อเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา หรืออาจกล่าวว่าเป็นพัฒนาเด็กทั้งตัว

อัจฉรา ทิพย์สุเนตร (2553, 68) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองต่อคุณภาพโรงเรียน มอ.วิทยานุสรณ์ ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับสูงทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบุคลากรผู้สอน ด้านพัฒนาผู้เรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านการเรียนการสอน และด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ตามลำดับ และเนื่องจากโรงเรียน มอ.วิทยานุสรณ์ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนได้ในนามมูลนิธิเพื่อการศึกษา จึงเป็นโรงเรียนเอกชนที่อยู่ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของภาคใต้ ผู้ปกครองจึงมีความคาดหวังว่าโรงเรียนคงมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ดี มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เป็นอย่างดี มีความโดดเด่นกว่าโรงเรียนอื่นๆ ในระดับเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของประหยัด นุชนาดา (2540) พบว่า ความคาดหวังของกรรมการโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การเลือกพื้นที่ศึกษา
2. ผู้ให้ข้อมูล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกพื้นที่ศึกษา

การเลือกพื้นที่ศึกษาสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่เปิดทำการเรียนการสอนมาเป็นระยะเวลาเกิน 5 ปี โดยโรงเรียนดังกล่าวได้เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นเตรียมอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนที่มีชื่อเสียง ได้รับการยอมรับจากสังคม และเป็นโรงเรียนที่ผู้ปกครองจำนวนมากคาดหวังให้บุตรหลานได้เข้าเรียน จากการพูดคุยกับผู้ปกครอง พบว่า กลุ่มผู้ปกครองที่ผู้วิจัยทำการศึกษานั้น ได้กล่าวถึงโรงเรียนที่ผู้วิจัยเลือกเป็นพื้นที่ในการศึกษาว่าเป็นโรงเรียนที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นในด้านวิชาการ และความไว้วางใจให้แก่ผู้ปกครองในการดูแลสวัสดิภาพด้านต่างๆ ของบุตรหลานได้ดี รวมถึงโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาก็สามารถพิสูจน์ให้ผู้ปกครองและสังคมเห็นว่าเมื่อบุตรหลานเรียนจบชั้นอนุบาล 3 ก็สามารถไปสอบเข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่ผู้ปกครองคาดหวังได้จำนวนมาก

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการขอเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก และบุคลากรทางการศึกษา

ผู้ให้ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อทราบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยจึงเลือกผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

คือ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 – 3 ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยพิจารณาเลือกผู้ปกครองในการศึกษา จำนวน 15 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ติดต่อสอบถามความสะดวกจากผู้ให้ข้อมูลหลักก่อน พร้อมทั้งได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยและ ขอความร่วมมือเป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

2. ผู้ให้ข้อมูลรอง (Informants)

ผู้ให้ข้อมูลรองจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูประจำชั้นอนุบาล 1 – 3 จำนวน 3 คน และเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน 1 คน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ได้อำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่

1. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยการศึกษาประเด็นคำถามจากการทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยสร้างเป็นแนวคำถามปลายเปิดให้ครอบคลุมคำถามงานวิจัยและขอบเขตการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ โดยเนื้อหาของคำถามสามารถปรับได้ตามลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งอาศัยหลักการตั้งแนวคำถามที่มีความเข้าใจง่าย เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถตอบคำถามได้หลากหลาย

2. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เป็นการศึกษาพูดคุยข้อมูลและเรื่องราวๆ ไปด้วยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อศึกษาแนวคิดของกลุ่มผู้ปกครอง และเนื่องจากผู้วิจัยเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่จะต้องพบปะกับผู้ปกครองเป็นประจำ จึงสามารถพูดคุยกับผู้ปกครองได้ง่าย โดยในช่วง

แรกจะพูดคุยเพื่อทำความรู้จักกับผู้ปกครองก่อน ต่อมาได้ทบทวนเพื่อขอเจาะลึกในประเด็นที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา จึงทำให้ทราบถึงความต้องการและความคาดหวัง รวมถึงความกังวลใจที่มีต่อบุตรหลานในวัยอนุบาล

ในการเข้าภาคสนาม ผู้วิจัยได้ใช้สมุดบันทึกงานและเพิ่มข้อมูล ซึ่งเป็นสมุดบันทึกขนาดเล็กที่สะดวกต่อการพกพาในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สมุดบันทึกเหตุการณ์ทันทีที่มีโอกาสขณะอยู่ในพื้นที่ และหลังจากการสังเกตหรือจบการสัมภาษณ์แล้ว ก็จะกลับมาจดรายละเอียดเพิ่มเติมอีกครั้ง เพื่อป้องกันการหลงลืมข้อมูลที่สำคัญ โดยทำการบันทึกแบ่งข้อมูลเป็นหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบและวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้เครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็กในการเข้าพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก และก่อนที่จะมีการบันทึกเสียงแต่ละครั้ง จะมีการขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ทุกครั้ง รวมถึงต้องได้รับความยินยอมในการบันทึกเสียงก่อนจึงจะสามารถทำการบันทึกได้ โดยทำการบันทึกแบบเปิดเผย และรับรองในการที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์ให้บุคคลอื่นทราบเพื่อนำไปกล่าวหาหรือวิพากษ์วิจารณ์ได้ ผู้วิจัยได้ใช้นามสมมุติแทนชื่อ – นามสกุลจริงในการเขียนรายงานพร้อมทั้งลงวันที่ในการสัมภาษณ์ไว้ เพื่อป้องกันความผิดพลาดและใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากลุ่มผู้ปกครองของเด็กอนุบาล 1 – 3 ที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับประเด็นความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน

การเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นขั้นตอนหลังจากที่ได้ศึกษาวิจัยเอกสาร และขั้นตอนต่อไปคือทำการศึกษาภาคสนาม โดยมีวิธีการดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) เป็นวิธีการสนทนาโดยผู้ให้ข้อมูลเล่าเรื่องให้ฟัง และผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกในประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสัมภาษณ์ผู้ปกครอง จำนวน 15 คน ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาอีก จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 20 คน ระหว่างการสัมภาษณ์ได้มีการจดบันทึกและบันทึกเทปข้อมูลการสนทนาสำหรับการบันทึกเทปการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะขออนุญาตผู้ปกครองเพื่อบันทึกเทปก่อนทุกครั้ง และจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองจึงจะบันทึกเทปเพื่อเป็นข้อมูลได้

2. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non – Participation Observation) เนื่องจากผู้วิจัยเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเอกชน และมีภารกิจงานที่จะต้องพบปะผู้ปกครองเป็นประจำจึงทำให้คุ้นเคยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยภารกิจงานของผู้วิจัยในการทำงาน คือ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การรับสมัครเด็กเข้าเรียน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองและเด็ก จึงได้ทำการสังเกตผู้ปกครองขณะที่มาติดต่อสอบถาม หรือมีข้อร้องเรียนกับทางโรงเรียน นอกจากนี้ยังได้สังเกตกลุ่มผู้ปกครองที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักว่าขณะที่บุตรหลานศึกษาเล่าเรียนอยู่นั้น ผู้ปกครองมีการสะท้อนความคาดหวังต่อเด็กและโรงเรียนอย่างไรบ้าง โดยได้ทำการจดบันทึกทุกขั้นตอนและสรุปข้อมูลที่ได้เป็นระยะๆ

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา

การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักซ้ำในประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจนได้ข้อมูลที่นิ่งและอึดตัว รวมถึงได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูประจำชั้น และเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยมาก หลังจากได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเขียนวิเคราะห์ และนำมาสรุปผลการวิจัย

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ รวมทั้งศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการและกึ่งวิชาการ เช่น จาควารสาร วิทยานิพนธ์ บทความวิชาการ สื่อออนไลน์ รายงานการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกต เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลการวิจัยให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น การนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน สามารถอธิบายได้ดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก
- ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชนในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้ปกครองเด็กอนุบาล 1 – 3 จำนวนทั้งหมด 15 คน ซึ่งเป็นผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งแบบกลุ่มและแบบตัวต่อตัว กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 15 คน แบ่งเป็นผู้ชาย 5 คน และผู้หญิง 10 คน โดยผู้ปกครองจะมีอาชีพที่หลากหลาย ดังนี้ ธุรกิจส่วนตัว, แพทย์, ครู, พนักงานของรัฐและเอกชน, แม่บ้าน และค้าขาย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักมีอายุอยู่ในช่วงประมาณ 27 – 40 ปี และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทุกคนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป

จากการสัมภาษณ์ พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้หญิงจะให้ข้อมูลได้ละเอียดและมากกว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ชาย สำหรับอาชีพของผู้ปกครองนั้นทำให้ผู้วิจัยทราบว่าไม่ได้สร้างความแตกต่างในเรื่องความหวังกับบุตรหลาน เนื่องจากผู้ปกครองจะมีความคาดหวังกับบุตรหลานที่อยู่ในวัยอนุบาลเหมือนกันว่า อยากให้ลูกอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณเลขได้ และสามารถไปสอบเข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่ดี มีคุณภาพและมีชื่อเสียงต่อไปในอนาคตได้ แต่ก็ยังมีผู้ปกครองบางกลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มจำนวนน้อยกว่าที่มีความคิดเห็นแตกต่างใน

เรื่องของวิชาการ คือ ไม่ต้องการเน้นวิชาการการอ่าน การเขียนให้กับบุตรหลานมากนัก โดยมุ่งเน้นไปในเรื่องของการพัฒนาการตามวัยมากกว่า

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย

ในสังคมไทยปัจจุบันนี้พบว่าพ่อแม่ผู้ปกครองจำนวนมากไม่น้อยนิยมให้ความสำคัญกับการวางรากฐานความรู้ด้านวิชาการของเด็กปฐมวัยอย่างมาก โดยเฉพาะทักษะทางด้านวิชา คณิตศาสตร์ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เนื่องจากต้องการให้เด็กสอบเข้าเรียนต่อในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่ดีมีชื่อเสียงได้ เนื่องจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียงจะเป็นที่คาดหวังของผู้ปกครองจำนวนมากและทางโรงเรียนก็ไม่สามารถรับไว้ได้ทั้งหมด จึงใช้วิธีคัดเลือกเด็กโดยวาง มาตรฐานการอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษเป็นหลัก นี่จึงเป็นสาเหตุ ให้พ่อแม่จำนวนมากไม่น้อยที่พร้อมและเต็มใจจัดหาครูมาสอนพิเศษลูกตั้งแต่ยังเล็ก หรือส่งลูกเข้าเรียน ในโรงเรียนอนุบาลที่เน้นให้ความรู้ด้านวิชาการ โดยไม่เข้าใจถึงความพร้อมและพัฒนาการของเด็ก และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

จากข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก และข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย สามารถอธิบายได้ดังนี้

เด็กปฐมวัยถือเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา ประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและ สติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่โรงเรียน หน่วยงาน พ่อแม่ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กจะต้อง ตระหนักและให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสม กับวัย

สังคมไทยในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก มีการหลั่งไหลเข้ามา ของวัฒนธรรมอื่น เศรษฐกิจ การเมือง และวิถีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนจากเรียบง่ายเป็นเร่งรีบมากขึ้น รวมถึงมีการแข่งขันทางสังคมที่สูงขึ้น จึงทำให้การดูแลเอาใจใส่เด็กได้เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน เด็กๆ กลายเป็นความคาดหวังของผู้ปกครองและสังคมมากขึ้น ต้องเรียนและทำกิจกรรมที่มากกว่า วัยของตนเอง ซึ่งผู้วิจัยพบว่าจากการศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษา ปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาผู้ปกครองมีความคาดหวังใน ด้านต่างๆ ดังนี้

1. **ด้านวิชาการ** คือ การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่อาจจำแนกออกได้เป็น 4 ระดับคือ การศึกษาระดับอนุบาล การศึกษาระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับมัธยมศึกษาและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาแต่ละระดับที่กล่าวนี้จะมีการจัดการและพัฒนาไปอย่างสอดคล้องกับวัยของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงของสังคม การศึกษาอนุบาลเป็นการศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย ความคิดสติปัญญา สังคม และอารมณ์ ทั้งนี้การศึกษาแต่ละระดับมีลักษณะและมีเป้าหมายเฉพาะตามระดับ

เดิมการศึกษาอนุบาลเป็นรูปแบบของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเล็กที่รัฐจัดขึ้นเพื่อสนองตอบสังคมที่ต้องการให้บุตรหลานได้เข้าโรงเรียนเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษา แต่ทว่าการณ์ในปัจจุบันทำให้การศึกษาอนุบาลได้รับการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมเกิดรูปแบบและแนวทางของการจัดการศึกษาใหม่ขึ้นมาเรียกว่าการศึกษาปฐมวัยซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมก็ทำให้ความคาดหวังของผู้ปกครองได้เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับชั้นปฐมวัย จึงได้ทราบว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านวิชาการ ดังคำกล่าวต่อไปนี้

“ต้องการให้ลูกเรียนเน้นวิชาการตั้งแต่วัยอนุบาล เพราะลูกจะได้ไปสอบเข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคม”

(คุณหญิง, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“เชื่อว่าการวางรากฐานความรู้ด้านวิชาการให้แน่นไว้ก่อน จะช่วยให้การเรียนในอนาคตของลูกราบรื่น เนื่องจากการเรียนสมัยนี้ยิ่งเรียนสูงยิ่งยาก จึงจำเป็นต้องปูพื้นฐานด้านวิชาการให้แน่นไว้ก่อน”

(คุณแยม, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“ความคาดหวังให้ลูกเป็นคนเก่ง เรียนเก่งเป็นสิ่งที่ดีถ้ามันเหมาะสมกับความสามารถของลูก ถ้าพ่อแม่คาดหวังสูงเกินกว่าลูกจะทำได้ อาจส่งผลให้เด็กเกิดความท้อแล้วหมดกำลังใจ และทำให้อัตถภาพที่มีอยู่ไม่ได้รับการพัฒนา”

(คุณแนน, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“อยากให้ลูกได้เรียนแนวเน้นวิชาการ เพราะกระแสสังคมสมัยนี้ทำให้เราต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับยุคสมัย หากยังยึดติดวิธีการเรียนแบบเดิมๆ อาจทำให้ลูกเรียนและใช้ชีวิตตามคนอื่นไม่ทันก็เป็นได้”

(คุณพอล, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“สังคมในปัจจุบันนี้เปลี่ยนไปจากเดิมเยอะมาก การศึกษาก็เช่นกันที่เปลี่ยนแปลง คือ เด็กต้องเรียนยากขึ้น หลักสูตรการศึกษาของเด็กๆ ก็เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงส่งผลให้พ่อแม่ผู้ปกครองมากมายต้องเปลี่ยนทัศนคติด้านการเรียนให้ลูกไปด้วย เพราะ หากจะเรียนแบบเดิมๆ ไม่นั่นบ้าง ไม่เร่งบ้าง อาจทำให้ลูกเราไม่ทันกับเด็กคนอื่นๆ”

(คุณกระแต, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“การเรียนสำหรับเด็กๆ ทุกวันนี้ต้องเข้มข้น และเข้มงวดกันตั้งแต่ชั้นอนุบาล เนื่องจากสังคมเปลี่ยนไป รวมถึงการแข่งขันที่สูงมากขึ้น หากไม่ให้ลูกอ่าน-เขียนได้ตั้งแต่วัยอนุบาล จะส่งผลให้ลูกมีปัญหาในการเข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1”

(คุณหญิง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“สาเหตุที่ต้องเน้นวิชาการให้กับลูก เพราะ มีการแข่งขันทางสังคมสูง เพราะเดี๋ยวนี้หากจะให้ลูกเข้าเรียนอนุบาล 1 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับได้นั้น คือ จะต้องสอบเข้าเรียนอย่างเดียว จึงเห็นได้ว่า การปูพื้นฐานด้านวิชาการเป็นสิ่งสำคัญที่ลูกจะต้องมีตั้งแต่วัยก่อนเข้าเรียนชั้นอนุบาล 1 ด้วยซ้ำ”

(คุณอานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 24 มกราคม 2555)

“เพราะสังคมไม่เหมือนเดิม มีการแข่งขันแม้กระทั่งเด็กอนุบาล หากจะเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลที่ชื่อเสียงยาวนาน เป็นที่ยอมรับ

ก็ต้องสอบแข่งขันเข้าไป ดังนั้น พ่อแม่จะนิ่งเฉย ปล่อยให้พัฒนาการลูก ให้เป็นไปตามวัยได้อย่างไร”

(คุณแมน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มกราคม 2555)

“เหตุผลที่ต้องให้ลูกเรียนแบบเร่งรัดวิชาการนั้น ก็เพราะ สภาพแวดล้อม ครอบครัว และสังคมที่มีการแข่งขันสูง เทคโนโลยี และมาตรฐานทางสังคมที่วัดคนจากความเก่ง ความฉลาด กดดันให้ พ่อแม่ต้องเน้นวิชากับลูกตั้งแต้อยู่ในชั้นอนุบาล”

(คุณปอง, สัมภาษณ์วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555)

“จากที่ไม่คิดจะเน้นวิชาการให้กับลูก ปัจจุบันนี้พบว่าตนเอง ค่อยๆ เปลี่ยนตัวเองหรือกลมกลืนไปกับกระแสสังคมตั้งแต่เมื่อไหร่ ไม่รู้ และอาจเป็นเพราะความรักและกลัวลูกไม่ทันคนอื่น จึงค่อยๆ ให้ ลูกเรียนอะไรที่เกินวัยลูกมากขึ้นทุกวัน เช่น ตอนนี้ลูกเรียนอนุบาล 2 คุณแม่ได้หาแบบฝึกหัดของอนุบาล 3 มาลองสอนลูกเพิ่มเติม เป็นต้น”

(คุณดาว, สัมภาษณ์วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555)

“พ่อแม่บางคนปลานปลื้มมากเวลาลูกเรียนเก่ง ได้คะแนนดี แต่จริงๆ แล้วเรื่องเรียนเป็นแค่ส่วนหนึ่งของชีวิต ถ้าลูกเรียนเก่ง แต่ คบเพื่อนไม่เป็น ช่วยตัวเองไม่ได้ มีค่านิยมผิด นิยมของราคาแพง สิ่ง เหล่านี้ก็จะทำให้กลายเป็นเด็กใจพิการ และจะไปออกฤทธิ์ตอนโตได้ แต่อย่างไรเสียก็ไม่สามารถทิ้งวิชาการได้ จึงให้ลูกเรียนวิชาการควบคู่ กับกิจกรรม”

(คุณปลา, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2555)

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองอนุบาล 1 ส่วนใหญ่มีความหวังให้บุตรหลานของ ตนเองได้รับการพัฒนาการทั้ง 5 ด้านอย่างเต็มศักยภาพของเด็ก ต้องการให้เป็นเด็กมีระเบียบวินัย รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเอง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ รวมถึงได้เรียนรู้วิชาการพอสมควร คือ

สามารถอ่าน – เขียนพยัญชนะตามรอยเส้นประได้ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ รู้จักตัวเลข และรู้จักสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองอนุบาล 2 ส่วนใหญ่มีความหวังให้บุตรหลานของตนเองได้รับการพัฒนาการทั้ง 5 ด้านอย่างเต็มศักยภาพของเด็ก และในระดับชั้นนี้ผู้ปกครองจะมีความคาดหวังเพิ่มมากขึ้น โดยต้องการให้บุตรหลานสามารถอ่านผสมคำได้ เขียนพยัญชนะทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และบวกลบเลขหนึ่งหลักได้ นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ พบว่า เด็กอนุบาล 2 จำนวนไม่น้อยที่ต้องเรียนพิเศษเพิ่มเติมในช่วงเย็น เพื่อเป็นการปูพื้นฐานความรู้ไว้ล่วงหน้าโดยการเน้นวิชาการของเด็กปฐมวัยจะเริ่มเข้มข้นขึ้นในช่วงอนุบาล 2 เป็นต้นไป

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองอนุบาล 3 ส่วนใหญ่มีความหวังให้บุตรหลานของตนเองได้รับการพัฒนาการทั้ง 5 ด้านอย่างเต็มศักยภาพของเด็ก สำหรับเด็กในระดับชั้นอนุบาล 3 เป็นช่วงที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังกับเด็กมากที่สุด เพราะคาดหวังว่าครูจะสามารถจัดการเรียนการสอนให้เด็กสามารถอ่านได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนเป็นประโยคได้ และสามารถบวกลบเลขสองหลักได้ นอกจากนี้ เด็กอนุบาล 3 จำนวนไม่น้อยที่ต้องเรียนพิเศษเพิ่มเติมในช่วงเย็น และวันหยุดเสาร์อาทิตย์ เพื่อวางพื้นฐานความรู้ไว้ล่วงหน้าและเพื่อให้เด็กมีความรู้มากพอเพื่อใช้ศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงตามที่พ่อแม่คาดหวังไว้

ภาพรวมจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กอนุบาล 1 – 3 พบว่า มีผู้ปกครองหลายกลุ่ม หลายความคาดหวังมีทั้งผู้ปกครองที่เน้นความรู้แนวกระแสหลัก คือ เน้นการเรียนรู้เชิงวิชาการ การเรียนแนวนี้นั้นเน้นการเร่งให้เด็กสามารถออกเขียนได้ และสามารถบวกลบเลขได้โดยเร็ว ซึ่งการเรียนแนวนั้นวิชาการมีเป้าหมายเร่งรัดวิชาการ เพื่อให้เด็กมีความรู้ความสามารถที่จะใช้ในการสอบเข้าเรียนต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงต่างๆ ได้ตามที่พ่อแม่คาดหวังไว้

สำหรับกลุ่มผู้ปกครองที่ไม่เน้นแนวการเรียนตามกระแสสังคมที่เน้นให้ลูกเร่งรัดวิชาการในช่วงแรก แต่เมื่อนำลูกเข้าเรียนก็ไม่สามารถด้านกระแสการเรียนเร่งรัดวิชาการได้ เพราะความจำเป็น เนื่องจากมีเด็กๆ ห้องเดียวกันกับลูกจำนวนไม่น้อยที่เรียนแนวนั้นวิชาการ รวมถึงเมื่อเข้ากลุ่มกับผู้ปกครองที่ชอบแนวการศึกษาเชิงวิชาการบ่อยครั้งทำให้ผู้ปกครองที่ไม่ต้องการเน้นความรู้เชิงวิชาการเกิดความรู้สึกใจว่าเขว และสับสน จึงต้องให้ลูกเรียนแบบเร่งรัดวิชาการตามผู้ปกครองคนอื่นๆ จนกลายเป็นค่านิยมและแฟชั่นการเรียนแบบเร่งรัดวิชาการในเด็กปฐมวัยดังในปัจจุบันไปแล้ว รวมถึงกระแสสังคมสมัยนี้ทำให้ผู้ปกครองต้องปรับเปลี่ยนแนวการเรียนและการใช้ชีวิตของลูกให้ทันกับยุคสมัย หากยังยึดติดวิธีการเรียนแบบเดิมๆ อาจทำให้ลูกเรียนและใช้ชีวิตตามคนอื่นไม่ทันก็เป็นได้

ผู้ปกครองจะเน้นเรื่องของการอ่านออก เขียนได้ บวก และลบเลขได้ดี เพื่อเป็นการเตรียมตัวสอบเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไปในอนาคต ซึ่งเราจะพบว่าเด็กๆ อนุบาลปัจจุบันนี้ ต้องเรียนพิเศษกันอย่างจริงจัง เรียนทั้งที่โรงเรียนตั้งแต่เช้า เวลา 08.30 – 15.30 น. และต้องไปเรียนพิเศษต่อในช่วงเย็น เวลา 15.30 – 18.00 หรือวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์เพิ่มเติม ซึ่งการเรียนในวันหยุดผู้ปกครองสามารถเลือกเวลาเรียนให้บุตรหลานได้ทั้งวัน เนื่องจากไม่ติดกับเวลาเรียนในวันปกติ ดังนั้นการเรียนพิเศษเพื่อให้บุตรหลานสามารถอ่านออก เขียนได้จะค่อยๆ เข้มข้นขึ้นตามลำดับ แต่จะเน้นมากในช่วงอนุบาล 2-3 เพราะต้องเตรียมพร้อมเด็กๆ ไว้ เพื่อสอบเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่พ่อแม่คาดหวังต่อไป ซึ่งความคาดหวังของผู้ปกครองสอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลรอง ดังต่อไปนี้

“วิชาการของเด็กปฐมวัยในปัจจุบันได้เปลี่ยนไปในทิศทางที่เน้นเนื้อหาวิชาการมากขึ้น เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น โดยผู้ปกครองคาดหวังว่าเมื่อเด็กผ่านชั้นอนุบาลแล้ว เด็กจะต้องมีความสามารถทางภาษาต่างประเทศ สามารถคิดคำนวณเลขอ่านและเขียนคล่อง รวมถึงผู้ปกครองยังต้องการให้เด็กมีความสามารถด้านอื่นๆ ที่มีลักษณะเป็นความสามารถเชิงความรู้ หรือเชิงสติปัญญาด้วย ซึ่งผู้ปกครองจะให้ความสำคัญกับเรื่องความรู้เชิงวิชาการเป็นเรื่องสำคัญ แต่แท้จริงระดับอนุบาลจะเน้นการเตรียมความพร้อม 4 ด้าน คือ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านสติปัญญา 3. ด้านจิตใจ + อารมณ์ และ 4. ด้านสังคม”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์วันที่ 20 เมษายน 2555)

“ปัจจุบันมีผู้ปกครองจำนวนไม่น้อยที่เน้นความรู้เชิงวิชาการให้แก่เด็ก แต่ก็ยังมีบางกลุ่มที่คิดแตกต่าง โดยต้องการให้ลูกได้เรียนและมีชีวิตช่วงอนุบาลอย่างมีความสุข แต่ก็ต้องเรียนวิชาการควบคู่ไปด้วย เพราะหากไม่เน้นเลย เมื่อจบอนุบาล 3 ไป เด็กก็จะเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่ทันเด็กคนอื่น”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์วันที่ 20 เมษายน 2555)

“โรงเรียนเอกชนมีความจำเป็นต้องปรับตัวตามความคาดหวังของผู้ปกครองส่วนใหญ่ เพราะกระแสสังคมได้เปลี่ยนไปในทิศทางการเรียนวิชาการเป็นสำคัญแล้ว เช่น เด็กต้องมีพื้นฐานทางวิชาการที่ดี อ่านออก เขียนได้ และคิดคำนวณเลขได้ เพื่อเป็นความรู้ไว้สำหรับสอบเข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์วันที่ 20 เมษายน 2555)

“ในขณะเดียวกัน บางเรื่องทางโรงเรียนก็ไม่ได้ปรับตัวตามกระแสสังคมทั้งหมด เช่น โรงเรียนจะต้องฝึกวินัย ความรับผิดชอบ และการช่วยเหลือตนเองได้ตามวัยของเด็ก รู้จักและเข้าใจธรรมชาติรอบตัว เช่น รู้จักดิน น้ำ ต้นไม้ สัตว์ อากาศ ลม ฝน เป็นต้น ซึ่งเรื่องเหล่านี้ผู้ปกครองจะมองข้ามและไม่ค่อยอยู่ในความคาดหวัง”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์วันที่ 20 เมษายน 2555)

“ปัจจุบันนี้ผู้ปกครองคาดหวังให้ลูกอ่านออก เขียนได้ และคิดคำนวณเลขได้เป็นหลัก”

(ครูพี่ฟ้า, สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2555)

“ผู้ปกครองที่ตั้งใจเน้นวิชาการให้กับลูก ก็จะเดินเข้ามาคุยกับครูประจำชั้นเลยว่า คุณแม่ / คุณพ่อ ต้องการเน้นวิชาการ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้น้องไปสอบเข้าเรียนต่อประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่พ่อแม่วางแผนการเรียนต่อไว้ให้น้องแล้ว”

(ครูพี่ดา, สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2555)

“สำหรับผู้ปกครองที่ยังไม่แน่ใจในทางการเรียนของลูกตนเอง ก็จะไม่แสดงความต้องการกับครู แต่จะคอยสังเกตผลการเรียน / ผลงานลูกเป็นระยะ และจะค่อยๆ มาแสดงความต้องการต่อครูในภายหลัง ซึ่งคุณครูคิดว่าความต้องการของพ่อแม่กลุ่มนี้อาจจะมาจากการเปรียบเทียบเด็กเมื่อเข้าเรียนไปได้ระยะหนึ่ง”

(ครูพี่เมย์, สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2555)

“ผู้ปกครองจะเริ่มเน้นวิชาการให้ลูกในช่วงอนุบาล 2 ขึ้นไป และจะเข้มข้นมากขึ้นในช่วงอนุบาล 3”

(ครูพีดา, สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2555)

“จากการสังเกตเด็กที่เรียนแบบเน้นวิชาการ พบว่า เด็กกลุ่มนี้ จะสามารถทำกิจกรรมทักษะทางวิชาการได้เร็ว และคล่อง แต่การทำ กิจกรรมสร้างสรรค์เช่น วาดรูประบายสีตามจินตนาการ เด็กกลุ่มนี้ บางคนจะค่อนข้างใจร้อน เร่งรีบ และผลงานออกมาจะค่อนข้างขาด ความคิดสร้างสรรค์ อาจจะเนื่องมาจากการที่เด็กต้องเรียนทักษะ วิชาการที่เน้นการอ่าน การเขียน และการคิดเลขอย่างเข้มงวด จึงทำให้ เด็กเครียด ขาดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ไปบ้าง ซึ่งความคิด สร้างสรรค์และจินตนาการถือเป็นเรื่องสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมาก”

(ครูพีฟ้า, สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2555)

“การที่เด็กถูกเน้นวิชาการตั้งแต่เล็ก ถือเป็นเรื่องที่ครูอนุบาล หลายๆ คน สงสารเด็กมาก แต่ก็ต้องสอนเด็กให้ได้ตามความคาดหวัง ของผู้ปกครอง รวมถึงครูทุกคนก็เข้าใจในความคาดหวังของผู้ปกครองดีว่า มีสาเหตุเนื่องมาจากสังคมที่มีการแข่งขันสูง และ กระแสสังคมที่มาแรงเรื่องการเน้นวิชาการให้เด็ก จึงเป็นเรื่องที่ หลีกเลียงยากหากจะไม่ให้ลูกเรียนตามกระแส เพราะระดับอนุบาลก็มี การทดสอบปลายภาคเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1”

(ครูพีเมย์, สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2555)

“การศึกษาที่เข้มข้นของเด็กอนุบาล ใช่ว่าจะมีแต่ผู้ปกครอง และเด็กที่เครียด ตัวครูผู้สอนเองก็เครียดเช่นกัน เนื่องจากโรงเรียน เอกชนต้องจัดการเรียนตามความต้องการของผู้ปกครอง และครูก็ต้อง สอนตามนโยบายของโรงเรียน หากผลออกมาว่าเด็กมีความรู้ ความสามารถไม่ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ก็จะส่งผลมาที่ครูผู้สอนว่า สอนไม่ดี หรือสอนไม่เก่งบ้าง เป็นต้น”

(ครูพีฟ้า, สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2555)

“จากประสบการณ์การสอนที่ผ่านมา พบว่า พัฒนาการความคาดหวังของผู้ปกครองมีเพิ่มขึ้น คงเป็นมีสาเหตุมาจากกระแสสังคมที่มีการแข่งขันสูง จึงทำให้ผู้ปกครองต้องเร่งเด็กให้อ่านออก เขียนได้ และคิดเลขให้คล่องไวก่อน เพราะโรงเรียนสมัยนี้ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนรัฐบาลหรือเอกชนก็ต้องสอบเข้าเรียนทั้งนั้น ดังนั้น ผลของความคาดหวังจึงตกเป็นหน้าที่ของเด็กอนุบาลที่จะต้องทำให้ได้”

(ครูพี่เมย์, สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2555)

“ปัจจุบันนี้ผู้ปกครองที่นำบุตรหลานมาสมัครเข้าเรียน มักจะสนใจเรื่องวิชาการมาก เนื่องจากกังวลว่าลูกจะอ่านไม่คล่อง เขียนไม่ได้ และคิดเลขไม่เก่ง”

(ครูพีน้า, สัมภาษณ์วันที่ 12 มกราคม 2555)

“ผู้ปกครองมีความคาดหวังหลายประเภท คือ มีทั้งคาดหวังวิชาการมาก บางรายก็คาดหวังปานกลาง และในบางรายก็ไม่คาดหวังเลย แต่ผลสรุปสุดท้ายตอนจบอนุบาล 3 คือ ลูกต้องอ่านออก เขียนได้ และบวกลบเลขได้ จึงเห็นได้ว่า อย่างไรก็ตามเด็กก็จะต้องอ่านออก เขียนได้ และบวกลบเลขได้”

(ครูพีน้า, สัมภาษณ์วันที่ 12 มกราคม 2555)

จากข้อมูลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ให้ข้อมูลทั้งสองกลุ่มแสดงความคิดเห็นว่าเด็กอนุบาลในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องเรียนอ่าน เขียน และคิดคำนวณเลขได้ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนต่อในระดับประถมศึกษา

แต่ในขณะเดียวกันก็มีกลุ่มผู้ปกครองอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่นิยมให้ลูกเรียนแนววิชาการ แต่จะเน้นการเตรียมความพร้อมให้บุตรหลานเน้นการพัฒนาศักยภาพของเด็ก โดยนำเอาความต้องการของเด็ก และความสุขของเด็กเป็นศูนย์กลาง ซึ่งผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ดังคำกล่าวต่อไปนี้

“จากประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเองในวัยเด็ก ก็ไม่ได้
 เกรงเครียดกับวิชาการมากนัก ก็สามารถเติบโตขึ้นมาทำงานทำธุรกิจ
 ได้ ซึ่งเมื่อเทียบกับเด็กในปัจจุบันแตกต่างกันมาก คือ เด็กเล็กๆ ใน
 ปัจจุบันต้องเรียนสิ่งที่สูงกว่าวัยของตนเอง เช่น ระดับอนุบาลให้เด็ก
 นั่งอ่าน เขียน และคิดเลขกันอย่างจริงจัง ซึ่งพบว่าเด็กๆ เดียวนี้
 เหมือนจะยิ่งเรียนยิ่งโง่ ยิ่งเรียนยิ่งไม่รู้”

(คุณกิ้ง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“สำหรับลูกที่กำลังเรียนอยู่ในวัยอนุบาลนั้น คุณแม่ไม่ขอเน้น
 วิชาการตามสังคมค่ะ เพราะ เชื่อว่าเมื่อลูก โตขึ้นลูกจะต้องพบกับ
 ความกดดันหรือความเครียดในการดำเนินชีวิตอีกมากมาย ดังนั้น
 ชีวิตช่วงอนุบาลของลูก คุณแม่จะเน้นเรื่องของความสุข ความสนุก
 การเรียนรู้ตามวัยมากกว่า และจะส่งเสริมให้รักศิลปะ ดนตรี และกีฬา
 ควบคู่ไปด้วย เพราะ สิ่งเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความฉลาดทาง
 อารมณ์ให้แก่เด็ก และจะส่งผลให้เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์”

(คุณกรด, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“ไม่ต้องการให้ลูกเรียนแบบเน้นวิชาการ เนื่องจากวัยอนุบาล
 เป็นวัยที่ควรจะมีเวลาว่างไปโรงเรียน ดังนั้นการให้ลูกมา
 นั่งคัดลายมือ และบวกลบเลข ถือเป็นการขัดต่อพัฒนาการของเด็ก จึง
 ไม่คาดหวังว่าลูกจะอ่านออกหรือเขียนได้สักแค่ไหน ขอให้ลูกได้เล่น
 ได้เรียนรู้ และรักการไปโรงเรียนก็พอแล้ว สำหรับลูกในวัยนี้ คุณแม่
 จะเน้นเรื่องของศิลปะและดนตรีมากกว่าการเรียนแบบวิชาการ”

(คุณวิวิ, สัมภาษณ์วันที่ 25 มกราคม 2555)

“คนเราจะเก่งอะไรก็ได้ครับ ขอให้เก่งจริงๆ ก็สามารถนำไป
 เป็นวิชา เพื่อประกอบอาชีพในอนาคตได้ ผมจึงไม่กังวลว่าลูกจะอ่าน
 ออกเขียนได้มากน้อยแค่ไหน เพราะเค้ายังเล็กมาก ผมจะใช้วิธี
 ส่งเสริมสิ่งที่ลูกชอบ และช่วงวัยเด็กอย่างนี้ ผมต้องการให้ลูกสนุก

และเป็นเด็กมีความคิดสร้างสรรค์มากกว่าเป็นเด็กเคร่งเครียดกับการเรียน”

(คุณเอก, สัมภาษณ์วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2555)

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มนี้จะเน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่นมากกว่าจะเน้นให้ลูกหัดอ่านหัดเขียนเพียงอย่างเดียว และคาดหวังให้ลูกได้รับการพัฒนาการด้านต่างๆ อย่างสมบูรณ์ ได้ฝึกฝนทักษะผ่านการเล่น เกม วาดรูป ปั้นดินน้ำมัน ร้องเพลง เล่นิทาน และมีพื้นที่กว้างสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง โดยผู้ปกครองกลุ่มนี้เชื่อว่า เด็กที่ได้รับการศึกษาแบบเตรียมความพร้อมจะทำให้เด็กมีความรู้สึกสบายใจกับการเรียน และชอบการไปโรงเรียน เพียงแค่เด็กรักการเรียนก็ถือเป็นใบเบิกทางของโอกาสในการเรียนรู้ของเด็กแล้ว

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า บทสัมภาษณ์ในด้านวิชาการในส่วนของการต้องการเน้นลูกให้เรียนแบบวิชาการ สอดคล้องกับปัจจัยกำหนดสภาพสังคมไทยในอนาคตของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 6 – 22) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสภาพสังคมไทยในอนาคตแบ่งได้ 2 ด้าน คือ

1. ปัจจัยภายนอกที่เป็นผลกระทบมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ เช่น สังคมไทยมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูง การแข่งขันที่รุนแรงทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา รวมถึงมีการแพร่กระจายของวัฒนธรรมต่างๆ ในโลกอย่างเปิดกว้าง

2. ปัจจัยเฉพาะภายในประเทศไทยเอง เช่น วิกฤตวัฒนธรรมจริยธรรม และการปฏิรูปการศึกษา เป็นต้น

ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังในตัวบุตรหลาน โดยต้องการให้มีความรู้ความสามารถตามที่ผู้ปกครองคาดหวังและได้วางแผนอนาคตไว้ให้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความคิดหวังที่ อัจฉรา ทิพสุเนตร (2553) ได้กล่าวไว้ในความคาดหวังของผู้ปกครองต่อคุณภาพโรงเรียน มอ.วิทยานุสรณ์

ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง มีความเป็นห่วงและกังวลกับสังคมที่พัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงได้คาดหวังและปรับเปลี่ยนความคิด ค่านิยม และวิถีการดำเนินชีวิต เพื่อให้เท่าทันกับปัจจัยต่างๆ ในข้างต้น

ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัย พบว่า ยังมีผู้ปกครองอีกกลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่าง คือ ไม่ต้องการให้บุตรหลานที่เรียนอยู่ในวัยอนุบาลต้องมาเคร่งเครียดกับการเรียนวิชาการ แต่จะเน้นเรื่องของพัฒนาการด้านต่างๆ เช่น ร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ตามลำดับ และเน้น

ให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุข รวมถึงได้ส่งเสริมเรื่องของกิจกรรม ดนตรี ศิลปะ และกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2546) และสอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทยตามแนวคิดวอลดอร์ฟ (พร พันธุ์โอสถ ม.ป.ป.) โดยทั้ง 2 แนวคิดมุ่งหมายที่เหมือนกัน คือ ต้องการให้เด็กได้รับการพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว พร้อมทั้งส่งเสริมให้เด็กสามารถดึงศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเองออกมาได้อย่างสร้างสรรค์

2. ด้านสังคม และชื่อเสียงของโรงเรียน คือ เด็กในช่วงปฐมวัยส่วนใหญ่ในปัจจุบันพ่อแม่จะนำไปฝากที่ศูนย์รับเลี้ยงเด็ก หรือโรงเรียนอนุบาล ทำให้เขาเริ่มมีทักษะพัฒนาการในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ และเพื่อนๆ ที่อยู่ในวันเดียวกัน พฤติกรรมที่พบในเด็กวัยนี้เวลาเล่นกับเพื่อนๆ เด็กบางคนจะชอบทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน บางคนชอบเล่นคนเดียวและไม่สนใจคนรอบข้าง หรือบางคนจะชอบถาม และชอบดูเพื่อนเล่น

เมื่อเด็กเล็กๆ ต้องเข้าโรงเรียนทำให้ความคาดหวังด้านสังคมและชื่อเสียงของโรงเรียนเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม จึงทำให้คำว่าสังคมและชื่อเสียงของโรงเรียนกลายเป็นเรื่องเดียวกัน เพราะการที่ลูกได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงดี อีกทั้งยังเป็นทีนิยมของพ่อ – แม่ และผู้ปกครองในสังคมนั้นย่อมหมายถึงลูกของเราจะได้เข้าไปอยู่ในสังคมที่ดีด้วย และเป็นการวางพื้นฐานทางสังคมไว้ให้ลูกในอนาคตเพื่อให้ลูกมีความโดดเด่นและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการทำงานของเด็กในอนาคตด้วย

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับชั้นปฐมวัย พบว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านสังคม และชื่อเสียงของโรงเรียนดังกล่าวต่อไปนี้

“อยากให้ลูกอยู่ในโรงเรียนที่มีสภาพสังคมที่ดี เนื่องจากสังคมที่ดีก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขัดเกลาให้เด็กมีระเบียบวินัย และรู้จักมารยาททางสังคม รวมถึงสังคมโรงเรียนที่ดีเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ของเด็กด้วย”

(คุณหญิง, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“คาดหวังให้โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม – จริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ ระเบียบวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคีและการเป็นคนมีน้ำใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้หากได้รับการปลูกฝัง

ตั้งแต่ยังเยาว์วัยจะทำให้คิดเป็นนิสัยที่ดีแก่เด็กและเชื่อว่าโรงเรียนที่มี
สังคมจะเป็นส่วนช่วยในเรื่องนี้ได้”

(คุณแยม, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“การที่ลูกได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงดีนั้น ก็ย่อม
หมายความว่าโรงเรียนแห่งนั้นก็จะเป็นสังคมของผู้ปกครองที่มีฐานะ
ปานกลางถึงดีมากส่งลูกเข้าเรียน ฉะนั้น ไม่เพียงแต่เด็กๆ เท่านั้นที่จะ
มีสังคมดี แต่รวมถึงพ่อแม่ผู้ปกครองก็จะมีสังคมใหม่ที่ดีเพิ่มขึ้นด้วย
โดยการสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองด้วยกัน ซึ่งการมีสังคมดีก็จะเป็น
โอกาสดี ๆ หลายอย่าง เช่น เป็น โอกาสทางธุรกิจของผู้ปกครอง
ด้วยกัน และผู้ปกครองมีกลุ่มที่สามารถปรึกษาหารือกัน
เรื่องของบุตรหลานได้ เป็นต้น”

(คุณกระแต, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“โรงเรียนที่มีชื่อเสียงมายาวนาน มักจะพยายามรักษาชื่อเสียง
และคุณภาพของโรงเรียนไว้ และโรงเรียนที่เปิดมานานก็จะมี
ชำนาญในการบริหารงานให้ได้ดีและตรงตามความต้องการของ
ผู้ปกครอง โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนจะสามารถจัดการเรียนการสอน
รวมถึงสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แก่เด็กๆ ได้ตามความคาดหวังของ
ผู้ปกครอง”

(คุณพอล, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“การได้อยู่ในสังคมที่ดีก็เปรียบเหมือนเป็นการยกระดับฐานะ
ทางสังคมให้กับผู้ปกครอง”

(คุณหญิง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“การเลือกสังคมโรงเรียนเอกชนให้ลูกเพราะเชื่อว่าสังคมของ
โรงเรียนเอกชนจะสามารถตอบสนองความคาดหวังในด้านการดูแล
เรื่องต่างๆ เกี่ยวกับเด็กได้ดี”

(คุณกิ้ง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“ชื่อเสียงของโรงเรียน เป็นตัวกำหนดลักษณะของสังคม
โรงเรียนด้วย”

(คุณอนนท์, สัมภาษณ์วันที่ 24 มกราคม 2555)

“ชื่อเสียงของโรงเรียน เป็นการบ่งบอกถึงค่านิยมและฐานะ
ทางสังคมของผู้ปกครอง”

(คุณแมน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มกราคม 2555)

“ภาพลักษณ์ของโรงเรียน เป็นสิ่งที่สร้างความมั่นใจให้แก่
ผู้ปกครองว่าบุตรหลานจะได้รับการอบรมดูแลที่ดี และส่งผลให้
ได้รับสังคมที่ดีด้วย”

(คุณวิวิ, สัมภาษณ์วันที่ 25 มกราคม 2555)

“ปัจจุบันนี้โรงเรียนที่มีชื่อเสียงซึ่งเป็นการคาดหวังของ
ผู้ปกครองจะมีที่นั่งจำนวนจำกัด และจากจำนวนที่จำกัดนี้ ส่งผลให้
ผู้ปกครองต้องเร่งรัดลูกให้มีความรู้ความสามารถเยอะๆ เพื่อที่จะสอบ
เข้าเรียนในโรงเรียนที่พ่อแม่คาดหวังไว้ได้ เนื่องจากคาดหวังให้ลูก
ได้เรียนในโรงเรียนที่มีสังคมดี”

(คุณกรด, สัมภาษณ์วันที่ 31 มกราคม 2555)

“สังคมปัจจุบันได้แบ่งแยกฐานะทางสังคมค่อนข้างชัดเจน คือ
ถ้าเป็นลูกคนมีฐานะปานกลางขึ้นไป ก็จะมีทางเลือกโรงเรียนให้ลูก
มากหน่อยและมักจะเลือกโรงเรียนเอกชน เพราะคำนึงถึงชื่อเสียง
ของโรงเรียน สังคม ความสะดวกสบายและการดูแลเอาใจใส่”

(คุณปอง, สัมภาษณ์วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555)

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองอนุบาล 1 – 3 พบว่า ผู้ปกครองทั้งสามระดับมีความ
คาดหวังในด้านสังคมไม่แตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชน
เชื่อว่าการศึกษาที่ลูกได้เรียนในโรงเรียนที่ดี มีชื่อเสียงดีโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่ดี ไม่แออัด ห่างไกล

แหล่งอบายมุข และเป็นสังคมที่มีผู้ปกครองระดับกลางขึ้นไปส่งบุตรหลานเข้าเรียน จะทำให้เด็กได้พบเจอกับสิ่งดีๆ และเชื่อว่าสังคมที่ดีมีส่วนช่วยเปิดโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่เด็กๆ

อีกประเด็นหนึ่งสำหรับผู้ปกครองที่มีฐานะอยู่ในระดับกลางขึ้นไป คือ จะให้ความสำคัญกับการให้ลูกมีสังคมที่ดี โดยคาดหวังให้ลูกได้สอบเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง เนื่องจากชื่อเสียงของโรงเรียนเป็นตัวกำหนดลักษณะของสังคมโรงเรียน อีกทั้งชื่อเสียงของโรงเรียนยังเป็นการบ่งบอกถึงค่านิยมและฐานะทางสังคมของผู้ปกครองด้วย

สังคม และชื่อเสียงของโรงเรียนเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองจำนวนหนึ่งให้ความสำคัญ และเชื่อมั่นในการที่จะให้บุตรหลานเข้าไปศึกษาเล่าเรียน ดังคำกล่าวของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรองดังต่อไปนี้

“ในบางเรื่อง โรงเรียนเอกชนก็สมควรจะต้องปรับตัวตามความคาดหวังของผู้ปกครอง เพราะเป็นเรื่องที่มีเหตุผล ถูกต้องถูกทาง เช่น เด็กจะต้องได้รับความปลอดภัย มีความสุข และเด็กต้องได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงทุกคน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่โรงเรียนเอกชนทุกโรงเรียนสามารถตอบสนองความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครองได้ เพราะโรงเรียนเอกชนเป็นสถานศึกษาที่จะต้องบริหารงานให้ตรงกับความต้องการ และความพึงพอใจของผู้ปกครอง แต่ทางโรงเรียนก็จะบริหารงานบนความถูกต้องและเหมาะสม”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์วันที่ 20 เมษายน 2555)

“ความคาดหวังด้านสังคมก็เป็นอีกเรื่องที่ผู้ปกครองตระหนัก โดยบางรายจะเข้ามาสอบถามครูว่าพ่อแม่คนนั้นพ่อแม่คนนีทำงานอะไร และก็จะมีการสานสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งก็มีผลดีต่อผู้ปกครองหลายด้าน เช่น ด้านธุรกิจ หรือการผูกมิตรไว้เพื่อช่วยกันในเรื่องการเรียนของลูก”

(ครูพี่ดา, สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2555)

“การเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ เป็นสิ่งที่ผู้ปกครองหลากหลายอาชีพสามารถเลือกให้ลูกเรียนได้ง่าย เพราะค่าเทอมในการเรียนก็ไม่ได้แพงมาก รวมถึงทุกโรงเรียนก็มี

ระบบผ่อนชำระ ดังนั้นโรงเรียนเอกชนในปัจจุบันก็ได้เปิดโอกาสให้
คนหลากหลายอาชีพมีสิทธิที่จะส่งลูกเข้าเรียนได้”

(ครูพื่อน้ำ, สัมภาษณ์วันที่ 12 มกราคม 2555)

“ผู้ปกครองบางรายจะเลือกห้องเรียนให้ลูก เนื่องจากการ
แนะนำต่อกันของผู้ปกครองด้วยกัน เช่น เรียนห้องนี้คะแนนดี เด็ก
อ่านออก เขียนได้ หรือ เรียนห้องนี้ครูดูแลเอาใจใส่ดี เป็นต้น ซึ่ง
สิ่งเหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ปกครองได้มีการศึกษาข้อมูลของ
โรงเรียนมาล่วงหน้าก่อนจะนำลูกเข้าเรียน เพื่อต้องการให้ลูกได้รับสิ่ง
ที่ดีที่สุด”

(ครูพื่อน้ำ, สัมภาษณ์วันที่ 12 มกราคม 2555)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก และผู้ให้ข้อมูลรอง พบว่า ข้อมูลของทั้งสอง
กลุ่มมีความสอดคล้องกัน โดยผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานได้เรียนอยู่ในสังคมที่ดี มีคุณภาพ
รวมถึงบุตรหลานต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดี และในส่วนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรองซึ่งเป็น
บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนได้กล่าวสอดคล้องกับผู้ปกครองในด้านการปรับตัวของ
โรงเรียนเอกชน คือ โรงเรียนเอกชนจะมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับกระแสสังคม เช่น เรื่องของ
ความสะอาด ปลอดภัย และการดูแลเอาใจใส่เด็กอย่างทั่วถึง เพื่อให้ตรงกับความต้องการของ
ผู้ปกครอง

ในด้านของสังคม และชื่อเสียงของโรงเรียน พบว่า สอดคล้องกับบริบทของ
โรงเรียนเอกชน (สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ ม.ป.ป.) เนื่องจากในบริบทของโรงเรียนเอกชน ได้กล่าวถึง
ลักษณะการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนที่จะต้องจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการ
ของผู้ปกครอง อาคารเรียนมั่นคง สื่อการสอนมีคุณภาพ และชื่อเสียงของโรงเรียนเป็นที่ประจักษ์
ผู้รับบริการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยอมรับในคุณภาพ เป็นต้น

3. ด้านภาษาต่างประเทศ หมายถึง ในภาวะปัจจุบันที่อิทธิพลของโลกาภิวัตน์
ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง และยิ่งจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้การเรียนรู้ภาษาของประเทศอื่นมี
ความสำคัญ และได้เปรียบในการเรียนหรือการทำงานต่างๆ เพราะคงไม่มีใครจะสามารถ
ติดต่อสื่อสารและรู้เรื่องได้ดีเท่ากับการพูดภาษาเดียวกัน

ในปัจจุบันนี้ภาษาที่ได้มีอิทธิพลต่อสังคมโลกยุคนี้มากก็คือภาษาอังกฤษและภาษาจีน แต่ที่เป็นภาษาสากลก็คือภาษาอังกฤษ อันเนื่องจากภาษาอังกฤษมีการใช้กันทั่วโลกมากกว่าภาษาอื่นๆ มีการเรียนการสอนกันทั่วโลกมากกว่าภาษาอื่นจึงทำให้เป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารได้ทั่วโลก และการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประการแรกน่าจะใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์เช่นเดียวกับการที่เราเรียนรู้ภาษาแรกจากพ่อแม่ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบธรรมชาติ ไม่จำเป็นต้องท่องศัพท์ แปล หรือ รู้หลักไวยากรณ์ ดังนั้นการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยในช่วงเริ่มเรียนรู้ภาษานั้น คงต้องเน้นการมีส่วนร่วมทางภาษาให้มากที่สุด คือ ผู้เรียนต้องเรียนรู้จากการฟังและพูดอย่างเป็นธรรมชาติจนเกิดทักษะ เริ่มจากการพูดในชีวิตประจำวันในครอบครัว แล้วค่อยขยายออกไปสู่โลกภายนอกมากขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในการศึกษาขั้นสูงขึ้น

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับชั้นปฐมวัย จึงได้ทราบว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านภาษาต่างประเทศ ดังคำกล่าวต่อไปนี้

“ในยุคโลกไร้พรมแดนเช่นนี้ การติดต่อสื่อสารด้วยภาษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากโดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาจีน หากได้รับการปลูกฝังให้มีความรัก ความรู้และประสบการณ์ด้านภาษาที่ดีตั้งแต่วัยอนุบาล จะส่งผลให้เด็กมีรากฐานทางภาษาที่ดีในอนาคต”

(คุณหญิง, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“การให้เด็กได้เรียนหรือทำความคุ้นเคยกับภาษาต่างประเทศ (ทั้งภาษาจีน และภาษาอังกฤษ) ด้วยความสุขและสนุกสนานตั้งแต่ยังเล็ก จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกที่อยากจะเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไป”

(คุณแยม, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“ขณะนี้การศึกษาในประเทศแถบตะวันออกเฉียงใต้กำลังได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าโดยกำลังก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2558 ดังนั้น การปูพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษในเด็กปฐมวัยยิ่งได้รับการตื่นตัวมากขึ้น จึงแสดงให้เห็นว่า ภาษาอังกฤษจะเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก”

(คุณแนน, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“ภาษาอังกฤษจะช่วยให้บุตรหลานใช้ในการเรียน และการทำงานในระดับสูงต่อไปในอนาคตได้”

(คุณกระแต, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“อยากให้ลูกได้เรียนภาษาอังกฤษกับครูเจ้าของภาษาตั้งแต่อนุบาล 1 เพราะเชื่อว่าการที่เด็กได้ทำความคุ้นเคยกับเจ้าของภาษาโดยตรงตั้งแต่ระดับอนุบาล จะทำให้เด็กมีสำเนียงภาษาที่ดีและชัดเจนเหมือนเจ้าของภาษาโดยตรง”

(คุณหญิง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“การปูพื้นฐานด้านภาษาต่างประเทศตั้งแต่อนุบาลจะส่งผลดีกับเด็กในอนาคตอย่างแน่นอน เพราะเด็กเล็กๆ สามารถเรียนจดจำเรียนรู้และพัฒนาได้เร็ว”

(คุณกิ้ง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“คาดหวังว่าคุณครูจะสามารถจัดการเรียนการสอนให้เด็กมีความสุข สนุกกับการเรียนภาษาต่างประเทศ และคาดหวังว่าลูกจะได้เรียนจากเจ้าของภาษาโดยตรง เนื่องจากการได้ฟังสำเนียงจากเจ้าของภาษาโดยตรง จะทำให้เด็กได้ซึมซับเสียงและสำเนียงที่ถูกต้อง”

(คุณอานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 24 มกราคม 2555)

“เนื่องจากกระแสการแข่งขันในสังคมทำให้โรงเรียนอนุบาลเอกชนทุกโรงเรียนได้บรรจุการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน) ไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งการสอนภาษาต่างประเทศในเด็กอนุบาลก็ตรงกับความต้องการของผู้ปกครองอยู่แล้ว จึงทำให้ผู้ปกครองตอบรับกระแสการเรียนภาษาต่างประเทศได้ง่าย”

(คุณแมน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มกราคม 2555)

“ภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อคนในสังคมไทยมากขึ้น เพราะสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก มีการรับเอาภาษาและวัฒนธรรมของชาติอื่นๆ โดยเฉพาะชาติตะวันตกเข้ามาผสมผสานในชีวิตประจำวันมากขึ้นทั้งด้วยความบังเอิญและตั้งใจ”

(คุณวิว, สัมภาษณ์วันที่ 25 มกราคม 2555)

“การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มอีกหนึ่งภาษา ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้คนบนโลกใบนี้ได้มากมาย รวมถึงผู้ที่มีความรู้ด้านภาษา ยังได้เปรียบในการทำงาน ซึ่งบริษัทส่วนใหญ่ล้วนมาจากประเทศยักษ์ใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา และด้านอื่นๆ ของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน ดังนั้นผู้ประกอบการในปัจจุบันที่มีฐานะรายได้ระดับกลางขึ้นไปจะพยายามส่งเสริมให้ลูกได้เรียนภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นการวางรากฐานการศึกษาและการทำงานในอนาคตของลูก”

(คุณกรด, สัมภาษณ์วันที่ 31 มกราคม 2555)

“ภาษาอังกฤษมีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศ เศรษฐกิจสังคม และยังให้ผลดีต่อคนที่ใช้ภาษาอังกฤษได้ คือ จะได้เปรียบในด้านการเรียน การทำงาน คือทำให้มีความโดดเด่นเวลาที่อยู่ในสังคม”

(คุณปอง, สัมภาษณ์วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555)

“ส่งเสริมให้ลูกเก่งภาษาอังกฤษ เพื่อให้ลูกมาดูแลธุรกิจของครอบครัวในอนาคต”

(คุณดาว, สัมภาษณ์วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555)

“การมีความรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน) จะส่งผลให้เป็นคนที่มีความมั่นใจในการเข้าสังคมในปัจจุบัน เพราะสังคมไทยในปัจจุบันนี้มีความเป็นสากลมากขึ้น ผู้คนส่วนใหญ่มี

ความรู้ด้านภาษาพอสมควร “พ่อแม่ผู้ปกครองจึงส่งเสริมให้ลูกมีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศไว้”

(คุณเอก, สัมภาษณ์วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2555)

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองอนุบาล 1 – 3 พบว่า ผู้ปกครองทั้งสามระดับมีความคาดหวังในด้านภาษาต่างประเทศของลูกไม่แตกต่างกัน โดยผู้ปกครองทั้งสามระดับต้องการให้ลูกได้เรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 เป็นต้นไป และต้องการให้เรียนกับเจ้าของภาษาโดยตรง เพื่อเด็กจะได้มีความคุ้นเคยเมื่อพบปะกับชาวต่างชาติ มีสำเนียงภาษาที่ถูกต้องและชัดเจนเหมือนเจ้าของภาษาโดยตรง เนื่องจากประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้ปกครองหลายๆ ท่าน พบว่า การที่ลูกได้เรียนภาษาต่างประเทศตั้งแต่อายุน้อยนั้น จะทำให้ลูกสามารถจดจำและเรียนรู้เรื่องภาษาได้ดี รวมถึงในปัจจุบันมีการสอนภาษาต่างประเทศภายใน โรงเรียนและสอนพิเศษเพิ่มเติม ภาษาต่างประเทศจำนวนมากที่พร้อมให้บริการและตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองอยู่แล้ว ดังนั้นการเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศของเด็กๆ ในปัจจุบันนี้จึงเป็นเรื่องง่ายและมีทางเลือกให้ผู้ปกครองมากมาย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับความคาดหวังด้านภาษาต่างประเทศ นั้น พบว่าผลของการสัมภาษณ์สอดคล้องกับปัจจัยกำหนดสภาพสังคมไทยในอนาคตของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 6 – 22) คือ ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสภาพสังคมไทยในอนาคตแบ่งได้ 2 ด้าน คือ

1. ปัจจัยภายนอกที่เป็นผลกระทบมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ เช่น สังคมไทยมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูง การแข่งขันที่รุนแรงทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา รวมถึงมีการแพร่กระจายของวัฒนธรรมต่างๆ ในโลกอย่างเปิดกว้าง

2. ปัจจัยเฉพาะภายในประเทศไทยเอง เช่น วิกฤติคุณธรรมจริยธรรม และการปฏิรูปการศึกษา เป็นต้น

สำหรับในด้านภาษาต่างประเทศนั้น พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน) มาก คือ ปัจจัยภายนอกที่เป็นผลกระทบมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ เนื่องจาก กระแสโลกาภิวัตน์ได้หลั่งไหลอย่างรวดเร็ว รวมถึงกระแสโลกาภิวัตน์ยังได้เชื่อมประเทศและส่วนต่างๆ ในโลกใบนี้ไว้เป็นเครือข่ายเดียวกัน ดังนั้น ภาษาจึงเป็นเรื่องสำคัญในยุคปัจจุบันนี้มาก เนื่องจากภาษาต่างประเทศจะเป็นสื่อกลางในการติดต่อต่างๆ เช่น ธุรกิจ การศึกษา หรือ การเข้าสังคม เป็นต้น

4. ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม คือ การจัดสิ่งแวดล้อมให้เด็กจะต้องจัดให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ส่งเสริมความสามารถของเด็กได้อย่างกว้างขวาง และส่งเสริมลักษณะการเจริญงอกงามของเด็กแต่ละคน เพราะตามธรรมชาติของเด็กจะเป็นคนกระตือรือร้น ชุกชุน อยากรู้ อยากเห็น สิ่งรอบตัว และชอบที่จะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม การจัดสิ่งแวดล้อมที่ยึดถือเอาตัวเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำเองด้วยการใช้ประสาทสัมผัสหลายๆ ด้าน นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมาก เพราะการที่เด็กได้ดูด้วยตา ได้ฟัง ได้สัมผัส ได้ดมกลิ่นและลิ้มรส จะช่วยให้เด็กเข้าใจหรือสร้างความเข้าใจได้เอง ดังนั้นความปลอดภัยนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงระดับพัฒนาการของเด็กเป็นสิ่งสำคัญด้วย

การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก หมายถึง การจัดสภาพต่างๆ ด้านกายภาพ กิจกรรม บรรยากาศทั้งภายในและภายนอก เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ให้สามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างอิสระ การจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ ในห้องเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย การจัดสถานที่ให้เด็กได้แสดงผลงานของตนเอง การจัดพื้นที่นอกห้องเรียน เช่น สนามเด็กเล่นทั้งในร่มและกลางแจ้ง รวมถึงจัดสิ่งแวดล้อมที่เป็นต้นไม้เพื่อสร้างความร่มรื่นและบรรยากาศที่สวยงามให้แก่โรงเรียนและเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็กด้วย

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับชั้นปฐมวัย จึงได้ทราบว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมดังกล่าวต่อไปนี้

ด้านอาคารสถานที่

“อาคารเรียน สถานที่ในการจัดกิจกรรม และบริเวณโรงเรียน เป็นสิ่งที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังว่าบุตรหลานจะได้เรียนในอาคารเรียนที่แข็งแรง ปลอดภัย พร้อมทั้งควรมีพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง และนอกห้องเรียนด้วย”

(คุณหญิง, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“พ่อแม่ส่วนใหญ่ก็จะคาดหวังเหมือนกันว่า ลูกจะได้เรียนได้ ทำกิจกรรมในอาคารเรียนที่ปลอดภัย สะอาด และไม่แออัด เพราะอยากให้ลูกได้อยู่ในสถานที่ที่ดี พร้อมทั้งเชื่อว่าโรงเรียนเอกชนจะสามารถตอบสนองความคาดหวังเรื่องนี้ได้แน่นอน”

(คุณแยม, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“สำหรับบรรยากาศในห้องเรียนของเด็ก จะต้องมียุทธศาสตร์ถ่ายเทได้สะดวก หากเป็นระบบเครื่องปรับอากาศ ต้องการให้มีการดูแลการทำมาสะอาดบ่อยๆ และต้องมีพัดลมดูดอากาศ เพราะห้องปรับอากาศเป็นส่วนหนึ่งในการแพร่กระจายเชื้อโรค ซึ่งอาจทำให้เด็กๆ เป็นหวัดได้ง่าย”

(คุณแนน, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“ต้องการให้มีห้องน้ำสะอาด จำนวนเพียงพอสำหรับเด็กๆ และใช้วัสดุกันลื่น เพราะ เด็กเล็กในช่วงวัยนี้มักจะไม่ค่อยระมัดระวังตัวเอง ซึ่งจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ดังนั้น เรื่องห้องน้ำจึงเป็นเรื่องสำคัญที่พ่อแม่ใส่ใจเป็นพิเศษ”

(คุณกระแต, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“ต้องการให้มีห้องน้ำที่สะอาด และระหว่างวันควรมีแม่บ้านทำความสะอาด เพราะจากการไปเยี่ยมชมโรงเรียนเอกชนต่างๆ ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ พบว่าห้องน้ำสำหรับเด็กๆ ยังไม่ได้รับการดูแลที่ดีพอ เนื่องจากพอช่วงบ่ายๆ ห้องน้ำจะค่อนข้างมีกลิ่นเหม็น”

(คุณพอล, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“บริเวณโรงเรียนควรมีพื้นที่สนามสำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างเพียงพอและร่มรื่น เช่น สำหรับจัดกิจกรรมกีฬา เป็นต้น”

(คุณหนิง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“ต้องมีห้องพยาบาล และเจ้าหน้าที่พยาบาล เพื่อคอยดูแลปฐมพยาบาลเด็กๆ ในกรณีป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุ เนื่องจากเด็กอนุบาลเป็นวัยที่กำลังซุกซน จึงจะเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ดังนั้น การมีเจ้าหน้าที่หรือคุณครูที่มีความรู้เรื่องการพยาบาล จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกอุ่นใจในการนำลูกมาฝากเลี้ยง”

(คุณกิ้ง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“ภายในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ต้องมีความปลอดภัย จากสิ่งที่จะก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ เช่น ในห้องเรียนไม่มีของ แหลมคม สนามหญ้าได้รับการตัดแต่งให้โล่งเตียนอยู่เสมอรวมถึง คุณแม่ไม่ให้มีหลุมมีบ่อ และปลั๊กไฟ / สายไฟควรติดตั้งให้สูงจากมือ ของเด็ก”

(คุณอานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 24 มกราคม 2555)

“ห้องอาหารสำหรับเด็กอนุบาล ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก อุปกรณ์ที่ใช้ในการรับประทานอาหารจะต้องสะดวกและมีขนาดที่เหมาะสมกับเด็ก เพราะเด็กวัยนี้มีความละเอียดซบซ้อนมาก หากดูแลเรื่องความสะดวกไม่ดี อาจส่งผลให้เกิดโรคได้ง่าย”

(คุณแมน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มกราคม 2555)

“เครื่องเล่นสนามของเด็กอนุบาลควรจัดให้มีความเหมาะสม แก้ววัยของเด็ก และเป็นเครื่องเล่นที่ไม่โลดโผนมากเกินไป เช่น ซิงช้า ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องเล่นที่ไม่เหมาะสมกับเด็ก เพราะเมื่อเด็กเล่น แล้วก็มักจะสนุกสนานเพลิดเพลินจนอาจเกิดอุบัติเหตุได้”

(คุณวิวิ, สัมภาษณ์วันที่ 25 มกราคม 2555)

“คาดหวังให้ทางโรงเรียนตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่อง เล่นเป็นประจำ เพื่อความปลอดภัยและลดการเกิดอุบัติเหตุแก่เด็ก เพราะอุบัติเหตุกันไว้ดีกว่ามาตามแก้ทีหลัง”

(คุณกรด, สัมภาษณ์วันที่ 31 มกราคม 2555)

“จากการที่มีโอกาสได้พบปะกับผู้ปกครองบ่อยๆ พบว่า ผู้ปกครองจำนวนมากยอมทุ่มเท เสียสละเพื่อลูก เช่น บางครอบครัว อยู่ต่างอำเภอ หรือต่างจังหวัด ก็ยอมมาหาซื้อบ้านหรือคอนโดใน อำเภอหาดใหญ่ เพื่อให้ลูกได้สะดวกในการเดินทางมาโรงเรียน ซึ่งจา การทุ่มเทตรงนี้ ผู้ปกครองได้อธิบายว่า ที่ทำไปก็เพราะอนาคตของลูก

อยากให้ลูกเรียนโรงเรียนเอกชนในเมือง เนื่องจากความรู้ อาคารเรียน สิ่งแวดล้อม รวมถึงอุปกรณ์การเรียนจะเอื้ออำนวยต่อการเรียนของลูกได้ดี”

(ครูพื่อน้ำ, สัมภาษณ์วันที่ 12 มกราคม 2555)

“เมื่อขึ้นชื่อว่าโรงเรียนเอกชน ก็เป็นธรรมดาที่ผู้ปกครองจะคาดหวังสิ่งที่ดีให้กับลูก เช่น อาคารเรียนที่แข็งแรง ห้องเรียนและจำนวนเด็กไม่แออัด มีห้องน้ำสะอาดเพียงพอต่อจำนวนเด็ก สิ่งแวดล้อมสวยงาม ครูได้รับการคัดเลือกเป็นพิเศษ สื่อการเรียน อุปกรณ์การเรียนและเทคโนโลยีมีความทันสมัย และมีระบบการเรียนที่เข้มข้นที่สามารถสอนให้เด็กมีความรู้ มีทักษะในการไปสอบเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้”

(ครูพื่อน้ำ, สัมภาษณ์วันที่ 12 มกราคม 2555)

ด้านสิ่งแวดล้อม

“สิ่งแวดล้อมเปรียบเสมือนแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติที่ดีสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนั้นการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมกับเด็ก จะถือเป็นห้องเรียนทางธรรมชาติที่จะช่วย ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้ทีเดียว”

(คุณกิ้ง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“ต้องการให้ภายในบริเวณโรงเรียนมีต้นไม้ใหญ่ เพื่อความร่มรื่น เพราะหากบริเวณโรงเรียนไม่มีต้นไม้ใหญ่ หรือไม่มีการจัดทัศนียภาพที่สวยงาม ก็จะทำให้ขาดแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติที่ดี”

(คุณปอง, สัมภาษณ์วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555)

“คาดหวังให้โรงเรียนจัดการเรื่องของขยะและของเสียที่อันตรายให้เหมาะสม เพื่อจะได้ไม่เป็นอันตรายกับเด็กทั้งทางร่างกายและทางมลภาวะ”

(คุณดาว, สัมภาษณ์วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555)

“บรรยากาศที่ร่มรื่นชวนให้โรงเรียนน่าอยู่ และส่งผลให้เด็กๆ
อยากไปโรงเรียน”

(คุณเอก, สัมภาษณ์วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2555)

“หากภายในบริเวณโรงเรียนจัดบรรยากาศให้มีความร่มรื่นด้วย
ต้นไม้และดอกไม้ จะช่วยให้ผู้เรียนซึ่งเป็นเด็กอนุบาลมีความสุขขึ้น
รวมถึงเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้รักธรรมชาติทางอ้อมด้วย”

(คุณปลา, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2555)

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองอนุบาล 1 – 3 พบว่า ความคาดหวังด้านอาคารสถานที่
และสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญพอสมควร

ด้านอาคารสถานที่ ต้องการให้บุตรหลานได้เรียนใน โรงเรียนที่มีอาคารเรียนที่
มั่นคงแข็งแรง ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีห้องพยาบาล มีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมทั้งในร่มและ
กลางแจ้ง และมีห้องน้ำที่สะอาดเพียงพอสำหรับเด็กๆ

สำหรับด้านสิ่งแวดล้อมนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองคาดหวังให้ลูกได้อยู่ในโรงเรียนที่มี
บรรยากาศร่มรื่น มีต้นไม้ใหญ่ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีของเด็กและ
บรรยากาศที่ดีจะช่วยให้เด็กๆ อยากไปโรงเรียน รวมถึงสิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้เด็กๆ มีคุณภาพ
ชีวิตที่ดีด้วย

สิ่งแวดล้อมที่ผู้ปกครองกล่าวถึงนั้นมิได้หมายถึงต้นไม้หรือดอกไม้เท่านั้น แต่ได้
หมายถึงการดูแลเรื่องการจัดขยะด้วย เนื่องจากขยะเป็นแหล่งรวมของเชื้อโรคและรวมถึงมีขยะที่
อันตรายจึงควรได้รับการดูแลอย่างเข้มงวด เพราะเด็กอนุบาลควรได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ร่มรื่นและ
สะอาด รวมถึงเป็นการสร้างสุขภาพที่ดีให้แก่เด็กด้วย

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังด้านวิชาการ ด้านภาษาต่างประเทศกับความ
คาดหวังด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมแล้ว พบว่า ถ้าหากวิเคราะห์ตามหลักพัฒนาการตามวัย
ของเด็กปฐมวัยแล้วผู้ปกครองควรให้ความสำคัญกับเรื่องสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กมากกว่าการเรียนรู้ที่
เป็นวิชาการความรู้ดังในปัจจุบัน แต่ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยทั้งสามระดับ
นั้น พบว่า ผู้ปกครองในปัจจุบันจะให้ความสำคัญและมุ่งเน้นไปที่เรื่องของการเรียนวิชาการ
มากกว่าพัฒนาการตามวัยของเด็กซึ่งอาจเป็นเพราะกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการ

แข่งขันที่สูงขึ้น จึงทำให้หลักในการดูแลเด็กปฐมวัยและความคาดหวังของผู้ปกครองต้องเปลี่ยนไปตามกระแสสังคมด้วย

5. ด้านความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียน คือ เรื่องของความปลอดภัยเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นต่อเด็กปฐมวัยมาก เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังไม่สามารถจะดูแลหรือช่วยเหลือตนเองในกรณีเกิดเหตุการณ์คับขันได้ ดังนั้นเรื่องความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียนจึงเป็นอีกหนึ่งความคาดหวังที่พ่อแม่ผู้ปกครองในปัจจุบันไม่มองข้ามและจะมีความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยของบุตรหลานมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะสังคมไทยที่เปลี่ยนไปจากเดิมมาก รวมถึงกระแสข่าวไม่ดีต่างๆ ที่สื่อออกมา เช่น การลักพาตัวเด็ก หรือความน่าเชื่อถือของครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับชั้นปฐมวัย จึงได้ทราบว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียนดังกล่าวต่อไปนี้

“ต้องการให้โรงเรียนมีระบบการรับ – ส่งนักเรียน และการเข้า – ออกภายในโรงเรียนที่เข้มงวด เนื่องจากสังคมไทยไม่เหมือนเดิม คือ เราจะเห็นได้จากข่าวในสื่อต่างๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ที่มีให้ดูให้อ่านกันทุกวันเกี่ยวกับข่าวของเด็กสูญหาย เด็กถูกรังแก และข่าวการลักพาตัวเด็ก เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นว่าความปลอดภัยของลูกหลานเป็นสิ่งสำคัญ”

(คุณหญิง, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“ความปลอดภัยในการรับ – ส่งเด็กภายในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยมาก จึงอยากให้โรงเรียนตรวจสอบและใช้วิธีการแลกบัตรประชาชนบุคคลที่มารับ – ส่งเด็กอย่างเข้มงวด”

(คุณแยม, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“เด็กต้องออกจากบ้านเพื่อมาอยู่โรงเรียนวันละหลายชั่วโมง จึงคาดหวังให้โรงเรียนมีการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวด โดยเฉพาะเรื่องความปลอดภัยของเด็กอนุบาลที่ยังไม่สามารถดูแลตัวเองได้เต็มที่”

(คุณแนน, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“เลือกให้ลูกเรียนโรงเรียนเอกชน เพราะ โรงเรียนเอกชนจะบริหารงานในเชิงธุรกิจ ดังนั้น เป้าหมายก็จะต้องบริหารงานให้ตรงความต้องการของผู้ใช้บริการและเพื่อรักษาระดับคุณภาพ จึงเชื่อว่าโรงเรียนเอกชนจะสามารถจัดระบบเรื่องความปลอดภัยในการรับ – ส่งเด็กได้ดี”

(คุณพอล, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“บริเวณโรงเรียนควรมีรั้วหรือกำแพงที่แข็งแรงและมิดชิด เพื่อป้องกันบุคคลภายนอก และสิ่งอันตรายอื่นๆ ที่จะเข้ามาภายในโรงเรียนได้”

(คุณปลา, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2555)

“สิ่งที่ผู้ปกครองคาดหวังจากโรงเรียน คือ 1. คาดหวังว่าเด็กจะต้องได้อยู่ในโรงเรียนด้วยความปลอดภัย และมีความสุข 2. คาดหวังว่าเด็กจะสามารถอ่านคล่อง เขียนคล่อง และคิดคำนวณเลขได้ และ 3. คาดหวังว่าเด็กจะเป็นคนเก่งในการศึกษาเล่าเรียน”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์วันที่ 20 เมษายน 2555)

“อีกหนึ่งความกังวลของผู้ปกครอง คือ เรื่องของความปลอดภัย เช่น การรับส่งเด็ก การเข้าออกภายในบริเวณโรงเรียน และอุบัติเหตุที่จะเกิดกับเด็ก ซึ่งข้อนี้ผู้ปกครองจะฝากคุณครูให้ช่วยเข้มงวดในการดูแลความปลอดภัยให้เด็กๆ ด้วย”

(ครูพี่เมย์, สัมภาษณ์วันที่ 9 มกราคม 2555)

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ได้สะท้อนต่อผู้วิจัย สอดคล้องกับข้อมูลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้ปกครองมีความกังวลและมีความคาดหวังด้านความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียนว่าบุตรหลานควรจะได้รับดูแลและอยู่ในโรงเรียนที่มีระบบการรักษาความปลอดภัยที่ดีและเข้มงวดเรื่องการเข้า – ออกภายในบริเวณโรงเรียนและระบบการรับ – ส่งเด็ก เนื่องจากกังวลในกระแสสังคมที่เปลี่ยนไป ขาดความเชื่อมั่นและไม่กล้าไว้ใจคนในสังคมปัจจุบันหากไม่รู้จักกัน เพราะมีข่าวให้เห็นกันบ่อยๆ เรื่องของเด็ก สูญหาย โดยต้องการให้

ลูกได้อยู่ในโรงเรียนที่มีระบบการรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวดรวมถึงมีรั้วหรือกำแพงที่แข็งแรงและมีติดชิด เพื่อป้องกันบุคคลภายนอกและสิ่งอันตรายอื่นๆ ที่จะเข้ามาภายในโรงเรียนได้

6. ด้านครูผู้สอนหรือครูปฐมวัย นับว่ามีส่วนสำคัญมากที่จะปลูกฝังและหล่อหลอมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก เพราะครูปฐมวัยหรือผู้ที่จะมาดูแลเด็กคือครูคนแรกที่เด็กจะได้พบครั้งแรกของการมาโรงเรียน จะเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเด็กรองจากพ่อแม่ ดังนั้นบุคลิกภาพ พฤติกรรม และการปฏิบัติต่างๆ ของครูจะเป็นต้นแบบการเรียนรู้ของเด็ก เพราะเด็กวัยนี้จะมีพฤติกรรมชอบเลียนแบบ ถ้าหากครูมีบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมอย่างไรเด็กก็จะซึมซับยึดแบบฉบับพฤติกรรมเหล่านั้นไปปฏิบัติหรือหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพของเด็กต่อไป

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับชั้นปฐมวัย จึงได้ทราบว่าคุณผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านครูผู้สอนหรือครูปฐมวัยดังกล่าวต่อไปนี้

“จะต้องเป็นครูที่จบการศึกษาวิชาชีพครูโดยตรงและมีใบประกอบวิชาชีพครู เนื่องจากครูหรือบุคคลที่จะมาดูแลเด็กวัยอนุบาลนั้นควรจะต้องเป็นคนที่ได้ศึกษาเรื่องเด็กมาโดยตรง เพราะพัฒนาการของเด็กอนุบาลมีความละเอียดซับซ้อน ต้องใช้ความเข้าใจและความอดทนสูง”

(คุณหญิง, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“เด็กปฐมวัยต้องการคนที่มีเข้าใจ อบอุ่น อารมณ์มั่นคง และสุภาพ จึงคาดหวังให้ลูกได้อยู่ในความดูแลของครูที่จบการศึกษาด้านปฐมวัยมาโดยตรง”

(คุณแยม, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“ครูที่จบการศึกษาด้านปฐมวัยมาโดยตรงนั้น จะเป็นผู้ที่มีต้นทุนในการดูแลเด็กด้วยความรู้และความเข้าใจด้วยหลักการที่ศึกษามา ไม่ใช่สอนแบบเลื่อนลอยไม่มีทิศทางและไม่ถูกหลักพัฒนาการของเด็ก”

(คุณกระแต, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“ต้องการครูที่จบปฐมวัยโดยตรงและมีประสบการณ์ในการสอนเด็กมาบ้างเพราะครูลักษณะดังกล่าวจะมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย”

(คุณกิ้ง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“ประสบการณ์อาจจะสำคัญแต่เชื่อว่าการได้ศึกษามาโดยตรงสำคัญกว่า จึงคาดหวังว่าครูที่จะมาสอนเด็กเล็กๆ อย่างเด็กอนุบาลนั้นจะจบต้องจบการศึกษาปฐมวัยมาโดยตรง”

(คุณแมน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มกราคม 2555)

“ครูที่จบปฐมวัยมาโดยตรงและมีประสบการณ์ในการสอน จะสร้างความมั่นใจและความอุ่นใจในชั้นแรกให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองว่าเมื่อลูกเข้าห้องเรียนลูกจะมีครูที่เหมาะสมมาดูแลบุตรหลานโดยมีความรู้ความเข้าใจพัฒนาการของเด็ก”

(คุณวิว, สัมภาษณ์วันที่ 25 มกราคม 2555)

“ครูอนุบาลควรแต่งกายสุภาพ และมีบุคลิกภาพที่ดีเนื่องจากเด็กเล็กมักจะมีพฤติกรรมชอบเลียนแบบบุคคลที่อยู่รอบข้าง ดังนั้นหากครูมีบุคลิกภาพไม่ดี หรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอาจจะทำให้นุตรหลานเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดี”

(คุณกรด, สัมภาษณ์วันที่ 31 มกราคม 2555)

“เพราะเด็กช่วงวัยอนุบาลชอบเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่อยู่ใกล้ชิด และเด็กจะต้องอยู่โรงเรียนเกือบทั้งวัน ดังนั้นครูที่อยู่กับเด็กควรจะมีกิริยามารยาท และบุคลิกภาพที่เหมาะสมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก”

(คุณปอง, สัมภาษณ์วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555)

“เด็กช่วงวัยนี้หากได้คลุกคลีอยู่กับสิ่งใดนานๆ ก็จะเกิดการซึมซับและคิดเป็นนิสัย จึงเห็นได้ว่าเรื่องการใช้ภาษาที่ชัดเจนและไม่

เขียนก็เป็นเรื่องที่สำคัญไม่น้อย ดังนั้นในช่วงวัยอนุบาลนี้อยากให้ครูหรือผู้ที่ดูแลเด็กใช้ภาษากลางในการสอนและสื่อสารกับเด็กเป็นหลัก สำหรับเรื่องภาษาท้องถิ่นสามารถสอนและเรียนรู้เพิ่มเติมได้เมื่อเด็กโตขึ้น”

(คุณปลา, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2555)

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองอนุบาล 1 – 3 พบว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับเรื่องของครูผู้สอนที่จบการศึกษาปฐมวัยโดยตรงและควรมีประสบการณ์ในการสอนมาบ้าง เนื่องจากครูลักษณะดังกล่าวจะมีทักษะและเทคนิคในการสอนเด็กจากประสบการณ์ที่สั่งสมมารวมถึงครูที่จบการศึกษาปฐมวัยมาโดยตรงจะมีพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของเด็ก เนื่องจากเด็กวัยนี้ต้องการครูที่มีความเข้าใจมาดูแล เพราะพัฒนาการของเด็กปฐมวัยมีความละเอียดซับซ้อน

ในด้านความคาดหวังเกี่ยวกับตัวครูผู้สอนหรือครูปฐมวัยนั้น ยังได้คาดหวังในเรื่องของบุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูเป็นสำคัญด้วย เนื่องจากเด็กในช่วงปฐมวัยเป็นวัยที่มักจะมีพฤติกรรมชอบเลียนแบบบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด ดังนั้น ครูปฐมวัยควรจะมีบุคลิกภาพที่ดี กิริยามารยาทและพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก

สำหรับความคาดหวังในตัวครูผู้สอนหรือครูปฐมวัยนั้นยังพบว่าผู้ปกครองต้องการให้ครูใช้ภาษากลางในการสอนหรือสื่อสารกับเด็ก เนื่องจากภาษาในแต่ละท้องถิ่นออกเสียงและสำเนียงไม่เหมือนกัน หากครูใช้ภาษาได้ในการสอนเด็กอาจจะทำให้เด็กเกิดความสับสนและพูดภาษากลางเขียนได้ เนื่องจากเด็กในช่วงวัยปฐมวัยนี้ยังไม่สามารถแยกแยะและเข้าใจในความแตกต่าง แต่อย่างไรผู้ปกครองก็ได้ให้ความหมายว่าจะไม่ให้พูดภาษาท้องถิ่นกับเด็ก โดยได้เสนอแนะให้ใช้ภาษาได้ในการทำกิจกรรมกับเด็กที่ไม่มีเนื้อหาการเรียนการสอน และยังคงต้องการให้บุตรหลานพูดภาษาได้หรือภาษาท้องถิ่นได้ แต่ถ้าหากเป็นกิจกรรมการเรียนที่เป็นเนื้อหาการเรียนสอนด้านวิชาการก็ขอให้ใช้ภาษากลางในการสอนและการสื่อสารเป็นหลัก

จึงสรุปได้ว่า สำหรับเด็กในช่วงปฐมวัยนั้น ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กมีความสำคัญและมีบทบาทต่อเด็กในช่วงวัยนี้มาก ทั้งในด้านของการสอนวิชาการความรู้โดยมีความรู้และความเข้าใจในพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี มีบุคลิกภาพ กิริยามารยาทและพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก

7. ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ซึ่งถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นตัวกลางในการนำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเจตคติจากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่ตั้งไว้

โดยสื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กหรือผู้เรียน ดังนี้

- เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวสาระความรู้จากครูสู่เด็ก
- เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง
- เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์
- เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเข้าใจเรื่องยากๆ ด้วยความง่ายดาย
- เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิดการค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับชั้นปฐมวัย จึงได้ทราบว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านสื่อการเรียนการสอนดังกล่าวต่อไปนี้

“มีสื่อการเรียนที่หลากหลาย และทันสมัย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ รูปภาพ เสียง เครื่องมือและอื่นๆ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กๆ และแม้ว่าเด็กจะเรียนแค่ระดับอนุบาลแต่สำหรับเด็กอนุบาลในปัจจุบันก็ควรจะได้เริ่มเรียนคอมพิวเตอร์แล้วเพื่อให้เด็กมีทักษะและพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์”

(คุณหญิง, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“สื่อการเรียนเรียนที่หลากหลาย และน่าสนใจ จะช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กมีประสิทธิภาพมากขึ้น”

(คุณแยม, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“ต้องการให้ครูจัดสื่อการเรียนที่หลากหลาย เหมาะสมกับเด็ก และเด็กได้ปฏิบัติจริง คือ มีสื่อที่เป็นของจริงด้วย ไม่ใช่มีแต่รูปภาพหรือเสียง เพราะเด็กวัยนี้การได้สัมผัสกับสื่อที่เป็นของจริง จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี”

(คุณแนน, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“ความหลากหลายของสื่อการเรียนการสอน คือ ตัวกระตุ้น การเรียนรู้ที่ดีของเด็ก”

(คุณกระแต, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“ทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเด็ก ถือเป็นสื่อการเรียนการสอนที่เด็ก สามารถเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น ครูจึงควรจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กให้ เหมาะสมเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก และต้องการให้เด็กได้รับการ ส่งเสริมให้เป็นคนรักการอ่านตั้งแต่วัยอนุบาล”

(คุณพอล, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“สื่อการเรียนการสอนต้องทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง เพราะ ความรู้ในปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงทุกวัน ดังนั้น ครูซึ่งเป็นผู้ที่จะ เชื่อมโยงสื่อกับเด็กควรติดตามข่าวสาร และพัฒนาสื่ออยู่เสมอ”

(คุณหญิง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“สื่อการเรียนที่เหมาะสมกับเด็ก ทันสมัย และเทคโนโลยีที่ ทันสมัยเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนการสอนของเด็กในยุคปัจจุบันนี้ มาก เพราะเด็กต้องเรียนสิ่งที่ยากขึ้นและเรียนเยอะขึ้น ดังนั้น สื่อการเรียนและเทคโนโลยีจะเป็นตัวช่วยให้เด็กเรียนได้ง่ายขึ้น สะดวกและรวดเร็วต่อการเรียนรู้มากขึ้น”

(คุณกิ้ง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“สื่อโทรทัศน์ก็เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่จำเป็น แต่ไม่ควรจัดชั่วโมงที่ต้องใช้สื่อโทรทัศน์มากเกินไป เนื่องจากเด็ก อนุบาลยังไม่สมควรดูโทรทัศน์มากเกินไป เพราะอาจจะทำให้เด็ก ไม่มีสมาธิหรือสมาธิสั้นได้ และกลายเป็นติดการดูโทรทัศน์ในที่สุด”

(คุณอานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 24 มกราคม 2555)

“สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้สอนเด็กควรได้รับการตรวจสอบว่าอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์และพร้อมใช้งาน เช่น สื่อโทรทัศน์และอุปกรณ์เสริม (โต๊ะวางโทรทัศน์ และปลั๊กไฟ) มีสภาพสมบูรณ์ ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดอันตรายกับเด็ก”

(คุณแมน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มกราคม 2555)

“การใช้สื่อโทรทัศน์ในการเรียนการสอนกับเด็กอนุบาลถือว่าเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงแต่หลีกเลี่ยงได้โดยผู้ปกครองจำนวนไม่น้อยไม่ค่อยชอบการใช้สื่อโทรทัศน์กับเด็กอนุบาล แต่หากต้องใช้ก็ต้องการให้ครูคอยแนะนำความถูกต้องด้วย เพราะเด็กยังไม่สามารถแยกแยะความถูกต้องไม่ได้เอง”

(คุณวิว, สัมภาษณ์วันที่ 25 มกราคม 2555)

“การใช้เทคโนโลยีต่างๆ ไม่ใช่เรื่องยากสำหรับเด็กเล็กในปัจจุบันนี้ เช่น คอมพิวเตอร์ จะเห็นว่าเด็กอนุบาลเดี๋ยวนี้ สามารถเปิด-ปิดเครื่อง หรือเข้าโปรแกรมต่างๆ ได้รวดเร็ว จึงคาดหวังว่าโรงเรียนจะจัดสื่อการเรียนที่เป็นเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม”

(คุณกรด, สัมภาษณ์วันที่ 31 มกราคม 2555)

“สื่อเทคโนโลยีที่เห็นได้ชัดในปัจจุบันนี้ คือ คอมพิวเตอร์ ถือเป็นเรื่องปกติที่เด็กอนุบาลทุกคนทุกโรงเรียนทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนจะได้เรียน ซึ่งถือว่าการจัดการเรียนการสอนที่ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงและตรงกับความต้องการของผู้ปกครองในปัจจุบัน”

(คุณปอง, สัมภาษณ์วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555)

“เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับสังคมยุคปัจจุบันเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเรียนรู้และใช้ เป็น และหากใช้มากไปก็ไม่เป็นผลดีต่อผู้ใช้ จึงคิดว่าเด็กอนุบาลควรได้เรียนคอมพิวเตอร์ แต่ก็ควรอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ให้เรียนแค่พอมีความรู้พื้นฐาน รู้จักอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ก็

พอแล้ว เพราะหากให้เรียนหรือให้ใช้มากเกินไปอาจเกิดผลเสียกับตัวเด็กได้ เช่นสายตาสั้นเพราะการจ้องมองจอคอมพิวเตอร์ การใช้นิ้วจิ้มคีย์บอร์ดหรือคลิกเมาส์ทำให้การพัฒนากล้ามเนื้อมีน้อย และอาจทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียนวิชาอื่นเนื่องจากการเรียนคอมพิวเตอร์เป็นเรื่องสนุกและมีเกมส์ให้เด็กเล่น จึงอาจทำให้เด็กงอแงอยากจะใช้แต่คอมพิวเตอร์”

(คุณดาว, สัมภาษณ์วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555)

“คอมพิวเตอร์มีความสำคัญกับสังคมยุคปัจจุบันก็จริง แต่ก็ยังไม่จำเป็นสำหรับเด็กอนุบาล เพราะเด็กวัยนี้ควรได้รับการเรียนรู้จากสื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากกว่า รวมถึงเด็กควรได้ใช้จินตนาการในการทำกิจกรรมมากกว่าการใช้คอมพิวเตอร์ เนื่องจากสายตาของเด็กยังไม่เหมาะแก่การนั่งจ้องคอมพิวเตอร์นานๆ”

(คุณปลา, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2555)

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองอนุบาล 1 – 3 ในด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าผู้ปกครองมีคาดหวังในเรื่องของสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ดังนี้

สื่อการเรียนการสอนที่ผู้ปกครองคาดหวังให้บุตรหลานได้เรียนนั้นคือสื่อที่ทันสมัยและเหมาะสมกับวัยของเด็กทั้งที่เป็นสื่อการเรียนรู้จริงตามธรรมชาติและสื่อที่ใช้ประกอบการสอน เช่น รูปภาพ เสียง โทรทัศน์และอื่นๆ ซึ่งผู้ปกครองถือว่าสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ที่ดีของเด็ก แต่ก็มีกังวลในเรื่องความปลอดภัยของสื่อการเรียนการสอน โดยต้องการให้มีการตรวจสอบสภาพความสมบูรณ์และการพร้อมใช้งานของสื่ออยู่เสมอ เช่น สื่อโทรทัศน์ ผู้ปกครองไม่ค่อยเห็นด้วยที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน แต่หากจำเป็นต้องใช้ก็ต้องการให้มีครูคอยแนะนำเด็กขณะดูโทรทัศน์ด้วย เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และอีกสาเหตุที่ผู้ปกครองไม่สนับสนุนสื่อโทรทัศน์ เนื่องจากการดูโทรทัศน์สำหรับเด็กมากเกินไปอาจทำให้เด็กสมาธิสั้นและเวลาอยู่ที่บ้านเด็กก็ได้ดูโทรทัศน์มากแล้ว

สำหรับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัยนั้นก็ถือเป็นเรื่องปกติของสังคมไทยที่เด็กอนุบาลทุกคนทุกโรงเรียนทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนจะได้เรียน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการของผู้ปกครองและสังคมในปัจจุบัน

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้ลูกได้เรียน เพื่อให้ลูกมีทักษะและมีความรู้พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ เช่น รู้จักการเปิด – ปิดเครื่อง รู้จักอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และสามารถใช้โปรแกรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กได้ และไม่ได้ต้องการให้ลูกใช้คอมพิวเตอร์มากเกินไป เพราะกังวลในผลกระทบที่จะตามมา เช่น สายตาสั้น พัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อมือพัฒนาได้น้อย ดิคเกมส์คอมพิวเตอร์ และไม่มีสมาธิในการเรียนวิชาอื่น

8. ด้านโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย คือ เด็กเป็นวัยที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโต เป็นวัยที่มีการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์ ตลอดจนมีกิจกรรมการเล่นหรือการออกกำลังกายสูงกว่าวัยอื่น ๆ ร่างกายจึงมีความต้องการสารอาหารต่างๆ ในปริมาณสูง การมีโภชนาการที่ดีเพียงพอ กับความต้องการของร่างกายในวัยนี้จะช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ และมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง

อาหารที่เหมาะสมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนคือ ข้าว ผัก ผลไม้เนื้อสัตว์ย่อยง่าย และนม โดยจัดให้เด็กกินหลากหลายในแต่ละหมวดและการประกอบอาหารก็ควรคำนึงถึงความสะอาด และต้องเป็นอาหารที่ย่อยง่ายด้วยถ้าอาหารแข็ง หรือเหนียวเคี้ยวยาก ก็ควรจะสับ หรือต้มให้เปื่อยที่สำคัญต้องครบหมวดหมู่ เด็กวัยนี้ควรรับประทานอาหาร 3 มื้อพร้อมทั้งเสริมด้วยอาหารว่างระหว่างมื้อเพราะเด็กในวัยนี้มีความต้องการพลังงาน และสารอาหารมากกว่าผู้ใหญ่แต่กระเพาะอาหารของเด็กเล็กกว่าผู้ใหญ่ อาหารว่างจึงมีความจำเป็นสำหรับเด็กเพื่อช่วยให้เด็กได้รับพลังงาน และสารอาหารเพียงพอกับการเจริญเติบโต

สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กมีความอยากรับประทานอาหารคือ บรรยากาศที่รื่นรมย์ ยิ้มแย้มแจ่มใส จัดอาหารให้ดูน่ารับประทาน และความขัดแย้งภายในครอบครัวที่โต๊ะอาหารเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงเป็นอย่างยิ่ง รวมถึงสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อบอุ่นในครอบครัวจะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความสุขกับการรับประทานอาหารมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับชั้นปฐมวัย จึงได้ทราบว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย ดังคำกล่าวต่อไปนี้

“ต้องการให้ลูกได้รับประทานอาหารที่หลากหลายและมีประโยชน์ต่อร่างกาย รวมถึงได้รับการปรุงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ”
(คุณหญิง, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2555)

“ต้องการให้มีนักโภชนาการหรือผู้ที่มีความรู้ด้านอาหารสำหรับเด็กมาคอยจัดเมนูอาหาร เพื่อให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มี

ประโยชน์ต่อร่างกาย รวมถึงต้องการเน้นให้เด็กได้รับประทานผัก และผลไม้ในทุกมื้อ”

(คุณกระแต, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“ต้องการให้โรงเรียนฝึกหัดให้เด็กชอบการรับประทานผักและผลไม้ เนื่องจากเมื่อเด็กเข้าโรงเรียน เด็กจะเชื่อและทำตามคำสั่งสอนของครูมากกว่าผู้ปกครอง หรือพูดง่าย ๆ ว่าครูเป็นผู้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กมาก”

(คุณพอล, สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2555)

“สำหรับมุสลิม จะต้องมีการแบ่งแยกอาหารอย่างชัดเจน ตั้งแต่การปรุงอาหาร ภาชนะ และครูที่มาตัดอาหารก็ควรจะเป็นครูที่นับถือศาสนาอิสลาม”

(คุณดาว, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“ต้องการให้มีนักโภชนาการมาดูแลเรื่องอาหารเด็ก เพราะการจัดอาหารสำหรับเด็กเล็กนั้น ต้องใช้ความพิถีพิถัน เช่น อาหารจะต้องทำเป็นชิ้นเล็กๆ รสชาติกลางๆ และอาหารที่นำมาปรุงจะต้องสดใหม่เสมอ”

(คุณกิ้ง, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2555)

“อาหารสำหรับเด็กอนุบาล จะต้องมีความหลากหลายและครบถ้วนทั้งหมด เพราะวัยอนุบาลเป็นวัยกำลังเจริญเติบโต ดังนั้นอาหารที่มีประโยชน์จะมีส่วนช่วยในการเจริญเติบโตได้ดี”

(คุณอานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 24 มกราคม 2555)

“วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการประกอบอาหารจะต้องมีความสดและสะอาด เพื่อป้องกันโรคที่จะตามมา เช่น ท้องเสีย หรืออาหารเป็นพิษ เป็นต้น”

(คุณวิว, สัมภาษณ์วันที่ 25 มกราคม 2555)

“แม่ครัวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรุงอาหารต้องเป็นผู้ที่มี สุขอนามัยที่ดีไม่เป็นโรคติดต่อเช่น โรคหวัด ไวรัสตับอักเสบ หรือ โรคผิวหนัง เนื่องจากเด็กเล็กเป็นช่วงวัยที่ติดโรคต่างๆ ได้ง่าย และ หากมีนักโภชนาการมาคอยช่วยดูแลควบคุมจะทำให้ผู้ปกครองอุ่นใจ มากขึ้น”

(คุณกรด, สัมภาษณ์วันที่ 31 มกราคม 2555)

“นอกจากอาหารที่ดีมีประโยชน์ต่อเด็กแล้ว ผู้ปกครองยัง คาดหวังให้ครูปลูกฝังมารยาทในการรับประทานอาหารที่ดีให้แก่เด็ก บอกให้เด็กทราบถึงมารยาทบนโต๊ะอาหารและไม่เล่นขณะ รับประทานอาหาร”

(คุณปอง, สัมภาษณ์วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555)

“ต้องการให้โรงเรียนจัดอาหารที่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับประทานจนอิ่ม และในแต่ละมื้ออาหารควรมี ผักและผลไม้เสมอ”

(คุณดาว, สัมภาษณ์วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555)

“สถานที่ประกอบอาหาร และภาชนะที่ใช้กับเด็กจะต้อง สะอาดอยู่เสมอ เพราะเด็กเล็กๆ จะติดเชื้อโรคได้ง่าย เนื่องจากเด็กยังมี ภูมิคุ้มกันไม่แข็งแรง”

(คุณปลา, สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2555)

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองอนุบาล 1 – 3 เกี่ยวกับเรื่องโภชนาการสำหรับเด็ก ปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังเรื่องของการจัดอาหารที่หลากหลาย มีประโยชน์ต่อร่างกายของ เด็ก เน้นการส่งเสริมให้เด็กชอบรับประทานผักและผลไม้ เพื่อประโยชน์ต่อร่างกายของเด็ก เพราะ เด็กวัยนี้พัฒนาการด้านต่างๆ กำลังเจริญเติบโตหากได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่า จะช่วยทำให้เด็ก มีพัฒนาการที่ดีด้วย รวมถึงผู้ปกครองได้แสดงความเชื่อมั่นว่าครูจะช่วยส่งเสริมการรับประทานผัก และผลไม้ให้แก่เด็กได้ เนื่องจากเด็กจะเชื่อฟังคุณครูมากกว่าพ่อแม่ และเด็กจะสนุกกับการ รับประทานอาหารที่โรงเรียน เนื่องจากมีเพื่อนๆ รับประทานด้วยกัน

ความสะอาดของสถานที่ ภาชนะในการประกอบอาหารเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญ เนื่องจากผู้ปกครองกังวลว่า หากสถานที่หรือภาชนะที่ใช้กับเด็กไม่สะอาดหรือไม่ถูกสุขลักษณะอาจทำให้เด็กเป็นโรคได้ เช่น ท้องเสีย หรืออาหารเป็นพิษ เป็นต้น รวมถึงสุขภาพที่ดีของแม่ครัวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรุงอาหาร ก็จะต้องไม่เป็นโรคติดต่อ เพราะเด็กในช่วงวัยอนุบาลนี้จะติดโรคได้ง่าย

สำหรับนักเรียนที่เป็นมุสลิม ผู้ปกครองก็ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดบริการที่มีการแบ่งแยกอาหารอย่างชัดเจน ตั้งแต่การปรุงอาหาร ภาชนะ และครูที่มาตัดอาหารก็ควรจะเป็นครูที่นับถือศาสนาอิสลาม

สำหรับความหวังของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ด้านความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียน ด้านครูผู้สอนหรือครูปฐมวัย ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนเอกชน (สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ ม.ป.ป.) ซึ่งได้กล่าวถึงลักษณะการดำเนินที่จะต้องตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง เช่น มีบริเวณโรงเรียนสะอาดร่มรื่น มีสื่อการสอนที่ทันสมัย โรงเรียนใช้สื่อการสอนที่มีคุณภาพ อาคารสถานที่มีความมั่นคงทนทานสามารถใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มศักยภาพ สะอาด และปลอดภัย รวมถึงมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก

สรุปภาพรวมของข้อค้นพบจากการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบจากการวิจัย โดยสามารถเป็นแบ่งเป็น 8 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านสังคม และชื่อเสียงของ โรงเรียน
3. ด้านภาษาต่างประเทศ
4. ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม
5. ด้านความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียน
6. ด้านครูผู้สอนหรือครูปฐมวัย
7. ด้านสื่อการเรียนการสอน
8. ด้านโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดแบ่งเป็นหัวข้อตามความคาดหวังของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ได้ทำการสัมภาษณ์ จากการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยความคาดหวังส่วนใหญ่ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ต้องการให้บุตรหลานมีพื้นฐานวิชาการ สามารถอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณเลขได้ แต่ในขณะเดียวกันก็มีผู้ให้ข้อมูลบางกลุ่มซึ่งเป็นส่วนน้อยที่ไม่คาดหวังวิชาการของลูก โดยเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ เน้นการทำกิจกรรม นอกจากความคาดหวังด้านวิชาการ ผู้ให้ข้อมูลหลักยังคาดหวังให้บุตรหลานได้เรียนภาษาต่างประเทศ ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึง ได้เรียนในโรงเรียนที่มีบรรยากาศดี ร่มรื่น อาคารเรียนแข็งแรง อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย รวมถึงมีโภชนาการที่ดี สะอาด และเหมาะสมกับวัยของเด็ก

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รายละเอียดได้กล่าวเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

การจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนเอกชนทุกแห่งได้ใช้หลักสูตรและแนวทางการจัดประสบการณ์ของสำนักนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาล พร้อมทั้งเพิ่มเติมเรื่องของการอ่าน การเขียนและการคิดคำนวณให้แก่เด็กระดับอนุบาลได้รับประสบการณ์ด้วย เนื่องจากผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหลานที่เรียนอยู่ในระดับอนุบาลอ่านหนังสือได้ คิดเลขได้ เพื่อจะได้เตรียมสอบเข้าเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีชื่อเสียงได้ โรงเรียนอนุบาลเอกชนจึงมีความจำเป็นที่จะเพิ่มเติมเรื่องการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนการสอนแก่เด็กระดับอนุบาลทุกชั้นเรียน เพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่ที่มีความคาดหวังว่าเมื่อบุตรหลานเข้าเรียนในชั้นอนุบาล เด็กจะต้องอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ในปัจจุบันนี้ผู้ปกครองจึงนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนชั้นอนุบาลในโรงเรียนเอกชนค่อนข้างมากแม้ว่าจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการเรียนเป็นจำนวนมากก็ตาม

ซึ่งผู้วิจัย พบว่า จากการศึกษาค้นคว้าความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยผู้ปกครองมีความคาดหวังในด้านต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มให้ข้อมูลหลัก มีความสนใจและให้ความสำคัญกับการเรียนของลูกมาก เน้นการเรียนในลักษณะของวิชาการ โดยเน้นให้เด็กมีทักษะความรู้ด้านภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ เพื่อให้เด็กสามารถอ่านออก เขียนได้ และคำนวณเลขได้ สาเหตุที่ต้องให้เด็กเรียนเน้นวิชาการนั้นก็เพื่อให้เด็กสามารถไปสอบเข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ในโรงเรียนที่ดี มีคุณภาพและตรงตามความคาดหวังของผู้ปกครอง

2. ด้านสังคม และชื่อเสียงของโรงเรียน

ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้ลูกได้อยู่ในโรงเรียนที่มีสังคมที่ดี คือ เป็นโรงเรียนที่มีผู้ปกครองฐานะระดับปานกลางถึงดีมากส่งลูกเข้าเรียน โดยผู้ปกครองกลุ่มนี้จะนิยมเลือกโรงเรียนเอกชนให้ลูก เนื่องจากนิยมในชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองหลายคนได้กล่าวกับผู้วิจัยว่า ชื่อเสียงของโรงเรียน เป็นการบ่งบอกถึงค่านิยมและฐานะทางสังคมของผู้ปกครอง แต่ประเด็นที่สำคัญ คือ ผู้ปกครองอยากจะวางรากฐานอนาคตให้ลูก โดยเริ่มจากเลือกโรงเรียนที่มีสังคมดี เพราะ คาดหวังว่าสังคมที่ดีจะช่วยขัดเกลาเด็กให้มีระเบียบวินัย และรู้จักมารยาททางสังคม เป็นต้น

3. ด้านภาษาต่างประเทศ

จากการศึกษาวิจัยด้านภาษาต่างประเทศที่ผู้ปกครองในสังคมปัจจุบันมีความคาดหวัง พบว่า ผู้ปกครองจำนวนมากมีความสนใจ และพร้อมที่จะส่งเสริมให้บุตรหลานมีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศเพิ่มเติม คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน เนื่องจากผู้ปกครองได้ตระหนักว่า สังคมไทยของเราได้เปิดกว้างในหลายด้าน เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา ด้วยสาเหตุนี้จึงทำให้ผู้ปกครองเห็นถึงความสำคัญของภาษาต่างประเทศมาก จึงส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนภาษาต่างประเทศเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการเรียนในระดับที่สูงขึ้นไป ใช้ติดต่อสื่อสารในการทำงานกับชาวต่างชาติ และในบางครอบครัวก็ปูพื้นฐานด้านภาษาต่างประเทศให้ลูกไว้เพื่อช่วยกิจการของครัวในอนาคต รวมถึงผู้ที่มีความรู้ภาษาต่างประเทศจะเป็นคนที่มีความโดดเด่นเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสังคม

4. ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับปฐมวัยมีความคาดหวังต่อด้านสถานที่ว่าบุตรหลานจะได้เรียนในอาคารเรียนที่แข็งแรง ปลอดภัย สะอาด ไม่แออัด มีห้องน้ำสะอาดเพียงพอต่อเด็กๆ มีห้องพยาบาล สนามเด็กเล่นที่ได้รับการตัดตกแต่งให้โล่งเตียนอยู่เสมอ และมีห้องรับประทานอาหารหรือโรงอาหารที่สะอาด ปลอดภัย โดยผู้ปกครองได้สะท้อนกับผู้วิจัยว่า ต้องการให้มีตรวจสอบสภาพอาคารเรียนและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กสม่ำเสมอ เพื่อความปลอดภัยแก่เด็กๆ

สำหรับความคาดหวังด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า สิ่งแวดล้อมเปรียบเสมือนแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติที่ดีของเด็กปฐมวัย จึงต้องการให้โรงเรียนมีการจัดสิ่งแวดล้อม ทัศนียภาพภายในโรงเรียนให้มีความร่มรื่น เพราะบรรยากาศที่ดี ร่มรื่น และ

สวยงามจะช่วยในการเรียนรู้ของเด็ก รวมถึงต้องการให้มีการจัดการกับขยะหรือของเสียอันตรายให้เหมาะสม เพื่อจะได้ไม่เป็นอันตรายต่อเด็กทั้งทางร่างกายและทางมลภาวะ

5. ด้านความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียน

สำหรับการศึกษาวิจัยความคาดหวังของผู้ปกครองในครั้ง นี้ พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านความปลอดภัยภายในบริเวณมาก เนื่องจากผู้ปกครองได้แสดงความวิตกกังวลว่าสังคมไทยเปลี่ยนไป มีความวุ่นวาย และไม่สงบเหมือนก่อน เช่น มีการข่าวร้ายงานเกี่ยวกับอาชญากรรม ฆ่า ปล้น ชิงทรัพย์ และการลักพาตัวเด็ก เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้สร้างความกังวลให้กับผู้ปกครองเป็นอย่างมาก จึงได้คาดหวังว่าโรงเรียนจะต้องมีระบบการรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวดเรื่องการรับ – ส่งเด็ก และการเข้า – ออกภายในบริเวณโรงเรียน และอยากให้โรงเรียนเข้มงวดเรื่องการใช้บัตรนักเรียนหรือวิธีการแลกบัตรในการรับ – ส่งเด็กด้วย และอีกประเด็นหนึ่งที่ผู้ปกครองเป็นห่วง คือ รั้วหรือกำแพงโรงเรียนจะต้องมีความแข็งแรง และมีมิดชิด เพื่อป้องกันบุคคลภายนอกหรืออันตรายต่างๆ ที่จะเข้ามาภายในโรงเรียนได้

6. ด้านครูผู้สอนหรือครูปฐมวัย

ในด้านการคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อครูปฐมวัยหรือครูผู้สอน คือ ต้องการให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็ก เช่น ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีกิจกรรมร่าเริงเรียบร้อย แต่งกายสุภาพ มีความมั่นคงทางอารมณ์ และอ่อนโยน เป็นต้น เนื่องจากผู้ปกครองเห็นว่าเด็กวัยอนุบาลเป็นวัยที่กำลังมีพฤติกรรมชอบเลียนแบบ ดังนั้นการมีตัวแบบที่ดีให้เด็กเห็นจะเป็นโอกาสที่ดีในการให้เด็กได้เรียนรู้

ผู้ปกครองคาดหวังให้ครูผู้สอนมีใบประกอบวิชาชีพ เนื่องจาก ผู้ปกครองเชื่อว่าครูที่ได้เรียนวิชาชีพครูปฐมวัยมาโดยตรงจะมีพื้นฐานความรู้ และความเข้าใจในพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี สำหรับประสบการณ์ของครูก็เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้ปกครองคำนึงถึง แต่ที่ต้องการครูที่จบการศึกษาปฐมวัยโดยตรงมาดูแลบุตรหลาน

7. ด้านสื่อการเรียนการสอน

ความคาดหวังด้านสื่อการเรียนของผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ระดับชั้นอนุบาล พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้เด็ก ๆ ได้เรียนสื่อการเรียนการสอนที่ดี หลากหลาย เหมาะสมกับเด็ก ทันสมัย และทางโรงเรียนควรจัดสื่อการเรียนที่เป็นของจริงให้เด็กได้เรียนรู้ได้สัมผัสเรียนรู้ด้วย เนื่องจากสื่อการเรียนการสอนที่ดีจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับสื่อเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ หรือโทรศัพท์ เป็นต้น ผู้ปกครองก็คาดหวังว่าเด็กควรจะได้อ่าน แต่ก็ไม่ควรจัดเวลาการเรียนหรือการใช้สื่อเทคโนโลยีมากเกินไป รวมถึงคาดหวังว่าครูผู้สอนควรจะมีการพัฒนาความรู้ของตนอยู่เสมอ เนื่องจากความรู้ และข่าวสารต่างๆ ได้พัฒนาและเปลี่ยนแปลงทุกวัน

8. ด้านโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาวิจัยความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับชั้นปฐมวัย พบว่า คาดหวังให้ลูกได้รับประทานอาหารที่หลากหลาย และมีคุณประโยชน์ต่อร่างกาย เพื่อนำไปพัฒนาร่างกายและพัฒนาการด้านต่างๆ รวมถึงต้องการให้ครูเน้นและช่วยส่งเสริมให้เด็กชอบรับประทานผักและผลไม้ สำหรับวัตถุดิบที่นำมาประกอบอาหารจะต้องมีความสดใหม่ และสะอาด

ในด้านโภชนาการของเด็กๆ นั้น ผู้ปกครองยังคาดหวังให้มีผู้ที่มีความรู้ด้านอาหารหรือนักโภชนาการมาคอยดูแลเรื่องอาหารให้เด็ก เนื่องจากอาหารสำหรับเด็กจะต้องใช้ความพิถีพิถัน เช่น จะต้องทำเป็นชิ้นเล็กๆ และอาหารจะต้องมีรสชาติกลางๆ คือ รสชาติไม่จัด หรือจัดเกินไป และแม่ครัวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรุงอาหารจะต้องมีสุขภาพอนามัยที่ดี เช่น ไม่เป็นโรคติดต่อต่างๆ ที่อาจนำไปสู่เด็กได้ รวมถึงสถานที่ในการประกอบอาหารและภาชนะจะต้องสะอาดอยู่เสมอ

สำหรับอาหารของเด็กที่เป็นชาวมุสลิม ผู้ปกครองต้องการให้ทางโรงเรียนจัดการบริการแบ่งแยกอาหารของไทย และมุสลิมอย่างชัดเจนตั้งแต่การปรุงอาหาร ภาชนะ และครูที่มาตักอาหารก็ควรจะเป็นครูที่นับถือศาสนาอิสลาม

สรุปภาพรวมของความคาดหวังทั้ง 8 ด้าน

จากข้อค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้ พบว่าสังคมและผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อเด็กในช่วงวัยปฐมวัยมาก โดยให้เหตุผลว่า เพราะสังคมเปลี่ยนไปจากเดิม คือ มีการแข่งขันสูง เทคโนโลยีและวิทยาการด้านต่างๆ ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเด็กๆ ด้วย โดยเด็กจะต้องเร่งเรียน เร่งพัฒนาความรู้ และความสามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อให้เด็กสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงนี้ได้ โดยการศึกษาของเด็กๆ ปฐมวัยในทุกวันนี้เป็นการเรียนที่ต้องเร่งรัดให้เด็กมีความรู้ สามารถอ่านออก เขียนได้ และคำนวณเลขได้เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนที่พ่อแม่คาดหวังและวางอนาคตไว้ให้ลูกได้ จากการเรียนของเด็กๆ ในปัจจุบันทำให้ผู้ใหญ่ใน

สังคมเชื่อว่าการเรียนวิชาการอย่างเข้มงวด ท่องจำมากๆ จะทำให้เด็กเก่ง โดยวิชาการเรียนที่ได้รับ การเข้มงวดเป็นพิเศษ คือ วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เพราะวิชาเหล่านี้จะเป็น พื้นฐานสำคัญในการสอบเข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รวมถึงต้องการให้ครูให้การบ้าน เด็กไปทำที่บ้าน เนื่องจากผู้ปกครองให้เหตุผลว่าการทำการบ้านจะทำให้เด็กฉลาด เพราะได้ทำ บ่อยๆ และเป็นการทบทวนความรู้ไปในตัว ซึ่งผู้ปกครองเชื่อว่าทักษะการเรียน 3 วิชาดังกล่าวจะ ช่วยให้เด็กมีพื้นฐานความรู้ที่มากพอจะไปสอบเข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่มี ชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับของสังคมตามความคาดหวังของผู้ปกครองได้

จากความคาดหวังดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมมาก และการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจน คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม ของไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่อคนในสังคมและระบบต่างๆ รวมถึงระบบการศึกษาของเด็กปฐมวัย ด้วย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกันเสมอ เช่น เมื่อมีประชากร เพิ่มขึ้น การจัดระบบการศึกษาก็ย่อมเปลี่ยนไป มีการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนจำนวนมากทำ ให้ต้องประดิษฐ์สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนจำนวนมาก รวมถึงเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำ ทันสมัยเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนในสังคม จึงส่งผลให้ความรู้ ความคิด ค่านิยม และอุดมการณ์ก็ถูกเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์โดยไม่รู้ตัว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองชั้นปฐมวัยใน โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนรัฐบาล
2. ควรศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยซ้ำในปี การศึกษาถัดไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลานในช่วงวัยอนุบาล เป็นความ คาดหวังที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้น ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการดูแลเด็ก เช่น นักการศึกษา ครู หรือผู้ปกครอง จะต้องศึกษาบริบทของสังคม พร้อมทั้งนำมาบูรณาการในการสอน และดูแลเด็กให้เหมาะสม
2. พัฒนาการของเด็กแต่ละวัยมีความสำคัญ พ่อแม่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับ เด็กจึงไม่ควรเร่งรีบในการพัฒนาเด็ก

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพมหานคร. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. *เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย : แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ศาลาดพร้าว.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2546. *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพัฒนาการเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จุฑามาศ สามดี. 2553. ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ใจทิพย์ แก้วมงคล. 2548. การใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชิษณุกร พรภาณุวิชญ์. 2540. ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์สาขาสารุศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล. 2540. ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้เฝ้าท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นารี จันทร์ภิรมย์. 2551. การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับชั้นปฐมวัยในโรงเรียนกลุ่มวัดเขต เทศบาลนครเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประหยัด นุชนาคา. 2540. การศึกษาความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขา
การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พร พันธุ์โอสถ. ม.ป.ป. การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทยตามแนวคิดวอลดอร์ฟ. สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ราหิมา บาลด์วิน แคนซี. 1989. You Are Your Child' s First Teacher. New York : Writers House
LLC. แปลโดย สุวรรณมา โชคประจักษ์ชัด อุชुकตานนท์. 2548. *คุณคือครูคนแรกของลูก*.
พิมพ์ครั้งที่ 5. สมุทรปราการ : สำนักพิมพ์บ้านภายใน.
- รุ่งลาวัลย์ ละอามคา. 2553. กระบวนทัศน์ใหม่แห่งการพัฒนาเด็กปฐมวัย : การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก
เด็กสู่โลกอนาคตอย่างยั่งยืน. *วารสารครุศาสตร์*, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 7(1).
- วิชัย ดันศิริ. 2540. *วิสัยทัศน์ของสังคมและการศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์ วิสัยทัศน์ประเทศไทยด้าน
การศึกษา สังคม วัฒนธรรมและศาสนา*. กรุงเทพมหานคร : สมาคมนักเรียนทุนรัฐบาล.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. 2528. ความคาดหวังต่อผู้บริการต่อการใช้บริการสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย.
วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีไพร ดาอินทร์. 2541. แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถิต วงศ์สุวรรณค์. 2529. *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพมหานคร : อักษรกราฟฟิค.
- สมศักดิ์ คลประสิทธิ์. ม.ป.ป. มิติโรงเรียนเอกชน. กระทรวงศึกษาธิการ.
<http://www.moe.go.th/main2/article/article3.htm> (สืบค้นเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2555)

บรรณานุกรม (ต่อ)

- คูวิทย์ ศรีฉาย. 2547. การศึกษาสภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง
นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา. ม.ป.ป. สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา :
สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2543. รายงานผลการระดม
ความคิด กรอบวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ระดับจังหวัดและอนุภาคทั่ว
ประเทศ. เอกสารประกอบการสัมมนาระดมความคิดระดับชาติ กรอบวิสัยทัศน์และทิศทางการ
พัฒนา ฉบับที่ 9 วันพุธ ที่ 10 พฤษภาคม 2543 ณ ห้องบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์
ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531. แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 – 3
ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. 2545. (ร่าง) แผนพัฒนาเด็ก
และเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545 - 2549).
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- _____. 2545. นโยบายเยาวชนแห่งชาติและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะยาว
(พ.ศ. 2545 - 2554). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน
เยาวชนแห่งชาติ.
- _____. 2545. แผนแก้ปัญหาเด็กในภาวะยากลำบาก (พ.ศ.2545 - 2549).
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (องค์กรมหาชน). 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : พรินทิวานกราฟฟิค.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อมลวรรณ วีระธรรมโม. 2549. การเล่น : กิจกรรมเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย.

วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ, มหาวิทยาลัยทักษิณ 5 (1):77.

อังฉรา ทิพย์สุนทร. 2553. ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อคุณภาพโรงเรียน มอ.วิทยานุสรณ์.

สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม,

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

วิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน
ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. สถานภาพ โสด สมรส หย่าร้าง อื่นๆ.....
4. ระดับการศึกษา
 - มัธยมศึกษาตอนต้น
 - มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
 - อนุปริญญา
 - ปริญญาตรี
 - อื่นๆ.....
5. อาชีพ
 - รับราชการ
 - รัฐวิสาหกิจ
 - เอกชน
 - ธุรกิจส่วนตัว
 - รับจ้าง
 - อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 : แนวคำถามในการสัมภาษณ์เจาะลึก

1. ท่านมีความคาดหวังอย่างไรต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน
 - ด้านวิชาการ
 - ด้านพัฒนาการของเด็ก
 - ด้านสังคม
 - ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน
 - ด้านอื่นๆ
2. ท่านคิดว่าการเรียนแบบเน้นวิชาการมีความสำคัญและมีผลต่อเด็กปฐมวัยหรือไม่ และอย่างไร
3. ท่านคิดว่าระบบการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบันมีความเหมาะสมกับเด็กหรือไม่ และอย่างไร
4. ท่านคิดว่าแนวโน้มของการศึกษาของเด็กปฐมวัยในปัจจุบันเป็นอย่างไร
5. ท่านให้บุตร – หลานของท่านเรียนพิเศษหรือไม่
 - เริ่มเรียนตั้งแต่ระดับชั้นใด
 - เรียนพิเศษด้านใดบ้าง
6. เมื่อบุตร – หลานของท่านเรียนจบชั้นอนุบาล 3 ท่านมีความตั้งใจที่จะให้บุตรหลานเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงต่อหรือไม่ และคาดหวังที่ใด
7. ท่านคิดว่าการให้บุตรหลานเรียนพิเศษด้านวิชาการมากเกินไป จะส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กหรือไม่ และอย่างไร
8. ท่านรู้สึกอย่างไร....เมื่อความคาดหวังที่ท่านมีต่อบุตร – หลานในช่วงวัยไม่เป็นไปอย่างที่ท่านคาดหวังไว้ และจะทำอย่างไร

ภาคผนวก ข

รายชื่อของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (นามสมมติ)

วิจัย : ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน
ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ชื่อ (นามสมมติ)	อายุ (ปี)	เพศ	อาชีพ	วันที่สัมภาษณ์
คุณหญิง	30	หญิง	ธุรกิจส่วนตัว	17 มกราคม 2555
คุณแยม	27	หญิง	แพทย์ (โรงพยาบาลของรัฐ)	17 มกราคม 2555
คุณแนน	29	หญิง	พนักงานของรัฐ	17 มกราคม 2555
คุณกระแต	32	หญิง	แม่บ้าน	18 มกราคม 2555
คุณพอล	35	ชาย	ครูโรงเรียนเอกชน	18 มกราคม 2555
คุณหนึ่ง	28	หญิง	ค้าขาย	19 มกราคม 2555
คุณกิ้ง	36	หญิง	แพทย์ (โรงพยาบาลเอกชน)	19 มกราคม 2555
คุณอานนท์	35	ชาย	พนักงานบริษัทเอกชน	24 มกราคม 2555
คุณแมน	26	ชาย	พนักงานบริษัทเอกชน	24 มกราคม 2555
คุณวิว	32	หญิง	แพทย์ (โรงพยาบาลของรัฐ)	25 มกราคม 2555
คุณกรด	29	หญิง	ธุรกิจส่วนตัว	31 มกราคม 2555
คุณปอง	40	ชาย	ธุรกิจส่วนตัว	1 กุมภาพันธ์ 2555
คุณดาว	30	หญิง	ตัวแทนประกันชีวิต	1 กุมภาพันธ์ 2555
คุณเอก	31	ชาย	ค้าขาย	7 กุมภาพันธ์ 2555
คุณปลา	30	หญิง	แม่บ้าน	8 กุมภาพันธ์ 2555

รายชื่อของผู้ให้ข้อมูลรอง (นามสมมุติ)

วิจัย : ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อระบบการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน
ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ชื่อ (นามสมมุติ)	อายุ (ปี)	เพศ	อาชีพ	วันที่สัมภาษณ์
ผู้อำนวยการ	65	ชาย	ผู้อำนวยการโรงเรียน	20 เมษายน 2555
ครูพี่ฟ้า	28	หญิง	ครูปฐมวัย	9 มกราคม 2555
ครูพี่ดา	32	หญิง	ครูปฐมวัย	9 มกราคม 2555
ครูพี่เมย์	29	หญิง	ครูปฐมวัย	9 มกราคม 2555
ครูพี่น้ำ	29	หญิง	บุคลากรทางการศึกษา	12 มกราคม 2555

ภาคผนวก ค
ภาพถ่ายผลงานของเด็ก

ด้านวิชาการ

ภาพถ่ายการคัดเลขไทย

ถ่ายภาพโดย : นางสาววินดา จิตติ (ผู้วิจัย)

ภาพถ่ายการคัดเลขอารบิก

ถ่ายภาพโดย : นางสาววินดา จิตติ (ผู้วิจัย)

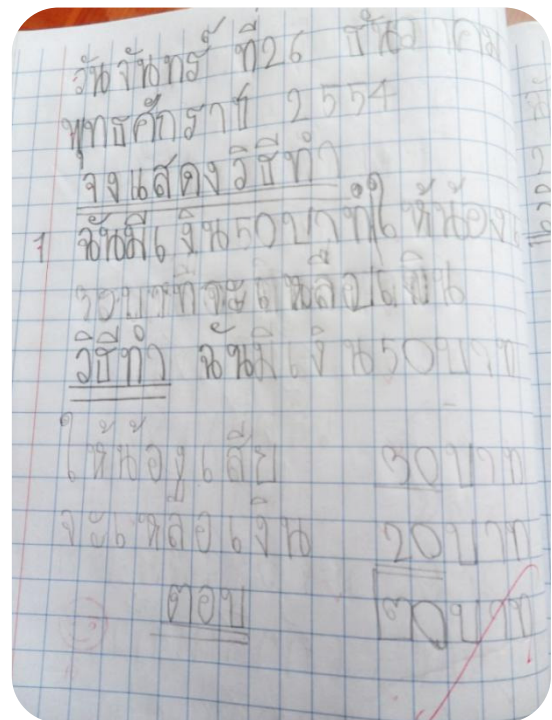
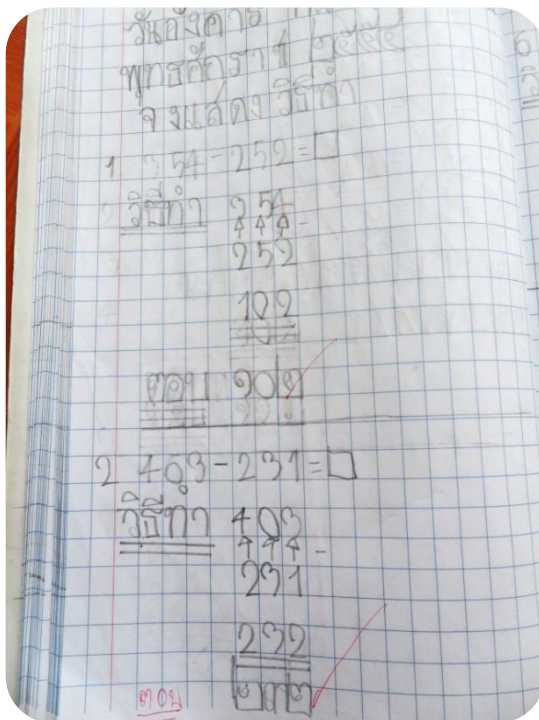
ภาพถ่ายการคัดพยัญชนะไทย

ถ่ายภาพโดย : นางสาววินดา จิตติ (ผู้วิจัย)

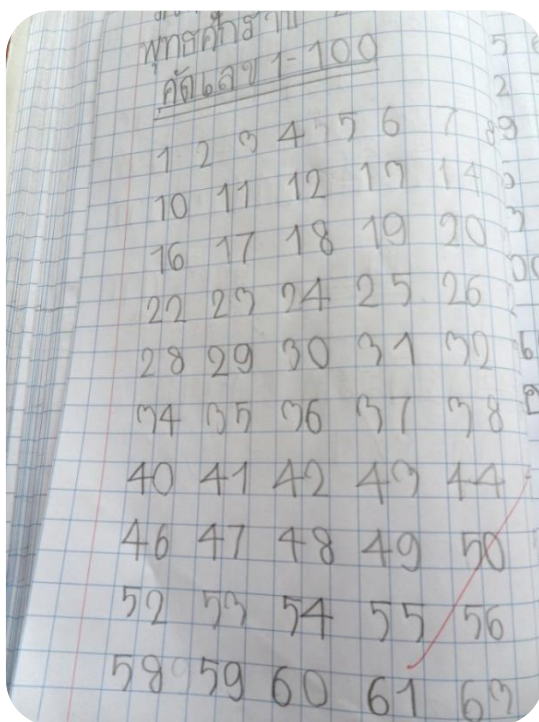
ภาพถ่ายการคัดตัวอักษรภาษาอังกฤษ

ถ่ายภาพโดย : นางสาววินดา จิตติ (ผู้วิจัย)

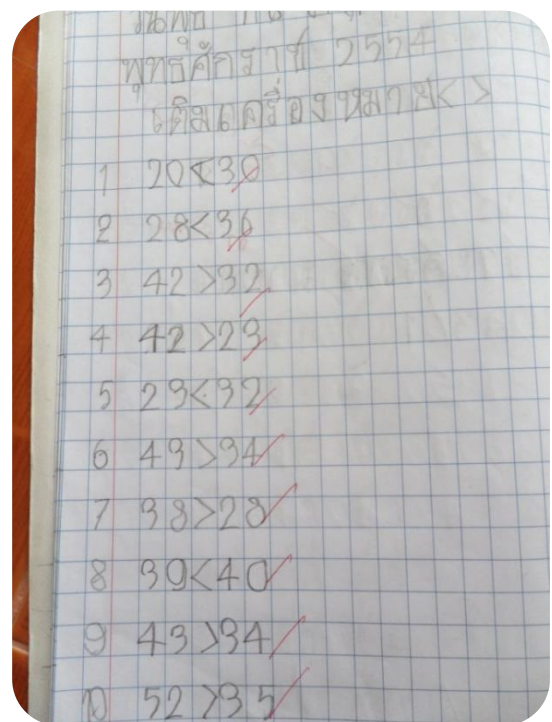
ภาพถ่ายการแสดงวิธีทำโจทย์คณิตศาสตร์

ถ่ายภาพโดย : นางสาววินดา จิตติ (ผู้วิจัย)

ภาพถ่ายการคัดเลข 1 - 100

ถ่ายภาพโดย : นางสาววินดา จิตติ (ผู้วิจัย)

ภาพถ่ายการเติมเครื่องหมาย < >

ถ่ายภาพโดย : นางสาววินดา จิตติ (ผู้วิจัย)

ผลงานประดิษฐ์ของเด็ก

ถ่ายภาพโดย : นางสาววินดา จิตติ (ผู้วิจัย)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวนวินดา จิตติ
วัน เดือน ปีเกิด	30 กรกฎาคม 2526
วุฒิการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.)
ชื่อสถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ปีการศึกษา	2550